

Zhodnocení a návrh na zlepšení hospodaření vybrané obce

Bc. Andrea Kloudová

Diplomová práce
2021

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav financí a účetnictví

Akademický rok: 2021/2022

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení:	Bc. Andrea Kloudová
Osobní číslo:	M20703
Studijní program:	N6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor:	Finance
Forma studia:	Kombinovaná
Téma práce:	Zhodnocení a návrh na zlepšení hospodaření vybrané obce

Zásady pro vypracování

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Proveďte průzkum literárních pramenů a zpracujte literární rešerši zaměřenou na oblast financování a hospodaření obcí.

II. Praktická část

- Proveďte socioekonomickou analýzu vybrané obce.
- Zpracujte finanční analýzu zvolené obce a zhodnotte dosavadní vývoj finanční situace.
- Předložte návrhy na zlepšení hospodaření vybrané obce.

Závěr

Rozsah diplomové práce: **cca 70 stran**
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

- BABA OGLU, Cenay and Elvettin AKMAN, and Onur KULAC, eds. *Handbook of Research on Global Challenges for Improving Public Services and Government Operations*. Hershey, PA: IGI Global, 2021, 622 s. ISBN 978-1-7998-4978-0.
- KNÁPKOVÁ, Adriana, Drahomíra PAVELKOVÁ, Daniel REMEŠ a Karel ŠTEKER. *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady*. 3., kompletně aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, 2017, 228 s. ISBN 978-802-7105-632.
- PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011, 588 s. ISBN 978-80-7357-614-1.
- PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2015, 288 s. ISBN 978-80-247-5608-0.
- SADIOGLU, Ugur, and Kadir DEDE, eds. *Comparative Studies and Regionally-Focused Cases Examining Local Governments*. Hershey, PA: IGI Global, 2016, 502 s. ISBN 978-1-5225-0320-0.

Vedoucí diplomové práce: **Mgr. Eva Kolářová, Ph.D.**
Ústav financí a účetnictví

Datum zadání diplomové práce: **11. února 2022**
Termín odevzdání diplomové práce: **27. dubna 2022**

L.S.

prof. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
garant studijního programu

Ve Zlíně dne 11. února 2022

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 25. 4. 2022

Jméno a příjmení: Andrea Kloudová

.....
Podpis diplomanta

ABSTRAKT

Diplomová práce se zabývá zhodnocením hospodaření města Uherský Ostroh a sestavením střednědobého výhledu rozpočtu. V teoretické části práce byla provedena literární rešerše, která popisuje obec, rozpočtové hospodaření obce, majetek obce a finanční analýzu. V rámci analytické části je nejdříve zpracována socioekonomická analýza města, na kterou navazuje analýza hospodaření města. Na základě zjištěných výsledků je sestaven návrh střednědobého výhledu rozpočtu na období 2023 – 2027, který poskytuje informace o finančních možnostech města. Tyto informace budou sloužit ke snadnějšímu rozhodování při plánování a realizaci akcí, které zajišťují rozvoj města Uherský Ostroh.

Klíčová slova: veřejná správa, obec, rozpočet, finanční analýza, rozpočtový výhled.

ABSTRACT

The diploma thesis deals with the evaluation of the financial management of the town of Uherský Ostroh and the compilation of a medium-term budget outlook. In the theoretical part of the thesis, a literature search was carried out to describe the municipality, its budget management, municipal property and financial analysis. In the analytical part, a socio-economic analysis of the town is conducted initially, then followed by an economic analysis of the town. Based on the results, a medium-term budget outlook draft for the period between 2023 and 2027 is prepared, which provides data about the town's financial possibilities. This information will serve to facilitate decision-making in the planning and implementation of events that ensure the development of the town of Uherský Ostroh.

Keywords: public administration, municipality, budget, financial analysis, budget outlook.

Ráda bych tímto poděkovala Mgr. Evě Kolářové, PhD. a Ing. Márii Kunčíkové za odborné rady a připomínky při psaní mé diplomové práce.

Děkuji také mým kolegyním, rodině a všem, kteří mě v době studia podporovali.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	11
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE	12
I TEORETICKÁ ČÁST	13
1 VEŘEJNÁ SPRÁVA V ČESKÉ REPUBLICE	14
2 CHARAKTERISTIKA OBCE	16
2.1 ORGÁNY OBCÍ	17
2.1.1 Zastupitelstvo obce.....	17
2.1.2 Rada obce	18
2.1.3 Starosta obce	18
2.1.4 Obecní úřad	19
2.1.5 Orgány zastupitelstva a rady obce.....	19
3 HOSPODAŘENÍ OBCE	20
3.1 PENĚŽNÍ FONDY.....	22
3.2 ROZPOČTOVÝ PROCES	22
3.3 STŘEDNĚDOBÝ VÝHLED ROZPOČTU	23
3.4 ROZPOČET OBCE.....	24
3.4.1 Metody sestavování územních rozpočtů	26
3.5 ROZPOČTOVÉ PROVIZORIUM.....	27
3.6 PRAVIDLO ROZPOČTOVÉ ODPOVĚDNOSTI	28
3.7 ZÁVĚREČNÝ ÚČET OBCE	28
4 ROZPOČTOVÁ SKLADBA	29
4.1 DRUHOVÉ TŘÍDĚNÍ	29
4.2 PŘÍJMOVÉ OPERACE.....	30
4.2.1 Třída 1 – Daňové příjmy	30
4.2.2 Třída 2 – Nedaňové příjmy	31
4.2.3 Třída 3 – Kapitálové příjmy	31
4.2.4 Třída 4 – Přijaté dotace	31
4.3 VÝDAJOVÉ OPERACE	32
4.3.1 Třída 5 – Běžné výdaje	32
4.3.2 Třída 6 – Kapitálové výdaje.....	32
4.4 FINANCOVÁNÍ	32
4.4.1 Třída 8 – Financování	32
5 HOSPODAŘENÍ S MAJETKEM OBCE	33
6 FINANČNÍ ANALÝZA	35
6.1 FINANČNÍ ANALÝZA MUNICIPALNÍ FIRMY	35
6.2 ZDROJE INFORMACÍ PRO FINANČNÍ ANALÝZU	36

6.3	SLABÉ STRÁNKY FINANČNÍ ANALÝZY	36
7	METODY A UKAZATELE FINANČNÍ ANALÝZY	37
7.1	ANALÝZA ABSOLUTNÍCH UKAZATELŮ	37
7.2	ANALÝZA TOKOVÝCH UKAZATELŮ	37
7.3	ANALÝZA ROZDÍLOVÝCH UKAZATELŮ	37
7.4	ANALÝZA POMĚROVÝCH UKAZATELŮ	37
7.4.1	Ukazatele zadluženosti	38
7.4.2	Ukazatele likvidity	38
7.4.3	Ukazatele rentability (výkonnosti)	38
7.4.4	Ukazatele aktivity (obratovosti)	39
7.5	UKAZATELE FINANČNÍ ANALÝZY MUNICIPALNÍ FIRMY	39
7.5.1	Ukazatele autarkie	40
7.5.2	Ukazatele rentability	40
7.5.3	Ukazatele aktivity	40
7.5.4	Ukazatele financování	41
7.5.5	Ukazatele likvidity	41
7.5.6	Ukazatele investičního rozvoje/útlumu	42
7.5.7	Ukazatele produktivity	42
8	PLÁNOVÁNÍ JAKO NEZBYTNÁ SOUČÁST FINANČNÍHO ŘÍZENÍ	43
II	PRAKTICKÁ ČÁST	45
9	PŘEDSTAVENÍ VYBRANÉ OBCE	46
9.1	ORGANIZAČNÍ STRUKTURA	46
9.2	MAJETKOVÉ ÚČASTI MĚSTA	47
10	SOCIOEKONOMICKÁ ANALÝZA MĚSTA UHERSKÝ OSTROH	48
10.1	OBYVATELSTVO	48
10.1.1	Vývoj počtu obyvatel	48
10.1.2	Pohyb obyvatel	48
10.1.3	Struktura obyvatelstva	49
10.2	ŠKOLSTVÍ A VZDĚLÁVÁNÍ	50
10.3	TRH PRÁCE A NEZAMĚSTNANOST	51
10.3.1	Trh práce	51
10.3.2	Nezaměstnanost	52
10.4	DOPRAVA A DOPRAVNÍ OBSLUŽNOST	52
10.5	BYDLENÍ	53
10.6	ZDRAVOTNICTVÍ	54
10.7	SOCIÁLNÍ SLUŽBY	54
10.8	KULTURA	54
10.9	SPORT A VOLNÝ ČAS	55
10.10	ZHODNOCENÍ SOCIOEKONOMICKÉ ANALÝZY MĚSTA UHERSKÝ OSTROH	55

11	FINANČNÍ ANALÝZA HOSPODAŘENÍ OBCE	58
11.1	ANALÝZA ABSOLUTNÍCH UKAZATELŮ	58
11.1.1	Vertikální analýza aktiv	58
11.1.2	Vertikální analýza pasiv	59
11.1.3	Horizontální analýza aktiv	60
11.1.4	Horizontální analýza pasiv	62
11.1.5	Odepsanost dlouhodobého majetku	63
11.1.6	Analýza nákladů v letech 2017 – 2021	64
11.1.7	Analýza výnosů v letech 2017 – 2021	64
11.2	ANALÝZA POMĚROVÝCH UKAZATELŮ	65
11.2.1	Ukazatele zadluženosti	65
11.2.2	Ukazatel dluhové služby	65
11.2.3	Ukazatele likvidity	66
11.2.4	Ukazatele aktivity – investiční aktivity	67
11.2.5	Udržitelná reprodukce majetku	67
11.3	AUTARKIE VÝNOSOVĚ-NÁKLADOVÁ	68
11.4	AUTARKIE PŘÍJMOVĚ-VÝDAJOVÁ	68
11.5	PROVOZNÍ SALDO	69
11.6	FINANČNÍ KONDICE	70
11.7	ZHODNOCENÍ FINANČNÍ ANALÝZY MĚSTA UHERSKÝ OSTROH.....	70
12	ANALÝZA ROZPOČTOVÉHO HOSPODAŘENÍ OBCE	73
12.1	ANALÝZA ROZPOČTOVÝCH PŘÍJMŮ OBCE	73
12.1.1	Daňové příjmy	74
12.1.2	Nedaňové příjmy	75
12.1.3	Kapitálové příjmy.....	76
12.1.4	Přijaté transfery	77
12.2	ANALÝZA ROZPOČTOVÝCH VÝDAJŮ OBCE.....	78
12.2.1	Běžné výdaje	79
12.2.2	Kapitálové výdaje.....	80
12.3	FINANCOVÁNÍ MĚSTA V LETECH 2017 – 2021	82
12.4	ZHODNOCENÍ HOSPODAŘENÍ MĚSTA	83
13	PLÁNOVACÍ DOKUMENTY MĚSTA UHERSKÝ OSTROH.....	84
13.1	PROGRAM ROZVOJE MĚSTA	84
13.2	AKČNÍ PLÁN	84
13.3	STŘEDNĚDOBÝ VÝHLED ROZPOČTU MĚSTA UHERSKÝ OSTROH NA OBDOBÍ 2023-2024.....	85
13.3.1	Příjmy schváleného střednědobého výhledu rozpočtu na období 2023 – 2024.....	86
13.3.2	Výdaje schváleného střednědobého výhledu rozpočtu na období 2023- 2024.....	86
13.3.3	Výdaje na financování.....	86

13.4	ROZPOČET	87
13.4.1	Analýza rozpočtu roku 2021	87
13.4.2	Analýza rozpočtu na rok 2022	88
13.5	ZHDNOCENÍ PLÁNOVACÍCH DOKUMENTŮ MĚSTA UHERSKÝ OSTROH	90
14	NÁVRH STŘEDNĚDOBÉHO VÝHLEDU ROZPOČTU MĚSTA UHERSKÝ OSTROH NA OBDOBÍ 2023-2027	92
14.1	NÁVRH STŘEDNĚDOBÉHO VÝHLEDU ROZPOČTU MĚSTA NA OBDOBÍ 2023- 2027	92
14.1.1	Podrobný návrh střednědobého výhledu rozpočtu města na období 2023-2027	93
14.2	PŘÍNOSY STŘEDNĚDOBÉHO VÝHLEDU ROZPOČTU	99
14.3	RIZIKA STŘEDNĚDOBÉHO VÝHLEDU ROZPOČTU	99
15	DOPORUČENÍ.....	100
	ZÁVĚR	102
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	104
	SEZNAM OBRÁZKŮ	107
	SEZNAM TABULEK.....	108
	SEZNAM PŘÍLOH.....	110

ÚVOD

Tématem diplomové práce je zejména zpracování finanční analýzy města Uherský Ostroh, na základě které, je vypracován návrh na zlepšení hospodaření v podobě střednědobého výhledu rozpočtu města na období 2023 – 2027. Střednědobý výhled rozpočtu je významný nástroj finančního hospodaření a jeho důležitost by neměla být podceňována. Tento výhled rozpočtu je zpracován také za účelem získání informací o finančních možnostech města pro budoucí realizaci plánovaných akcí a možném úvěrovém zatížení. V závěru diplomové práce jsou popsány přínosy a rizika týkající se vypracovaného střednědobého výhledu rozpočtu a následně také doporučení, která mohou zajistit finanční potenciál k dalšímu rozvoji města.

Diplomová práce je rozdělena na dvě části, teoretickou a praktickou.

Teoretická část je zpracována formou literární rešerše a slouží jako základ pro zpracování praktické části. První část se zabývá charakteristikou obce, rozpočtovým procesem, hospodaření s majetkem a analýzou příjmů a výdajů obcí. V rámci finanční analýzy hospodaření jsou popsány vhodné ukazatele, které slouží k finančnímu řízení organizací územní samosprávy.

Na teoretickou část navazuje část praktická v rámci, které je nejprve krátce představeno město Uherský Ostroh. Dále je zpracována socioekonomická analýza, která se zabývá vývojem počtu obyvatel, školstvím, trhem práce a mírou nezaměstnanosti na území města. Analýza popisuje také sociální služby, zdravotnictví, kulturní vyžití a možnosti sportování.

Následně je zhodnoceno hospodaření města pomocí finanční analýzy. Finanční analýza umožňuje pohled na to, jak město v jednotlivých letech hospodařilo, poskytuje informace o příjmech, výdajích, přijatých dotacích, nákladech a výnosech. Hlavním zdrojem informací jsou účetní výkazy města zveřejněné na stránkách Ministerstva financí ČR, dokumenty uveřejněné na webových stránkách a interní materiály města. V závěru analytických částí jsou shrnuty výsledky provedených analýz. Analýzou rozpočtového hospodaření, se poukazuje na krátkodobost rozpočtu a potřebu tvořit nástroje pro střednědobé plánování, kterým je střednědobý rozpočtový výhled. Zpracovaný návrh rozpočtového výhledu povede ke snadnějšímu rozhodování v souvislosti s realizací plánovaných investičních a neinvestičních akcí, které jsou zaměřeny na plánovaný rozvoj města Uherský Ostroh.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Cílem diplomové práce je vypracování návrhu na zlepšení hospodaření vybrané obce zpracováním střednědobého výhledu rozpočtu pro město Uherský Ostroh na období 2023 – 2027 vhodného pro následné efektivní finanční plánování. K dosažení tohoto cíle budou využity především teoretické poznatky získané pomocí provedené literární rešerše a budou využity informace získané na základě finanční analýzy, která se týká zhodnocení finanční situace města Uherský Ostroh.

Teoretická část práce je zpracována formou literární rešerše, obsahuje poznatky týkající se podstaty hospodaření územní samosprávy. Literární rešerše byla zpracována pomocí odborných publikací v českém i anglickém jazyce. Byly použity také zdroje z oblasti legislativy.

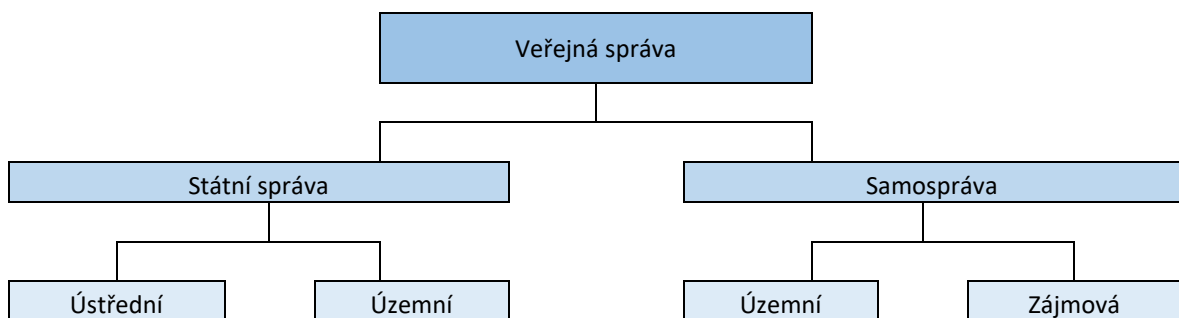
Analytická část diplomové práce je zpracována převážně formou analýzy. Je provedena socioekonomická analýza. K provedení socioekonomické analýzy bylo nutné využít také informací Českého statistického úřadu. Dále je analyzováno hospodaření města pomocí analýzy účetních výkazů a prostřednictvím ukazatelů vhodných pro hodnocení hospodaření obcí. Jedná se o analýzu rozvahy, výkazu zisku a ztráty, příjmů, výdajů a financování. V této části byla potřebná také znalost náplně a obsahu položek účetní závěrky municipálních jednotek. Kromě analýzy byly v této části použity také metody dedukce, k vytvoření souvislostí mezi hodnotami položek a jejich meziročními změnami. Výsledky finanční analýzy upozorňují na možná rizika, kterými by se mělo město zabývat, a zároveň poukazují na příležitosti, které může město využít pro budoucí hospodaření.

Analytická část je zpracována tak, aby posloužila jako podklad k sestavení víceletého střednědobého výhledu rozpočtu města. Výstupem projektové části je návrh střednědobého výhledu rozpočtu města Uherský Ostroh na období 2023 – 2027.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 VEŘEJNÁ SPRÁVA V ČESKÉ REPUBLICCE

Veřejná správa zahrnuje správní činnosti a úřady, které uskutečňují veřejnou politiku a působí ve veřejném zájmu, a to na úrovni ústřední, regionální a místní. Veřejná správa zahrnuje výkon státní správy a výkon samosprávy. Samospráva se člení na samosprávu územní (obecní a krajskou) a zájmovou samosprávu.

Obrázek 1 Veřejná správa v České republice (zdroj: Nahodil, 2014)

Státní správa je součástí veřejné správy, která je realizovaná státem buď přímo, nebo prostřednictvím územní samosprávy. Mezi přímé vykonavatele státní správy patří prezident České republiky, vláda a ministerstva. Mezi nepřímé vykonavatele státní správy patří obecní úřady, pověřené obecní úřady, obecní úřady s rozšířenou působností, krajské úřady, zvláštní orgány obcí a krajů a komise rad obcí. (Nahodil, 2014)

„Územní samospráva je zakotvena v zákoně č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky. Územní samospráva je prostorově ohraničený funkční celek s právem hospodařit a nakládat se svým majetkem a zcela samostatně rozhodovat o svých záležitostech. Územní samospráva se skládá z obcí, krajů a regionů soudržnosti.“ (Lochmannová, 2020, str. 31)

Samospráva představuje veřejnou správu vykonávanou jinou institucí než státem, která je relativně samostatná a nezávislá na státu. Samospráva má moc normotvornou, může vytvářet vlastní právní normy a moc výkonnou, má právo tvořit, organizovat a řídit činnost samosprávních institucí a jejich orgánů. (Nahodil, 2014)

Přenesení pravomocí na vlády nižších úrovní vede k efektivnějšímu veřejnému sektoru, pokud jde o řádnou správu věcí veřejných. Tyto výsledky také potvrzují názor, že fiskální decentralizace zajišťuje zodpovědnější vládu prostřednictvím úzkého vztahu mezi místními samosprávami a jednotlivci, což zase zlepšuje rozhodovací proces z hlediska

transparentnosti a odpovědnosti. Konkrétně je politická stabilita více než jiné ukazatele řízení ovlivněna fiskální decentralizací. (Babaoglu et al., 2021)

Zájmovou samosprávu tvoří subjekty, které spojuje určitý společný zájem. Do zájmové samosprávy spadají profesní a zájmová sdružení. Profesní zájmová samospráva sdružuje občany stejného profesního zaměření do tzv. komor, kde je většinou povinné členství. Zájmová samospráva sdružuje občany se stejnými zájmy a zálibami a členství je dobrovolné. (Lochmannová, 2020)

2 CHARAKTERISTIKA OBCE

Nahodil (2014) uvádí, že obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů na územním celku vymezeném hranicí území obce. Její fungování a činnost se řídí zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích, který nabyl účinnosti dne 1. 1. 2001. Obec je vymezena jako veřejnoprávní korporace, právnickou osobou s právní subjektivitou, která má vlastní majetek a hospodaří s ním, má vlastní finanční prostředky a sestavuje svůj vlastní rozpočet.

Pokud obec splňuje stanovená kritéria, může nést označení město. Zákon o obcích upravuje ještě další kategorii měst označenou jako územně členěná statutární města. Fungování a činnost hlavního města Prahy upravuje zvláštní zákon o hlavním městě Praze. V současné době podle míry přenesení státní správy rozlišujeme tyto kategorie obcí: obec, obec s matričním úřadem, obec se stavebním úřadem, obec s pověřeným obecním úřadem a obec s rozšířenou působností. (Provazníková, 2015)

Dle zákona č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů obec může v rámci své samostatné působnosti zřizovat vlastní organizační složky, příspěvkové organizace, školské právnické osoby a veřejné výzkumné instituce. Obec může také zakládat obchodní společnosti (a.s., spol. s r. o.) a obecně prospěšné společnosti.

Obec nemusí zřizovat nebo zakládat právnickou osobu sama, může se stát účastníkem (společníkem) existujících právnických osob. Na činnostech jiných osob, zejména obchodních společností nebo obecně prospěšných společností se podílí svým majetkem včetně peněžních prostředků.

V rámci spolupráce obcí lze zřizovat svazky obcí. Svazek je právnickou osobou, kterou obce zřizují za účelem ochrany a prosazování svých společných zájmů. Předmětem činnosti svazku obcí mohou být zejména úkoly v oblasti školství, sociální péče, zdravotnictví, kultury, požární ochrany, ochrany životního prostředí, cestovního ruchu, zabezpečování čistoty obce, provoz lomů, pískoven a správa majetku obcí. (Kočí, 2012)

Zejména ve vysoce fragmentovaných regionech Slovenské republiky mají místní samosprávy tendenci velmi často spolupracovat prostřednictvím forem meziobecní spolupráce. Na základě zkušeností z jiných zemí, bylo díky tomuto opatření dosaženo jak zvýšení dostupnosti místních veřejných služeb, tak zlepšení efektivnosti nákladů i administrativní kapacity. (Sadiolu et al., 2016)

2.1 Orgány obcí

Provazníková (2015) ve své publikaci uvádí, že nejdůležitější orgán, který samostatně spravuje obec je zastupitelstvo, které volí ze svých členů starostu a ten zastupuje obec navenek a je odpovědný za výkon funkce zastupitelstvu. Dále zastupitelstvo volí místostarostu (nebo místostarosty), který zastupuje starostu po dobu nepřítomnosti. Výkonným orgánem obce je rada obce tvořená starostou a členy zvolenými z řad zastupitelů. Starosta stojí v čele obecního úřadu. Obecní úřad dále tvoří místostarosta, tajemník (pokud je tato funkce zřízena, jinak ji vykonává starosta) a zaměstnanci obecního úřadu. Obecní úřad plní úkoly, které mu uložilo zastupitelstvo obce nebo rada obce. Každá obec musí mít vždy zřízen finanční a kontrolní výbor.

2.1.1 Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo obce je nejvyšším rozhodovacím orgánem obce, jedná se o kolektivní volený orgán, jehož členové jsou voleni na období 4 let. Počet členů zastupitelstva vychází od počtu obyvatel a velikosti územního obvodu obce. Zastupitelstvo schvaluje rozpočet obce, závěrečný účet obce, rozhoduje o vyhláškách místního referenda, zřizuje a ruší výbory, zřizuje a ruší obecní policii nebo vydává obecně závazné vyhlášky obce. Povinně zřizuje finanční a kontrolní výbory, které jsou jeho poradními orgány. (Lochmannová, 2020)

Mezi povinnosti člena zastupitelstva patří zúčastňovat se jednání zastupitelstva, rady, je-li členem a také dalších orgánů, pokud byl jmenován členem. Člen zastupitelstva musí hájit zájmy obce a jejích občanů, chovat se jako řádný hospodář a s majetkem obce nakládat účelně. Zastupitel je dále povinen plnit úkoly uložené mu zastupitelstvem, popřípadě jinými orgány, jejichž je členem.

„Mezi pravomoci zastupitelstva obce patří:

- *schvalování programu rozvoje obce,*
- *schvalování rozpočtu a závěrečného účtu,*
- *zřizování trvalých a dočasných peněžních fondů obce,*
- *zřizování a rušení příspěvkových organizací a organizačních složek obce, zakládání a rušení právnických osob,*
- *vydávání obecně závazných vyhlášek,*
- *volba a odvolání starosty, místostarosty a dalších členů rady obce,*

- *určování počtu členů rady obce,*
- *určování funkcí, pro které budou členové zastupitelstva obce uvolněni,*
- *zřizování a rušení výborů, volba a odvolávání jejich předsedů a členů,*
- *zřizování a rušení obecní policie,*
- *stanovení výše odměn neuvolněným členům zastupitelstva,*
- *rozhodování o spolupráci s jinými obcemi a o formě této spolupráce“.* (Lukl et al., 2018, str. 15)

Zastupitelstvo obce se schází podle potřeby, nejméně však jednou za tři měsíce. Zasedání zastupitelstva musí být veřejná. Pokud je přítomna nadpoloviční většina všech členů zastupitelstva, jsou schopni se usnášet. Program, místo a datum zasedání zastupitelstva obce musí být zveřejněn na úřední desce nejméně sedm dnů před zasedáním. (Lukl et al., 2018)

2.1.2 Rada obce

Výkonným orgánem obce je rada obce, která podléhá zastupitelstvu. Počet členů je vždy lichý a pohybuje se od 5 do 11, ale nesmí přesahovat jednu třetinu počtu členů zastupitelstva. Je-li počet členů zastupitelstva nižší než 15, pak se rada obce nevolí. Rada obce se schází ke schůzím podle potřeby, jednání rady jsou neveřejná. Radu obce tvoří starosta, místostarosta a další radní, kteří jsou voleni zastupitelstvem obce.

Rada obce zabezpečuje rozhodování ostatních záležitostí patřících do samostatné působnosti obce, pokud nejsou vyhrazeny zastupitelstvu obce nebo pokud si je zastupitelstvo nevyhradilo. Rada obce rozhoduje například o poskytování věcných a peněžních darů v hodnotě do 20 000 Kč a poskytování dotací do 50 000 Kč apod. (Lochmannová, 2020)

2.1.3 Starosta obce

Starosta zastupuje obec navenek, za své činnosti je odpovědný zastupitelstvu obce. Jeho úkolem je řídit a kontrolovat pracovníky obecního úřadu, připravovat, svolávat a řídit schůze zastupitelstva a rady obce. Je zodpovědný za provedení auditu hospodaření obce, komunikuje s nadřízenými státními orgány a institucemi. V době nepřítomnosti starosty, nebo v době, kdy starosta funkci nevykonává, ho zastupuje místostarosta obce. (Peková, Jetmar a Toth, 2019)

2.1.4 Obecní úřad

Obecní úřad je tvořen starostou, místostarostou, tajemníkem (je-li tato funkce zřízena) a zaměstnanci obce. Zřídit funkci tajemníka je povinností u obce s pověřeným obecním úřadem a u obcí s rozšířenou působností. Tajemník řídí celý administrativní aparát. Tajemníka obecního úřadu jmenuje a odvolává starosta s předchozím souhlasem ředitele krajského úřadu. Právní úprava zaměstnanců obce zařazených do obecního úřadu je provedena v zákoně o úřednících. Zaměstnanec obce, který vykonává správní činnosti je dle zákona o úřednících označován jako „úředník“. Zákon o úřednících obsahuje poměrně detailní úpravu povinností úředníka, což je velmi významná oblast, která by měla zabezpečovat nestrannost, nezávislost, včasnost a hospodárnost výkonu správních činností a jejich zajištění na požadované odborné úrovni. (Kočí, 2012)

2.1.5 Orgány zastupitelstva a rady obce

Rada a zastupitelstvo obce mají rovněž své orgány, kterými jsou výbory (zastupitelstva) a komise (rady). Nejedná se o orgány obce, ale „pouze“ o orgány zastupitelstva a rady.

Obec ze zákona zřizuje finanční a kontrolní výbor. Povinností finančního výboru je provádět kontrolu hospodaření s majetkem a finančními prostředky obce, případně plní další úkoly, kterými ho pověří zastupitelstvo. Členem finančního výboru nemohou být starosta, místostarosta, tajemník obecního úřadu ani osoby zabezpečující rozpočtové a účetní práce na obecním úřadu. Předsedou výboru musí být zastupitel obce, členem může být osoba, která není zastupitelem obce. Schází se podle potřeby. (Kočí, 2012)

Kontrolní výbor kontroluje, jak se plní usnesení zastupitelstva a rady obce (pokud je zřízena). Zejména pokud usnesení obsahuje termín splnění, kontrolní výbor tuto skutečnost ověřuje. Dále kontroluje dodržování právních předpisů ostatními výbory a obecním úřadem na úseku samostatné působnosti a plní úkoly, jimiž ho zastupitelstvo pověří. Členem výboru nemohou být starosta, místostarosta, tajemník obecního úřadu ani osoby zabezpečující rozpočtové a účetní práce na obecním úřadu. Předsedou výboru musí být vždy zastupitel obce, členem kontrolního výboru i osoba, která není zastupitelem obce.

Finanční výbor i kontrolní výbor musí být nejméně tříčlenný, počet členů musí být lichý a předsedou je vždy člen zastupitelstva obce.

Zřizování komisí je plně na vůli obce. Komise rady může v určitých případech plnit funkci výkonného orgánu, pokud jí byl svěřen výkon přenesené působnosti. (Lukl et al., 2018)

3 HOSPODAŘENÍ OBCE

Nahodil (2014) uvádí zákony a předpisy, jimiž se řídí veškerá činnost obcí v oblasti financí:

- zákon č. 128/2000 Sb., o obcích,
- zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů,
- zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě,
- zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech České republiky,
- zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví.

Dále obce vydávají vlastní vyhlášky, nikdy však nesmějí být v rozporu se zákonem.

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů upravuje tvorbu, postavení, obsah a funkce rozpočtů obcí. Dále řeší zřizování příspěvkových organizací a zakládání právnických osob, tvorbu peněžních fondů, postup při poskytování dotací a návratných finančních výpomocí. Každá obec povinně sestavuje a schvaluje svůj rozpočet na období jednoho kalendářního roku. Rozpočet obce je základním nástrojem jejího hospodaření. Od 21. února 2017 platí zákon o pravidlech rozpočtové odpovědnosti, který ovlivnil také obecní rozpočty. Na obec se nahlíží jako na jednu z veřejných institucí, která musí dbát o zdravé a udržitelné veřejné finance a vhodně podporovat hospodářský a společenský rozvoj, zaměstnanost a mezigenerační soudržnost. (Svoboda et al., 2021)

Základním pilířem financování je rozpočet a dále možnost vykonávání doplňkových činností, které jsou provozovány za účelem využití majetku a odbornosti zaměstnanců. Doplňková činnost musí být realizována jako zisková a tento zisk musí být následně využit pro podporu hlavní činnosti. (Otrusinová a Kubíčková, 2011)

Zastupitelé města by měli znát strukturu rozpočtu, druhy příjmů a výdajů a měli by si uvědomovat vazbu na majetek města a jeho provozní náklady. Mají velkou odpovědnost vyplývající ze zákona o obcích a o finanční kontrole v zajištění efektivnosti, hospodárnosti a účelnosti při nakládání s veřejným majetkem.

Principy pro dosažení účelnosti, hospodárnosti a efektivnosti při financování města:

1. Rozpočtový proces, rozpočtový výhled a dluhová služba, finanční zdraví města.
2. Provázání strategie města, priorit a cílů s rozpočtem města.

3. Efektivní správa majetku jako zdroj financí pro město.
4. Řízení organizací zakládaných a zřizovaných městem. (Pavlík, 2014)

„Základní přehled o hospodaření obce podává její účetnictví, které je obec povinna vést podle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.“ (Kočí, 2012, str. 64)

Obec dle zákona o účetnictví sestavuje účetní závěrku, kterou tvoří:

- Rozvaha (bilance) – účetní výkaz, který zachycuje stav dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku (aktiva) a zdrojů jejich financování (pasiva) vždy k určitému datu.
- Výkaz zisku a ztráty – přehled o výnosech a nákladech a výsledku hospodaření za určité období.
- Příloha.

Pokud obec dosáhne k rozvahovému dni a za bezprostředně předcházející účetní období hodnoty aktiv celkem alespoň 40 mil. Kč a hodnoty ročního obrátu alespoň 80 mil. Kč, závěrka bude zahrnovat také:

- Přehled o peněžních tocích – účetní výkaz srovnávající bilanční formou zdroje tvorby peněžních prostředků (příjmy) s jejich užitím (výdaje) za určité období. Tento výkaz informuje o tom, kolik podnik vytvořil prostředků a na co je použil.
- Přehled o změnách vlastního kapitálu.

Účetní závěrka poskytuje uživatelům informace o aktivech, především majetku, dlužích, jmění, nákladech, výnosech a výsledku hospodaření, ale také o dalších skutečnostech. Prováděcím předpisem k zákonu o účetnictví jsou vyhlášky Ministerstva financí ČR a k nim souhrnně zpracované České účetní standardy. České účetní standardy stanoví zejména základní postupy účtování za účelem dosažení souladu při používání metod účetními jednotkami a pro zajištění vyšší míry srovnatelnosti účetních závěrek. Vybrané účetní jednotky postupují podle standardů vždy. (Svoboda et al., 2021)

Územní samosprávný celek je povinen dát si přezkoumat své hospodaření za uplynulý kalendářní rok. Přezkoumání upravuje zvláštní právní předpis. Zpráva o výsledku hospodaření je součástí závěrečného účtu při jeho projednávání v orgánech územního samosprávného celku. (Otrusinová a Kubíčková, 2011)

3.1 Peněžní fondy

Peněžní fondy jsou tvořeny převážně pro sociální činnost organizace, ale mohou být tvořeny k financování oprav a technického zhodnocení územního samosprávného celku. Tvorba a použití fondů je stanovena zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. O zřízení peněžního fondu rozhoduje usnesením zastupitelstvo obce, které zároveň schvaluje podmínky pro tvorbu a čerpání fondu.

Peněžní fondy mohou být vytvářeny zejména z:

- přebytků hospodaření minulých let,
- příjmů běžného roku, které nejsou určeny k využití v běžném roce,
- převodů prostředků z rozpočtu během roku do účelových fondů.

Mezi tradiční peněžní fondy obcí patří Sociální fond, Fond rozvoje bydlení a Fond obnovy majetku. (Máče, 2018)

3.2 Rozpočtový proces

Pod rozpočtovým procesem rozumíme souhrn činností, které jsou nezbytné k řízení hospodaření územního samosprávného celku v daném rozpočtovaném období. V České republice se rozpočet jako základ finančního hospodaření obce (kraje) sestavuje na jeden kalendářní rok. Rozpočtový proces je však delší, zpravidla zahrnuje dobu 1,5 až 2 roky.

Jednotlivé fáze rozpočtového procesu lze rozdělit do těchto etap:

- a) Analýzy minulosti a stanovení priorit pro rozpočtové období
- b) Sestavení návrhu rozpočtu
- c) Projednávání a schválení
- d) Kontrola plnění rozpočtu
- e) Přehled o skutečném plnění rozpočtu – závěrečný účet
- f) Následná kontrola
- g) Aktualizace programu rozvoje a rozpočtového výhledu

Sestavování návrhu rozpočtu a tvorbu podkladů pro tvorbu rozpočtu zpravidla provádí výkonný orgán obce (kraje), většinou finanční odbor. Podkladem pro návrh rozpočtu je

rozpočtový výhled, to však předpokládá, že rozpočtový výhled je zpracován tak podrobně jako rozpočet, nejen v základních údajích, jak ukládá zákon.

Vlastní návrh by měl vycházet z analýzy hospodaření nejméně dva roky zpět. Jednotlivé odbory by měly návrh své části rozpočtu rozdělit na příjmy, běžné výdaje a kapitálové výdaje. Doporučuje se určit pro jednotlivé odbory závazné limity na provozní výdaje, čímž se zkrátí tato fáze rozpočtového procesu a získá se větší prostor na projednávání.

Schvalování rozpočtu je ve výhradní pravomoci zastupitelstva. Zastupitelé schvalují závazné ukazatele, které se po schválení rozepisují podle podrobné rozpočtové skladby. Schválený rozpočet je vyrovnaný, přebytkový nebo schodkový. Schodek musí být pokryt finančními prostředky z minulých let nebo smluvně zabezpečenou půjčkou, úvěrem, návratnou finanční výpomocí nebo výnosem z prodeje majetku či vlastních dluhopisů. Rozpočet musí být reálný, pravdivý a úplný.

3.3 Střednědobý výhled rozpočtu

„Dle § 3 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů je střednědobý výhled rozpočtu nástrojem sloužícím pro střednědobé finanční plánování rozvoje hospodaření ÚSC. Sestavuje se na základě uzavřených smluvních vztahů a přijatých závazků a prognózuje hospodaření ÚSC zpravidla na 2 až 5 let následujících po roce, na který sestavuje roční rozpočet.“ (Vojtíšková, 2019, str. 19)

Při jeho sestavování je nutno brát v úvahu všechny stálé a nezbytné, pravidelně se opakující výdaje a dlouhodobě uzavřené smlouvy (objednávky), tzn., že je nutné ve střednědobém výhledu zohlednit finanční požadavky na budoucí rozpočty. Mezi nutné a dlouhodobé závazky obce patří splátky úvěrů, půjček, nedokončené investiční akce a zvážení zařazení všech dlouhodobých záměrů rozvoje obce včetně zdrojů potřebných k jejich naplnění, kterými jsou daňové výnosy, pravidelné poplatky, dotace a příjmy z vlastní činnosti.

Podrobnost či strukturu rozpočtového výhledu zákon neupravuje, je tedy zcela na uvážení obce, jakou míru podrobnosti si zvolí. Zákon však stanoví povinnost uvést ve výhledu alespoň:

- odhadované příjmy a výdaje,
- dlouhodobé pohledávky a závazky,
- finanční zdroje a potřeby dlouhodobých záměrů.

Při kvalitním zpracování střednědobého výhledu rozpočtu obec lépe pozná své finanční možnosti, lépe plánuje větší investice a efektivněji využívá disponibilních zdrojů. (Svoboda et al., 2021)

Vzhledem k tomu, že v rozpočtovém hospodaření dochází ke změnám realizovaných záměrů, tak by střednědobý výhled rozpočtu měl být v případě těchto změn vždy aktualizován. Důležitost střednědobého výhledu rozpočtu by neměla být podceňována. Jedná se o významný nástroj finančního hospodaření.

Návrh střednědobého výhledu rozpočtu je ÚSC povinen zveřejnit na úřední desce a internetových stránkách minimálně 15 dní před zahájením jeho projednání na zasedání zastupitelstva obce. Územní samosprávný celek současně oznámí na úřední desce, kde je návrh střednědobého výhledu rozpočtu zveřejněn a kde je možné nahlédnout do listinné podoby. Připomínky mohou občané uplatnit písemně nebo ústně při jeho projednávání na zasedání zastupitelstva. Schválený střednědobý výhled rozpočtu musí být zveřejněn do 30 dnů na internetových stránkách obce a současně musí být uvedeno na úřední desce, kde je zveřejněn v elektrické podobě a kde je možno nahlédnout do jeho listinné podoby. (Svoboda et al., 2021)

3.4 Rozpočet obce

Dle § 4 odst. 1 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů je rozpočet finanční plán, který je shodný s kalendářním rokem. Obsahuje příjmy, výdaje a ostatní operace včetně tvorby a použití peněžních fondů, pokud neprobíhají mimo rozpočet. Rozdíly mezi příjmy a výdaji běžného roku se řeší pomocí tzv. financování. Rozpočet musí být po zapojení financování vždy vyrovnaný. Do kladného financování patří zapojení zdrojů (přebytků) z minulých let a cizí zdroje jako jsou půjčky nebo úvěry. Záporné operace ve financování tvoří nejčastěji splátky dříve poskytnutých úvěrů. (Tocauer a Schneiderová, 2019)

Mezi funkce územních rozpočtů lze zařadit:

- stanovuje priority v rámci lokálních veřejných statků a služeb, které obec poskytuje,
- alokuje zdroje mezi různé činnosti obce, stanoví úroveň a zaměření činností obce během rozpočtovaného období,
- v rámci existujících zákonných norem rozhoduje o úrovni zdanění a výši poplatků, které se budou vybírat během následujícího roku,

- poskytuje úplné informace o finanční situaci a o plánech obce, které slouží jako základ pro měření efektivity operací obce. (Provazníková, 2015, str. 52)

Nahodil (2014) charakterizuje rozpočet obce a kraje jako:

- decentralizovaný peněžní fond, který se tvoří a používá na principu nenávratnosti, neekvivalence a nedobrovolnosti,
- účetní bilance, která bilancuje příjmy a výdaje rozpočtu,
- rozpočtový plán na rozpočtové období – kalendářní rok,
- nástroj obecní a regionální politiky k plnění volebních programů obce, kraje.

Rozpočet je možné definovat podle různých hledisek, ale vždy představuje příjmy a výdaje. Rozpočty obcí mají stejný charakter, mohou se lišit v některých položkách, a to především v oblastech investičních výdajů, protože má každá obec jiné priority.

Tabulka 1 Členění příjmů a výdajů (zdroj: Nahodil, 2014)

Příjmy	Výdaje
Běžné:	Běžné - neinvestiční výdaje:
- daňové	- mzdy a platy,
- svěřené (výlučně) daně,	- povinné pojistné za zaměstnance,
- sdílené daně,	- materiálové,
- místní poplatky,	- na energie,
- správní poplatky,	- na nájemné,
- nedaňové	- sociální dávky
- poplatky za služby,	- výdaje do obecních podniků,
- příjmy z pronájmu majetku,	- sankce za porušení rozpočtové kázně,
- příjmy od OS, PO,	- placené pokuty,
- zisk z obecních podniků, podíl na zisku ze s.r.o. apod.,	- placené úroky,
- dividendy z akcií, přijaté úroky,	- ostatní (poskytnuté dary apod.)
- transfery - dotace - neúčelové,	- dotace vlastním OS a jiným subjektům,
- transfery - dotace - účelové,	- neinvestiční příspěvky PO,
- přijaté sdružené finanční prostředky	- výdaje na sdružování finančních prostředků
Kapitálové - investiční příjmy:	Kapitálové - investiční výdaje:
- z prodeje majetku - nehmotného a movitého dl. majetku	- na pořízení hmotného a nehmotného dl. majetku,
- z prodeje akcií a majetkových podílů,	- na nákup cenných papírů,
- kapitálové transfery - účelové,	- na kapitálové poskytnuté dotace OS a různým subj.
- neúčelové transfery (ze SR, státních fondů, rozpočtu kraje)	- na investiční příspěvky PO,
- přijaté úvěry,	- na investiční půjčky poskytnuté různým subjektům,
- příjmy z emise komunálních obligací,	- při sdružování finančních prostředků,
- přijaté splátky půjček	- splátky úvěrů

Dominantní funkcí obecního rozpočtu je podle Sedmihradské (2015) funkce kontrolní, kdy klíčovým prvkem je soulad mezi rozpočtem, který schválilo zastupitelstvo, a skutečným plněním a čerpáním rozpočtu. Tím je zajištěno, že disponibilní prostředky jsou vynaloženy pouze na schválený účel, a současně, že se schválenými prostředky je nakládáno tak, aby byl stanovený účel splněn, např. prostředky na platy vystačí na celý rok a nejsou vyčerpány již za půl roku.

3.4.1 Metody sestavování územních rozpočtů

- a) Přírůstkový (indexový) způsob – je tradičním způsobem sestavování rozpočtu. Základem tohoto způsobu je odhad a stanovení meziročních změn, o které se přizpůsobí současný rozpočet, který je považován za základ rozpočtu budoucího.
- b) Fixně limitovaný rozpočet – je využíván zejména ústřední vládou k řízení vlastních odborů a ministerstev. Rozpočet je pro následující rok pro danou oblast co do objemu fixní, zpravidla navýšen o určitý přírůstek pro očekávanou inflaci.
- c) Přístup nulové základny – při tvorbě rozpočtu se podrobuje každá činnost a každá položka rozpočtu ve vztahu k cílům, nebere se ohled na současnou výši nákladů.
- d) Performance budgeting (rozpočtování dle výsledku) – tato metoda vyžaduje od představitelů obce porovnání, zda bylo dosaženo žádoucích účinků a cílů. Rozpočtový proces hraje dvojí úlohu, poskytuje a zohledňuje zdroje a na druhé straně stanovuje kritéria a cíle výstupu.
- e) Metoda programového rozpočtování – rozpočet je podle této metody sestaven ve struktuře, která uspořádá navrhované výdaje podle jejich výsledků, nebo podle míry v jaké přispívají k dosažení celkových záměrů obce. Jednotlivé programy jsou strukturovány na základě míry jejich přispění k plnění cílů. (Provazníková, 2015)

Strukturu a obsah rozpočtu si určuje obec sama. Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů požaduje, aby se jednotlivé operace členily podle závazné rozpočtové skladby, ale podle podrobné rozpočtové skladby (§ 14) musí být členěn až rozpis rozpočtu. Zákon neupravuje míru podrobnosti rozpočtu. Schválený rozpočet však musí obsahovat závazné ukazatele, kterými se povinně řídí výkonné orgány obce, zřízené a založené právnické osoby a další příjemci dotací a příspěvků. (Sedmihradská, 2015)

Jak uvádí Kočí (2012) schválený rozpočet obce může být v průběhu kalendářního roku měněn, kdy se změny provádí formou rozpočtového opatření. Rozpočtové opatření schvaluje zastupitelstvo obce. Rozpočtovým opatřením je:

- přesun rozpočtových prostředků, při němž se jednotlivé příjmy nebo výdaje navzájem ovlivňují, aniž by se změnil jejich celkový objem nebo schválený rozdíl celkových příjmů a výdajů,
- použití nových, rozpočtem nepředvídaných příjmů k úhradě nových, rozpočtem nezajištěných výdajů, čímž se zvýší celkový objem rozpočtu,
- vázání rozpočtových výdajů, jestliže je jejich krytí ohroženo neplněním rozpočtových příjmů; tímto opatřením se objem rozpočtu snižuje.

Po skončení kalendářního roku obec musí o čerpání rozpočtu sestavit a schválit závěrečný účet. Závěrečný účet a zprávu o výsledcích přezkoumávání obce za uplynulý kalendářní rok projednává zastupitelstvo obce do 30. června následujícího roku a přijme opatření k nápravě nedostatků.

V rozpočtu obce se uplatňuje jednotné třídění příjmů, výdajů a financujících položek rozpočtu (dále jen „rozpočtová skladba“). Rozpočtová skladba určuje hlediska, podle kterých se tyto příjmy, výdaje a financující položky třídí, a stanoví jednotky třídění u těchto hledisek. Rozpočtovou skladbu stanoví Ministerstvo financí vyhláškou. (Provazníková, 2015)

Finanční rozpočty se používají ve všech typech organizací. Rozpočet je plán a předpověď ve finančním vyjádření pokrývající určité časové období. Rozpočtová kontrola zahrnuje stanovení cílů v peněžním vyjádření a umožňuje manažerům plánovat a kontrolovat zdroje, za které zodpovídají. Při pravidelném porovnávání toho, co bylo plánováno a co se skutečně stalo, lze případné odchylky napravit nebo plány revidovat. Rozpočty jako nástroj řízení jsou proto velmi důležité. (Emmett a Wright, 2011)

3.5 Rozpočtové provizorium

Pokud není rozpočet obce schválen před 1. lednem kalendářního roku, řídí se hospodaření obce v době do doby schválení rozpočtu pravidly rozpočtového provizoria, která musí schválit zastupitelstvo. Pravidla se nastavují tak, aby nedošlo k narušení plynulosti hospodaření na úrovni orgánů obce, ale také zřízených příspěvkových organizací a dalších subjektů závislých na rozpočtu obce. (Svoboda et al., 2021)

3.6 Pravidlo rozpočtové odpovědnosti

Pravidla rozpočtové odpovědnosti veřejných institucí upravuje zákon č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti. Hlavním záměrem přijetí zákona bylo vést ÚSC k tomu, aby byly schopny splácet své dluhy a tím přispívat ke zlepšení hospodaření sektoru veřejných institucí v České republice. Územně samosprávné celky nejsou omezovány ohledně výše jejich dluhů, zákon pouze stanovuje, že pokud dluh přesahuje zákonem stanovený limit, samosprávný celek by se měl chovat zodpovědně. Jedná se o tzv. fiskální pravidlo (§ 17) – ÚSC hospodaří tak, aby výše zadlužení nepřesáhla 60 % průměru příjmů územního samosprávného celku za poslední 4 rozpočtové roky. Při překročení zadlužení vzniká povinnost ÚSC snížit zadlužení alespoň o 5 % z rozdílu mezi aktuální výší dluhu a 60 % průměru jeho příjmů za poslední 4 rozpočtové roky. Pokud nedojde ke snížení zadlužení, stát dočasně pozastaví převod jeho podílu na výnosu daní ve výši 5 % z rozdílu mezi výší dluhu ÚSC a 60 % průměru jeho příjmů za poslední 4 roky. Fiskální pravidlo neobsahuje sankce. (Vojtíšková, 2019)

Podle Lee et al. (s. 470, 2013) efektivní řízení dluhu obcí vyžaduje, aby výše vzniklého dluhu nepředstavovala nerealizovatelnou zátěž pro budoucnost a aby si nevynutila budoucí škrty ve výdajích na provoz a údržbu nutné k udržení kapitálových požadavků.

3.7 Závěrečný účet obce

Po skončení kalendářního roku zpracovávají obce a kraje souhrnně údaje o svém ročním hospodaření do svého závěrečného účtu. Závěrečný účet obsahuje údaje o plnění rozpočtu příjmů a výdajů v plném členění podle rozpočtové skladby, údaje o hospodaření s majetkem a další finanční operace, včetně tvorby a použití peněžních fondů v tak podrobném členění a obsahu, aby bylo možné zhodnotit finanční hospodaření územního samosprávného celku a jim zřízených a založených právnických osob.

Součástí závěrečného účtu je zpráva o výsledku přezkoumání hospodaření, souhrnné vyúčtování finančních vztahů ke státnímu rozpočtu, rozpočtům krajů, státním fondům, Národnímu fondu a jiným rozpočtům. Závěrečný účet obce musí být projednán na zasedání zastupitelstva, projednání zastupitelstvo uzavírá vyjádřením. (Svoboda et al., 2021)

4 ROZPOČTOVÁ SKLADBA

Provazníková (2015) uvádí, že rozpočtová skladba je vymezena vyhláškou Ministerstva financí č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě. Tato vyhláška upravuje způsob třídění všech peněžních operací veřejných rozpočtů a mimorozpočtových fondů státu i organizačních složek, obcí i krajů, dobrovolných svazků obcí i organizačních složek, u kterých jsou stát, obce nebo kraje zřizovatelem. Rozpočtová skladba (rozpočtová klasifikace) závazně člení příjmy a výdaje veřejných rozpočtů, umožňuje třídění příjmů a výdajů na příjmy a výdaje nenávratné povahy a návratné povahy. Dle tohoto třídění lze lépe analyzovat hospodaření a krytí schodku rozpočtu. Zároveň je možné analyzovat peněžní operace v rámci běžného a kapitálového rozpočtu.

Platná rozpočtová skladba využívá čtyři základní druhy třídění příjmů a výdajů:

1. kapitolní (organizační, nebo odpovědnostní) – u státního rozpočtu rozlišujeme 42 kapitol, pro územní samosprávu je třídění nepovinné,
2. druhové – základní třídění, týká se všech peněžních operací, které třídí operace do tří základní okruhu: příjmů, výdajů a financování,
3. odvětvové (dříve funkční) – příjmy a výdaje se třídí podle odvětví do 6 skupin s podrobnějším tříděním uvnitř jednotlivých skupin,
4. konsolidační (tzv. záznamové jednotky) – prvkem u konsolidačního třídění jsou záznamové položky. Konsolidace umožňuje vyloučit duplicity na základě interních transferů mezi fondy a korekci příjmů na straně jedné a korekci výdajů na straně druhé při započítávání příjmů a výdajů.

4.1 Druhové třídění

Podle druhového třídění se třídí peněžní operace do osmi tříd s podrobnějším členěním uvnitř každé třídy.

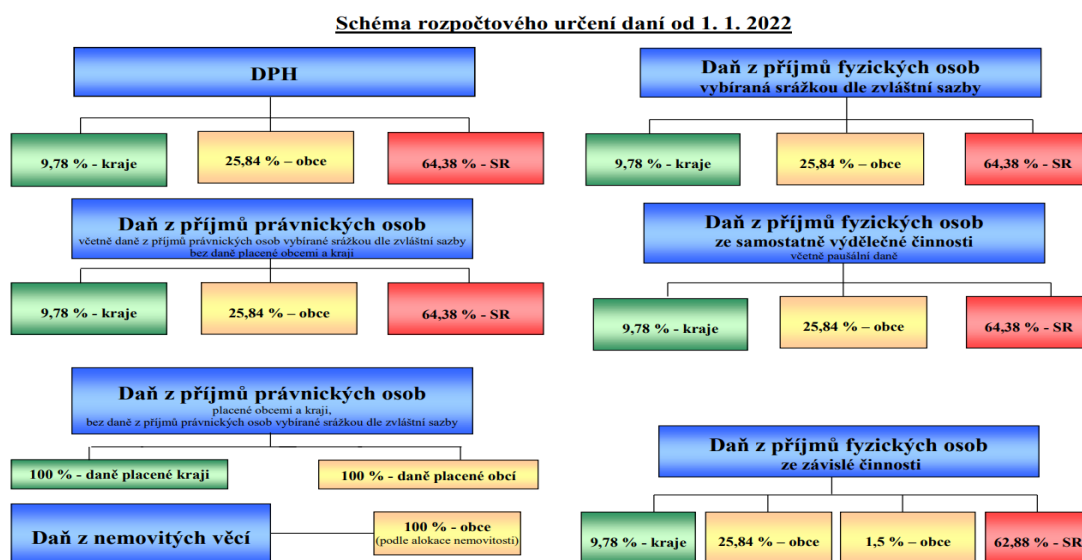
Příjmy jsou podle druhového členění nenávratně inkasované prostředky připsané na bankovní účet z domácí ekonomiky i ze zahraničí, včetně přijatých darů a dotací a přijaté splátky půjček za účelem rozpočtové politiky. Nezahrnují ta inkasa, která představují vypůjčené finanční prostředky a přijaté splátky půjček dříve poskytnutých za účelem řízení likvidity a finančního investování.

4.2 Příjmové operace

Příjmové operace se třídí do čtyř tříd:

4.2.1 Třída 1 – Daňové příjmy

Třída 1 obsahuje daňové příjmy plynoucí z vybraných daní, správní poplatky a místní poplatky. Výpočet podílu města na sdíleném výnosu daní je stanoven zákonem č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů daní. Tento zákon upravuje rozpočtové určení daně z přidané hodnoty, daní spotřebních, daní z příjmů, daně z nemovitých věcí a daně silniční. Příjemcem jsou obce, kraje a státní fond dopravní infrastruktury. Hrubým výnosem daně jsou peněžní prostředky vybrané v průběhu rozpočtového roku správcem daně, snížené o vrácené prostředky.

Obrázek 2 Schéma rozpočtového určení daní od 1. 1. 2022 (zdroj: Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, 2022)

Procento výnosu obce je ovlivněno:

- celkovou výměrou katastrálního území obce – váha kritéria 3 %,
- prostým počtem obyvatel – váha kritéria 10 %,
- kritériem počtu dětí a žáků navštěvující školu zřízovanou obcí – váha kritéria 9 %,

- počtem obyvatel upraveným koeficienty postupných přechodů mezi velikostními kategoriemi obcí – váha kritéria 78 %. (Česko, Zákon č. 243/2000 o rozpočtovém určení daní, 2022)

Správní poplatky jsou příjmy obce, které by měly krýt náklady správních úkonů v rámci přenesené působnosti. Výši správních poplatků nebo způsob výpočtu upravuje příslušný zákon.

Místní poplatky obec zavádí obecně závaznou vyhláškou a poměr nákladů na jejich správu a výtěžnost by měl představovat jedno z kritérií pro zavedení či nezavedení. U každého poplatku jsou zákonem stanoveny základní náležitosti. Mezi tradiční místní poplatky patří: poplatek ze psů, poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt, poplatek za zvláštní užívání veřejného prostranství, poplatek ze vstupného a poplatek z ubytovací kapacity. (Lukl et. al., 2018)

4.2.2 Třída 2 – Nedaňové příjmy

Třída 2 zahrnuje nenávratné příjmy z vlastního podnikání obcí, uživatelské poplatky, příjmy z vlastní správní činnosti a přijaté pokuty za přestupky.

4.2.3 Třída 3 – Kapitálové příjmy

Třída 3 zahrnuje příjmy z prodeje investičního majetku a finančních aktiv, které mají povahu majetkových podílů, přijaté dary pro investiční účely s výjimkou darů od zahraničních vlád a transferů z jiných úrovní vlády. (Provazníková, 2015)

4.2.4 Třída 4 – Přijaté dotace

Třída 4 zahrnuje neinvestiční (běžné) a investiční (kapitálové) dotace. Většina dotací plyne do rozpočtů obcí a krajů ze státního rozpočtu. První skupinou jsou dotace plánované ve výdajích ze státního rozpočtu, jedná se o dotace, na které mají obce a kraje ze zákona o státním rozpočtu nárok – jedná se o tzv. nárokové dotace. Druhou skupinou jsou nenárokové dotace, které obce a kraje získávají na základě žádostí od správců rozpočtových kapitol, např. z Ministerstva životního prostředí ČR, Ministerstva pro místní rozvoj ČR a Ministerstva kultury ČR. Část dotací plyne do územních rozpočtů ze státních fondů, zejména ze Státního fondu životního prostředí a Státního fondu rozvoje bydlení. Mezi nenárokové dotace patří dotace z fondů Evropské unie. Jejich poskytnutí je přísně účelové

a souvisí s konkrétními projekty zapadajícími do cílů politiky soudržnosti Evropské unie. (Peková, 2011)

4.3 Výdajové operace

4.3.1 Třída 5 – Běžné výdaje

Třída 5 zahrnuje neinvestiční nákupy (výdaje za zboží, mzdy, pojistné atd.), neinvestiční transfery (dotace a příspěvky mimo rozpočtovou jednotku) a neinvestiční půjčky (návrtně poskytované prostředky jiným subjektům na neinvestiční účely).

4.3.2 Třída 6 – Kapitálové výdaje

Třída 6 zahrnuje investiční nákupy (výdaje na pořízení hmotného a nehmotného investičního majetku a akcií a majetkových účastí), investiční transfery (dotace a příspěvky na investiční účely poskytované mimo rozpočtovou jednotku).

4.4 Financování

4.4.1 Třída 8 – Financování

Třída 8 – Financování – součástí této třídy jsou položky vyjadřující změnu stavu finančních prostředků na bankovních účtech. Zachycuje například návratné přijaté finanční prostředky a výdaje na splátky jistin přijatých půjček a vydaných dluhopisů související s likviditou. Součástí finančních operací jsou i opravné položky k finančním operacím, operace mimorozpočtové, dlouhodobé přijaté a vydané půjčky.

Financování má přímou návaznost na zajištění salda územního rozpočtu:

$$\text{Příjmy} - \text{výdaje} = \text{přebytek (+) nebo schodek (-)} = \text{(-) nebo (+) financování}$$

Saldo rozpočtu zjistíme jako rozdíl příjmů a výdajů, které musí být vybilancováno financováním. V případě rozpočtového schodku musí mít financování kladné znamínko, což vyjadřuje pokles stavu hotovosti nebo přírůstek termínovaných závazků. V případě rozpočtového přebytku je financování záporné – splácení závazků či poskytování půjček a finanční investování. (Provazníková, 2015)

5 HOSPODAŘENÍ S MAJETKEM OBCE

Jeden ze znaků obce jakožto právnické osoby je právo vlastnit majetek. Obec musí zajistit, aby byl její majetek využíván účelně a hospodárně v souladu se zájmy obce a úkoly obce vyplývajícími zákonem vymezené působnosti obce. Obec je dále povinna pečovat o zachování a rozvoj svého majetku a musí jej chránit před zničením, poškozením, odcizením a zneužitím. (Kočí, 2012)

O způsobu využívání majetku ve vlastnictví obce rozhodují její orgány, zejména volené orgány. Jde o vlastnictví majetku obce, nikoliv majetek členů volených orgánů, proto za svá rozhodnutí o hospodaření s majetkem volené orgány odpovídají svým občanům – voličům.

Vlastnictví majetku obce je předpokladem:

- rozvoje lokálního veřejného sektoru,
- existence a rozvoje vlastní podnikatelské činnosti obce,
- možnosti pro získání úvěru,
- ovlivňujícím bonitu obce.

Bonita obce není jednoznačně definována, je spojována s ratingem obcí, souvisí se schopností obcí splácet dluh. (Peková, 2011)

Majetek obce může mít formu nemovitostí (půda, lesy, budovy), movitých věcí (stroje a zařízení, počítače), nehmotného majetku (práva duševního vlastnictví, ochranné známky), majetkových práv (pohledávky) či finanční investice (cenné papíry, peníze). (Provazníková, 2015)

Obce mají plnou právní subjektivitu, a proto mohou vstupovat do smluvních vztahů bez omezení. Mohou majetek nakupovat, prodávat, pronajímat i darovat. Obec majetek nabývá nákupem, investicemi a bezúplatným nabytím.

Majetek obce primárně slouží k zabezpečování veřejných statků, nicméně obec může část majetku, kterou bezprostředně nepotřebuje k zajišťování veřejných statků, využívat i jiným způsobem. Obec může majetek pronajmout nebo nepotřebný majetek prodat a získat tak další příjmy do svého rozpočtu, a to nájemné nebo příjmy z prodeje majetku. (Peková, 2011)

Záměr obce na prodej, směnu, darování, pronájem nemovitého majetku obec zveřejní po dobu nejméně 15 dnů před rozhodnutím v příslušném orgánu obce (zastupitelstvu obce) vyvěšením na úřední desce a webových stránkách obce. K záměru se následně mohou

zájemci vyjádřit a předložit své nabídky. Při úplatném převodu majetku se cena sjednává zpravidla ve výši, která je v daném místě a čase obvyklá. Ocenění majetku cenou obvyklou může provést např. soudní znalec. (Kočí, 2012)

Pro rozvoj města, ale i úroveň života obyvatel je důležité, jestli se s finančními prostředky města nakládá hospodárně ve vazbě na rozpočet města a jeho majetek a náklady spojenými s provozováním a údržbou tohoto majetku. Potom si město může dovolit plnit rozumné, reálné a rozvojové cíle města, které přináší občanům zvýšení kvality života ve městě. U majetku obce je důležitý jeho stavebně technický stav, jeho potřebnost a provozní náklady. Mnohdy i útlum provozu ztrátového majetku může obci přinést příležitost pro rozvoj a nezatěžovat rozpočet. Pomocí pasportizace majetku získáme potřebné informace o majetku, o technickém stavu, efektivitě provozu, způsobu využití, nároků na opravy a rekonstrukce. Vhodná pasportizace majetku umožňuje řídit a spravovat majetek efektivněji. Majetek obce se rozdělí na nezbytný a zbytný pro výkon veřejné správy. U nezbytného majetku je potřeba se zaměřit na efektivní podpůrné procesy týkající se úspory nákladů, u zbytného majetku na jeho nejlepší využití s cílem zvýšení příjmů. (Pavlík, 2014)

Pasporty jsou členěny podle toho, k jakému majetku se vztahují, např. pasport komunikací, budov, zeleně a veřejného prostranství. Účelem pasportizace je jasná a srozumitelná dokumentace majetku. (Krbová, 2017)

Pro efektivní hospodaření s majetkem je důležitá správná evidence majetku a správné ocenění majetku. Ocenění majetku upravuje zákon o účetnictví, obecně se majetek oceňuje:

- pořizovací cenou,
- reprodukční pořizovací cenou – cena, za kterou by se majetek pořídil,
- vlastními náklady u majetku pořizovaného vlastní činností,
- nominální hodnota – u peněžních prostředků, pohledávek, závazků a cenin.

Majetek obce je předmětem inventarizace, která zahrnuje přípravnou fázi a vlastní porovnání skutečného stavu majetku s účetním stavem, zjištění inventarizačních rozdílů, jejich příčin a možný způsob jejich odstranění a posouzení ocenění majetku. Inventarizace může být řádná nebo mimořádná. (Peková, 2011)

6 FINANČNÍ ANALÝZA

Finanční analýza slouží ke komplexnímu zhodnocení celkového hospodaření a finanční situace podniku. Slouží k odhalení ziskovosti, vhodné kapitálové struktury, splácení závazků a celé řadě dalších významných skutečností. Informace o finanční situaci firmy umožňují manažerům správně se rozhodovat při získávání finančních zdrojů, při stanovení optimální struktury, při alokaci volných peněžních prostředků, při poskytování obchodních úvěrů, při rozdělování zisku apod.

Sherman (2015, s. 2-3) uvádí, že vedoucí pracovníci na všech úrovních neustále dělají obtížná finanční rozhodnutí a nesou za svá rozhodnutí odpovědnost. Aby bylo možné provádět daná rozhodnutí, musíme být schopni určovat potencionální finanční problémy a analyzovat jejich efekt dopadu na organizaci.

Finanční analýza je nedílnou součástí finančního řízení, protože působí jako zpětná informace o tom, kam podnik v jednotlivých oblastech došel, v čem se mu jeho předpoklady podařilo splnit a kde naopak došlo k situaci, které chtěl předejít nebo kterou nečekal. Výsledky finanční analýzy však mohou poskytnout cenné informace pro budoucnost podniku. (Knápková et al., 2017)

6.1 Finanční analýza municipální firmy

I pro municipální firmy je finanční analýza jeden z nástrojů efektivního řízení finanční situace, jejich ekonomických aktivit v hlavní i doplňkové činnosti. Je důležité vybrat vhodné ukazatele z jednotlivých oblastí finanční analýzy, protože ne všechny jsou stejně významné, některé mají spíše dokreslující charakter. (Kraftová, 2002)

Podle Pekové (2011) se finanční analýza municipální firmy se zaměřuje na:

1. analýzu hospodaření v běžném rozpočtu – podle jednotlivých příjmů a výdajů, stanovení podílu na celkovém objemu i vývojové trendy,
2. analýzu druhů příjmů a výdajů – dle možnosti ovlivnění výše rozhodnutím municipální jednotky,
3. analýza salda běžného rozpočtu – z hlediska faktorů, které ho ovlivňují,
4. analýzu dosahovaných úspor oproti rozpočtové výši – z hlediska ovlivnitelnosti, příčiny,
5. analýzu investičních výdajů a příjmů – z hlediska struktury a ovlivnitelnosti,

6. analýzu nákladů na údržbu a správu majetku – s ohledem na strukturu a efektivnost
7. analýzu vytváření a využívání rezerv,
8. analýzu závazků – jejich struktura z věcného a časového hlediska i nákladovosti,
9. analýza majetku – způsob a intenzita jeho využívání.

6.2 Zdroje informací pro finanční analýzu

Základní zdroj dat pro finanční analýzu představují účetní výkazy podniku – rozvaha, výkaz zisku a ztráty, přehled o peněžních tocích (cash flow), přehled o změnách vlastního kapitálu a příloha účetní závěrky. Tyto výkazy jsou externími výkazy, neboť poskytují informace zejména externím uživatelům. Ke zpřesnění výsledků finanční analýzy se používají vnitropodnikové účetní výkazy, které nemají právně závaznou úpravu a vycházejí z vnitřních potřeb firmy. Tyto výkazy se sestavují častěji a umožňují vytváření podrobnějších časových řad. (Růčková, 2019)

6.3 Slabé stránky finanční analýzy

Finanční analýza poskytuje důležité informace o hospodaření podniku, má však některá omezení. Při práci s výsledky finanční analýzy je potřeba použít i zdravý úsudek.

Mezi problematické okruhy při hodnocení finanční situace podniku patří:

1. vypovídací schopnost účetních výkazů – výkazy nedokumentují přesně ekonomickou realitu hospodaření podniku,
2. rozdílnost účetních praktik – jde o nejednotnost pravidel účetního výkaznictví v různých zemích,
3. účetní výkazy nejsou schopny postihnout změnu úrovně technologií v čase,
4. orientace na historické účetnictví – oceňování majetku v historických cenách nebere v úvahu změny tržních cen majetku,
5. inflace – dotýká se v různé míře aktiv, pasiv, výnosů, nákladů, a tudíž má vliv i na výsledek hospodaření,
6. vliv mimořádných událostí a sezonních faktorů na výsledku hospodaření,
7. nutnost srovnání výsledků ukazatelů tradiční finanční analýzy s jinými subjekty. (Knápková et al., 2017)

7 METODY A UKAZATELE FINANČNÍ ANALÝZY

Knápková et. al., (2017) ve své publikaci uvádí základní metody, které se využívají při finanční analýze zejména:

1. Analýza stavových (absolutních ukazatelů)
2. Analýza tokových ukazatelů
3. Analýza rozdílových ukazatelů
4. Analýza poměrových ukazatelů

7.1 Analýza absolutních ukazatelů

Jedná se o analýzu majetkové a finanční struktury (rozvahy). Absolutní ukazatele jsou údaje, které najdeme v účetním výkazu a lze je přímo použít. Rozvaha obsahuje údaje o stavu k určitému okamžiku. Užitečným nástrojem je horizontální a vertikální analýza. Horizontální analýza vypočítává absolutní výše změn a její procentní vyjádření k výchozímu roku. Vertikální analýza spočívá v procentním vyjádření jednotlivých položek účetních výkazů k jediné zvolené základně položené jako 100 %.

7.2 Analýza tokových ukazatelů

Analýza tokových ukazatelů se týká především analýzy výnosů, nákladů, zisku a cash flow. Pro finanční analýzu je vhodné opět použít horizontální a vertikální analýzu.

7.3 Analýza rozdílových ukazatelů

Rozdílové ukazatele se využívají k analýze a řízení finanční situace podniku se zaměřením na jeho likviditu. Nejvýraznějším rozdílovým ukazatelem je čistý pracovní kapitál, který se vypočítá jako rozdíl mezi oběžnými aktivy a krátkodobými cizími zdroji. Čistý pracovní kapitál je část oběžného majetku, která je financována dlouhodobým kapitálem.

7.4 Analýza poměrových ukazatelů

Poměrové ukazatele jsou základním nástrojem finanční analýzy, umožňují získat rychlou představu o finanční situaci podniku. Jde především o analýzu ukazatelů likvidity, rentability, aktivity, zadluženosti, produktivity, ukazatelů kapitálového trhu a analýzu ukazatelů na bázi cash flow.

Mezi nejčastěji používané poměrové ukazatele patří:

7.4.1 Ukazatele zadluženosti

Ukazatele zadluženosti jsou indikátory výše rizika, který podnik nese, a zároveň signalizují, do jaké míry by mohly být ohroženy nároky věřitelů. Určitá míra zadlužení je však pro firmu užitečná z důvodu, že cizí kapitál je levnější než vlastní.

1. Celková zadluženost

Celková zadluženost je základní ukazatel zadluženosti. Doporučená hodnota se pohybuje mezi 30 a 60 %. Celková zadluženost se vypočítá jako podíl cizích zdrojů na aktivech celkem.

2. Míra zadluženosti

Tento ukazatel poměruje cizí a vlastní kapitál, je významný pro banku při posuzování poskytnutí úvěru. Míra zadluženosti se vypočítá jako podíl cizích zdrojů a vlastního kapitálu, vyjadřuje se v procentech. Důležitý je časový vývoj, zda se podíl cizích zdrojů zvyšuje či snižuje.

3. Krytí dlouhodobého majetku dlouhodobými zdroji

Tento ukazatel ověřuje zlaté pravidlo financování, dlouhodobý majetek by měl být krytý dlouhodobými zdroji. Jestliže je výsledek nižší než 1 musí podnik krýt dlouhodobý majetek krátkodobými zdroji a může mít problémy s úhradou závazků. Při vysokém poměru je podnik překapitalizovaný, tato strategie je bezpečná, ale dražší.

7.4.2 Ukazatele likvidity

Růčková (2019) popisuje ukazatel likvidity jako schopnost podniku hradit včas své krátkodobé závazky. Základní ukazatele pracují s položkami oběžných aktiv a krátkodobých závazků. Představují stav pouze k hodnocenému okamžiku, přesto patří tyto ukazatele v praxi mezi nejčastěji hodnocené ukazatele firem. Jedná se o ukazatele likvidity – okamžité, pohotové a běžné.

7.4.3 Ukazatele rentability (výkonnosti)

Rentabilita u ziskových organizací označuje výnosnost vloženého kapitálu. Je měřítkem schopnosti dosahovat zisk použitím investovaného kapitálu. Mezi nejčastěji používané ukazatele patří: rentabilita tržeb, rentabilita celkového kapitálu, rentabilita vlastního kapitálu a rentabilita investovaného kapitálu.

7.4.4 Ukazatele aktivity (obratovosti)

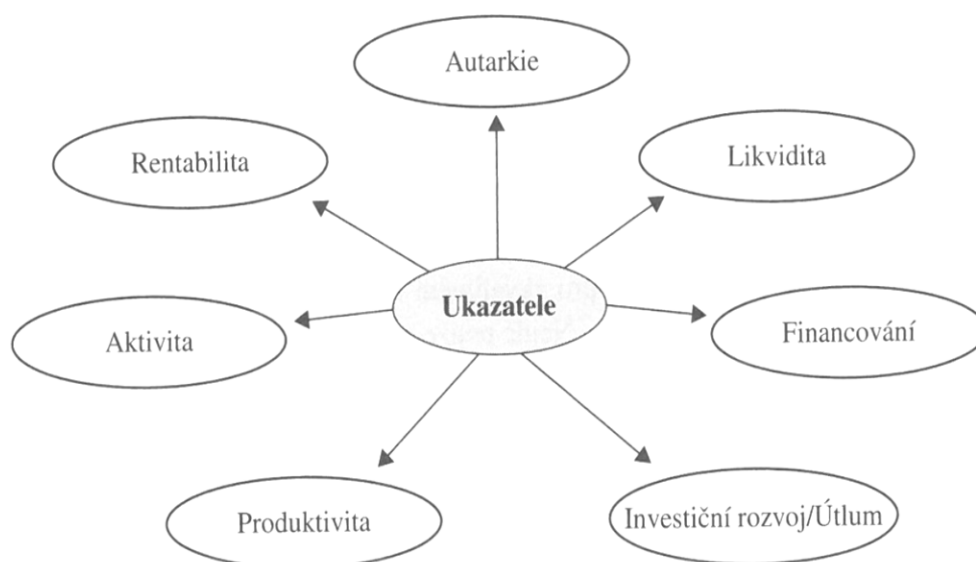
Ukazatele obratovosti ukazují, zda podnik efektivně využívá vložené prostředky. Mezi nejčastěji používané ukazatele patří: obrat aktiv, obrat dlouhodobého majetku, doba obratu zásob, doba obratu pohledávek a doba obratu závazků.

7.5 Ukazatele finanční analýzy municipální firmy

Finanční zdraví organizace je možné hodnotit na základě výsledků finanční analýzy, která využívá předem stanovené ukazatele. Správný výběr finančních ukazatelů a způsob implementace je závislý na potřebách organizace, druhu jejích činností a zvolených cílech. Mezi požadované vlastnosti ukazatelů patří srozumitelnost, jednoznačnost při dostatečné přesnosti a významnost.

Je také důležitý počet vybraných ukazatelů. Počet, který by neměl být příliš vysoký a měl by se soustředit na skutečně klíčové oblasti fungování organizace. Pro subjekty veřejného sektoru je vhodné vybírat zejména z oblastí ukazatelů nákladovosti, likvidity, zadluženosti, autarkie, cash flow, ale i rentability. (Vodáková, 2016)

Pro potřeby veřejného sektoru je nutné vybrat z jednotlivých oblastí finanční analýzy ukazatele, které jsou relevantní. Všechny ukazatele nejsou stejně významné, některé mají spíše dokreslující charakter.

Obrázek 3 Schéma vhodných ukazatelů finanční analýzy u municipální firmy (zdroj: Otrusínová, 2011)

7.5.1 Ukazatele autarkie

Míra autarkie odráží míru soběstačnosti municipální firmy. V závislosti na použitých datech může být hodnocena autarkie na bázi výnosově nákladové nebo příjmově výdajové.

Autarkie výnosově–nákladová

Kraftová (2002) uvádí, že ukazatel výnosově–nákladové autarkie vyjadřuje míru soběstačnosti municipální firmy z hlediska pokrytí svých nákladů z dosažených výnosů. Vyjadřuje se v procentech. Autarkie výnosově nákladová má v sobě zahrnutý aplikované účetní principy, jako jsou aktuálnost, realizační princip, věcná shoda nákladů a výnosů apod. V případě, že hodnota ukazatele je menší než 100 %, nedochází ke krytí nákladů výnosy a je důležité provést analýzu příčin. Hodnota ukazatele rovna 100 % je pozitivní. U hodnoty větší než 100 % je opět potřeba provést vyhodnocení důvodů.

$$\text{Autarkie výnosově-nákladová} = \frac{\text{Výnosy}}{\text{Náklady}} \times 100 (\%)$$

Autarkie příjmově-výdajová

Odstraňuje vliv účetních předpisů týkajících se účtování nákladů a výnosů. Tento ukazatel může být tvořen na bázi neinvestičních příjmů a neinvestičních výdajů nebo bez odlišování investičních a neinvestičních výdajů. Při hodnotě ukazatele menší než 100 % je potřeba zjistit příčiny a posoudit vztah k autarkii výnosově nákladové. Při hodnotě ukazatele výrazně vyšší než 100 % je důležité uvažovat o řízení cash flow a volných finančních prostředcích. (Kraftová, 2002)

$$\text{Autarkie příjmově-výdajová} = \frac{\text{Příjmy}}{\text{Výdaje}} \times 100$$

7.5.2 Ukazatele rentability

V případě neziskových organizací není hlavním cílem činnosti zisk, ale vyrovnané hospodaření – vyrovnanost nákladů a výnosů. V doplňkové činnosti je zisk základní podmínkou realizace činností. K hodnocení hlavní činnosti je vhodné používat ukazatel autarkie a ukazatele rentability v rámci doplňkové činnosti. (Otrusínová a Kubíčková, 2011)

7.5.3 Ukazatele aktivity

Ukazatele aktivity představují pro municipální firmu doplňující ukazatele hodnocení z důvodu prolínání ukazatelů z ostatních oblastí.

Obrat kapitálu

Ukazatel obratu kapitálu hodnotí hrubou výnosnost využívaných celkových zdrojů. Ukazuje, kolikrát se „vrátí“ vložený kapitál do činnosti municipální firmy pomocí stanoveného ocenění její produkce. Cílem je maximalizace tohoto ukazatele.

$$\text{Obrat kapitálu} = \frac{\text{Výnosy celkem}}{\text{Kapitál (celková pasiva)}}$$

Mezi další ukazatele aktivity patří míra vázanosti fixních aktiv na výnosech. Vypočítá se jako poměr fixních aktiv na celkových výnosech a odráží míru vázanosti fixních aktiv na jednotce výnosů, a to v zůstatkových cenách.

Mezi ukazatele aktivity také patří ukazatele: doba obratu pohledávek a rychlost obratu zásob.

7.5.4 Ukazatele financování

Míra finanční nezávislosti (stability)

Ukazatel stability vyjadřuje míru zastoupení vlastního kapitálu v celkovém kapitálu. Při hodnotě pod 50 % je třeba municipální firmě věnovat pozornost, při hodnotě pod 30 % označuje její nestabilitu.

$$\text{Míra finanční nezávislosti} = \frac{\text{Vlastní kapitál}}{\text{Kapitál}} \times 100$$

Míra věřitelského rizika

Ukazatel věřitelského rizika hodnotí míru cizího kapitálu na finančních zdrojích. Pokud je užíván zejména cizí neúročený kapitál svádí to k tvrzení, že je vhodné podíl na celkovém kapitálu maximalizovat. Firma by pak financovala svou činnost věřiteli a neplatila by úrok. Nebezpečí tohoto trendu spočívá v ohrožení finanční stability. (Kraftová, 2002)

$$\text{Míra věřitelského rizika} = \frac{\text{Cizí kapitál}}{\text{Kapitál}} \times 100$$

7.5.5 Ukazatele likvidity

Likvidita vyjadřuje schopnost podniku hradit včas své krátkodobé závazky. Základní ukazatele pracují s položkami oběžných aktiv a krátkodobých závazků. Představují stav pouze k hodnocenému okamžiku, přesto patří tyto ukazatele v praxi mezi nejčastěji hodnocené ukazatele firem. Jedná se o ukazatele likvidity – okamžité, pohotové a běžné.

1. Okamžitá likvidita (likvidita 1. stupně)

Ideální hodnota pro zdravou firmu ziskového sektoru je v rozmezí 0,2 – 0,5. To znamená, že peníze by měly představovat asi 1/5 hodnoty závazků. U municipálních firem bývá tato hodnota koncem roku vyšší, což poukazuje na potřebu řízení míry zhodnocení volných peněžních prostředků. Okamžitá likvidita se vypočítá jako podíl krátkodobého finančního majetku, peněžních prostředků a krátkodobých závazků.

2. Pohotová likvidita (likvidita 2. stupně)

Ukazatel pohotové likvidity by měl nabývat hodnot 1 – 1,5. Při poměru menším než 1 musí podnik spoléhat na případný prodej zásob. Tento ukazatel se vypočítá jako podíl součtu krátkodobých pohledávek, krátkodobého finančního majetku, peněžních prostředků a krátkodobých závazků.

3. Běžná likvidita (likvidita 3. stupně)

Ukazatel běžné likvidity se vypočítá jako podíl oběžných aktiv a krátkodobých závazků, udává, kolikrát pokrývají oběžná aktiva krátkodobé závazky podniku. Doporučená hodnota ukazatele je v rozmezí 1,5 – 2,5. Když je hodnota ukazatele rovna 1 (rovná se oběžný majetek krátkodobým závazkům) je podniková likvidita značně riziková. Při vysoké hodnotě tohoto ukazatele je zbytečně vysoká hodnota čistého pracovního kapitálu a dochází k drahému financování. (Knápková, 2017)

7.5.6 Ukazatele investičního rozvoje/útlumu

Kraftová (2002) uvádí, že koeficient opotřebení investičního majetku udává, v jaké míře je investiční majetek firmy opotřebován.

$$\text{Koeficient opotřebení DM} = \frac{\Sigma\text{PC} - \Sigma\text{ZC}}{\Sigma\text{PC}} = 1 - \frac{\Sigma\text{ZC}}{\Sigma\text{PC}}$$

Kde: ΣPC je souhrn pořizovacích cen dlouhodobého majetku

ΣZC je souhrn zůstatkových cen dlouhodobého majetku

7.5.7 Ukazatele produktivity

Ukazatele produktivity využívají místo zisku jiné hodnoty, které představují objem výkonu, a také vstupní veličina je většinou z oblasti objemu vynaložené pracovní síly. Mezi ukazatele produktivity municipální firmy jsou zařazeny produktivita práce z přidané hodnoty a produktivita kapitálu.

8 PLÁNOVÁNÍ JAKO NEZBYTNÁ SOUČÁST FINANČNÍHO ŘÍZENÍ

Růčková (2019) charakterizuje plánování jako proces stanovení cílů a způsobů, kterými lze daného cíle dosáhnout. Plánování je proces, který navazuje na proces analýzy. Zpracovávat plán podniku bez předchozí analýzy podniku a jeho okolí včetně analýzy finanční je téměř nerealizovatelné. Finanční analýza je také základem pro předkládaný podnikatelský plán v případě žádosti o finanční zdroj. Pokud by plán nerespektoval předešlý vývoj podniku, pouze by vyjadřoval přání manažerů.

Finanční plánování lze popsat jako soubor činností, jejichž výsledkem je předpověď budoucích efektů finančních a investičních rozhodnutí firmy neboli finanční plán. Plánování se zpravidla považuje za základní funkci řízení, finanční plán je pak nezbytný nástroj pro řízení finančního vývoje firmy a zároveň umožňuje srovnání dosažené skutečnosti s vytyčenými cíli. Účelem finančního plánování je zajištění likvidity firmy a finanční rovnováhy.

Rozhodujícím faktorem pro členění plánovacích činností je časové období. Plány jsou sestavovány pro různě dlouhá období a na základě toho je členíme na krátkodobé (roční) a dlouhodobé, kde zpravidla hovoříme o business-plánech (podnikatelských) či o strategickém plánování.

Svoboda et al. (2021) uvádí, že mezi plánovací dokumenty obce řadíme:

1. Program rozvoje obce (§ 84 zákona o obcích) – je střednědobý strategický dokument, jehož prostřednictvím obec mapuje své potřeby a stanovuje jim priority. Existence není zákonem vyžadována, nicméně jeho existence je výhodou, jelikož umožňuje efektivnější využívání disponibilních zdrojů, umožňuje rozplánovat jednotlivé projekty a identifikovat potřebu financování a rozfázování větších investičních akcí. Největší slabinou programu rozvoje obce bývá jejich nesrozumitelnost, obsáhlost a zejména chybějící provázání s finančními možnostmi obce. Bez tohoto provázání je program pouze shrnutím přání, jejichž plnění není zajištěno.
2. Střednědobý výhled rozpočtu (§ 3 rozpočtových pravidel) – měl by sloužit pro střednědobé finanční plánování obce. Obsahuje údaje o očekávaném vývoji celkových příjmů, výdajů, dlouhodobých pohledávek a závazků, finanční zdroje

a potřeby dlouhodobě realizovaných záměrů. Zákon neupravuje podrobnost ani strukturu.

3. Rozpočet (§ 4 rozpočtových pravidel) – je krátkodobý finanční plán toku hotovosti na daný rok. Obsahem rozpočtu jsou očekávané příjmy, výdaje a ostatní peněžní operace. Strukturu rozpočtu schvaluje zastupitelstvo obce, za plnění rozpočtu odpovídá zastupitelstvu rada.

Uvedené plánovací dokumenty umožňují obci efektivnější využívání finančních zdrojů, plánování projektů a identifikaci potřeb financování a rozfázování větších investičních akcí. V současné době jsou kladeny zvýšené nároky na finanční plánování a interpretaci výsledků. Pro správnou interpretaci finanční kondice obce proto nestačí znát pouze výsledky rozpočtového hospodaření.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

9 PŘEDSTAVENÍ VYBRANÉ OBCE

Město Uherský Ostroh se rozkládá na obou březích řeky Moravy ve Zlínském kraji, těsně u hranice s Jihomoravským krajem. Od Uherského Ostrohu je okresní město Uherské Hradiště je vzdáleno 14 km, Veselí nad Moravou 5 km a krajské město Zlín 40 km. Město Uherský Ostroh patří k turisticky atraktivním místům ve zdejších regionu, má bohatou historii a jeho centrum si zachovalo historický ráz až do současnosti.

Uherský Ostroh je městem II. typu, tj. městem s pověřeným obecním úřadem. V oblasti přenesené působnosti Městský úřad Uherský Ostroh vykonává státní správu pro obce Ostrožská Nová Ves a Ostrožská Lhota.

Počet obyvatel k 31. 12. 2021: 4 220

Celková plocha území: 2 653,40 ha

Město tvoří tři katastrální území: Ostrožské Předměstí, Uherský Ostroh a Kvačice.

Zastupitelstvo města má 21 členů, rada města 7 členů. Zastupitelstvo zřídilo povinný finanční výbor a kontrolní výbor. Rada města zřídila povodňovou komisi, komisi Fondu rozvoje bydlení, komisi Fondu sportu, komisi Fondu kultury a zájmových organizací, komisi školství, mládeže a volnočasové aktivity, komisi rozvoje města, územního plánování, výstavby a investic.

9.1 Organizační struktura

Organizační struktura městského úřadu je tvořena tajemníkem a čtyřmi odbory. Hospodářsko-správní odbor vykonává činnost v oblasti přenesené i samostatné působnosti. Zajišťuje činnost na úseku finančním, sociálním, matriky a evidence obyvatel, podatelny a evidence majetku. Odbor investic se zabývá přípravou a realizací investičních akcí, správou a údržbou majetku města a správou městských bytů. Odbor stavebního úřadu vykonává činnosti na úseku obecního stavebního úřadu pro obce Ostrožská Nová Ves, Ostrožská Lhota a Uherský Ostroh. Odbor kultury zajišťuje kulturní a společenské akce, náplní činnosti tohoto odboru je také vedení knihovny, informačního centra a zámecké galerie.

Organizačními složkami městského úřadu jsou Městská policie Uherský Ostroh a Zásahová jednotka Sboru dobrovolných hasičů Uherský Ostroh.

9.2 Majetkové účasti města

Majetkové účasti města Uherský Ostroh jsou uvedeny v níže uvedené tabulce. Město je zakladatelem obecně prospěšné společnosti Lidové tradice a řemesla se 100 % majetkovou účastí. Společnost vznikla v roce 2006 díky projektu Středisko školy lidové tvořivosti a řemesel za podpory Strukturálních fondů EU, zabývá se výrobou krojů a jejich součástí s cílem zachování a předání tradice výroby lidového kroje dalším generacím.

Město Uherský Ostroh je zakládajícím členem Mikroregionu Ostrožsko-Veselsko, který vznikl v roce 2001. Mikroregion je dobrovolný svazek obcí a měst, který vznikl za účelem celkového rozvoje zájmové oblasti. Součástí svazku obcí jsou města Hluk a Veselí nad Moravou, dále obce Ostrožská Nová Ves, Ostrožská Lhota, Boršice u Blatnice a Blatnice pod svatým Antonínkem. Menší majetkové podíly vlastní město ve Sdružení obcí pro rozvoj Bařova kanálu a vodní cesty (6,25 %), ve společnosti Odpady-Třídění-Recyklace, s. r. o. (6 %), v akciové společnosti Slovácké vodárny a kanalizace (2,81 %), v Místní akční skupině Hornácko a Ostrožsko (2,5 %) a ve Svazu měst a obcí ČR (0,04 %).

Tabulka 2 Majetkové účasti města Uherský Ostroh (zdroj: Monitor státní pokladna)

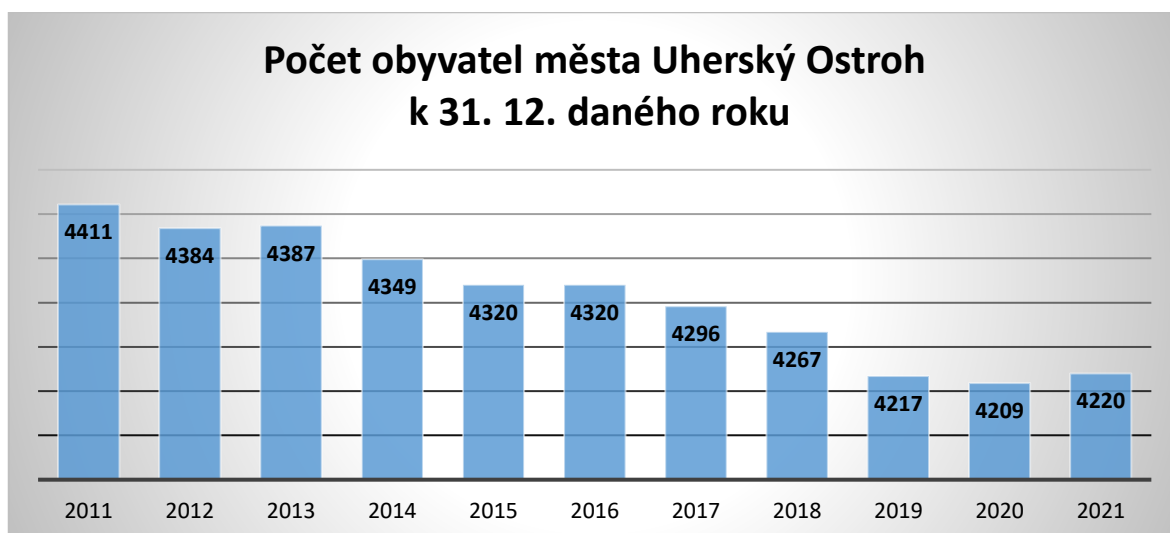
IČ	Název právnické osoby	Vliv přímý (%)	Vliv nepřímý (%)	Podíl přímý (%)
28309146	Lidové tradice a řemesla, o.p.s.	100,00 %	0,00 %	100,00 %
70926140	Mikroregion Ostrožsko - Veselsko, svazek obcí pro celkový	12,50 %	0,00 %	12,50 %
75040425	Sdružení obcí pro rozvoj Bařova kanálu a vodní cesty na řece	6,25 %	0,00 %	0,00 %
49450581	Odpady-Třídění-Recyklace, s. r. o.	6,00 %	0,00 %	6,00 %
49453866	Slovácké vodárny a kanalizace, a. s.	2,81 %	0,00 %	2,81 %
27016005	MAS Hornácko a Ostrožsko z. s.	2,50 %	0,00 %	2,50 %
63113074	Svaz měst a obcí České republiky	0,04 %	0,00 %	0,04 %

10 SOCIOEKONOMICKÁ ANALÝZA MĚSTA UHERSKÝ OSTROH

10.1 Obyvatelstvo

10.1.1 Vývoj počtu obyvatel

Dle Českého statistického úřadu má vývoj počtu obyvatel města Uherský Ostroh v letech 2011 – 2021 klesající tendenci. Stav uvedené v následujícím grafu uvádějí počet obyvatel k 31. prosinci běžného roku. V roce 2012 klesl počet obyvatel poprvé pod hranici 4 400. Stav obyvatel k 1. 1. 2011 byl 4 440 a k 31. 12. 2021 byl 4 220, to znamená, že celkový úbytek obyvatel ve sledovaném období činil 220, což představuje významné snížení počtu obyvatel.

Obrázek 4 Vývoj počtu obyvatel města Uherský Ostroh v letech 2011 – 2021 (zpracování vlastní; zdroj: ČSÚ, 2022)

10.1.2 Pohyb obyvatel

Příčinu snižování počtu obyvatel ve sledovaném období lze vyvodit z níže uvedené tabulky, která zobrazuje demografický vývoj za období 2011 – 2021. Ve sledovaném období se narodilo 415 dětí a zemřelo 571 občanů. Celkový přirozený úbytek za toto období byl tedy 156 obyvatel. Nepříznivá situace je taky v oblasti migraci obyvatel. Ve sledovaném období se přistěhovalo 727 obyvatel a odstěhovalo se 791 obyvatel. Migrační úbytek činí 64 obyvatel. Migrují především mladí lidé do větších měst za studiem, kde následně zůstávají. Může se jednat i o důvody týkající se pracovních příležitostí, platového ohodnocení nebo možnosti bydlení.

Tabulka 3 Demografický vývoj obyvatel města v letech 2011 – 2021 (zpracování vlastní; zdroj: ČSÚ, 2022)

Rok	Narození	Zemřelí	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Stav k 1. 1.	Stav 31.12.
2011	36	50	50	65	4 440	4 411
2012	33	50	69	79	4 411	4 384
2013	35	43	73	62	4 384	4 387
2014	34	56	62	78	4 387	4 349
2015	34	58	68	73	4 349	4 320
2016	37	46	82	73	4 320	4 320
2017	37	54	61	68	4 320	4 296
2018	41	50	72	92	4 296	4 267
2019	37	55	45	77	4 267	4 217
2020	49	60	78	75	4 217	4 209
2021	42	49	67	49	4 209	4 220
Celkem	415	571	727	791		

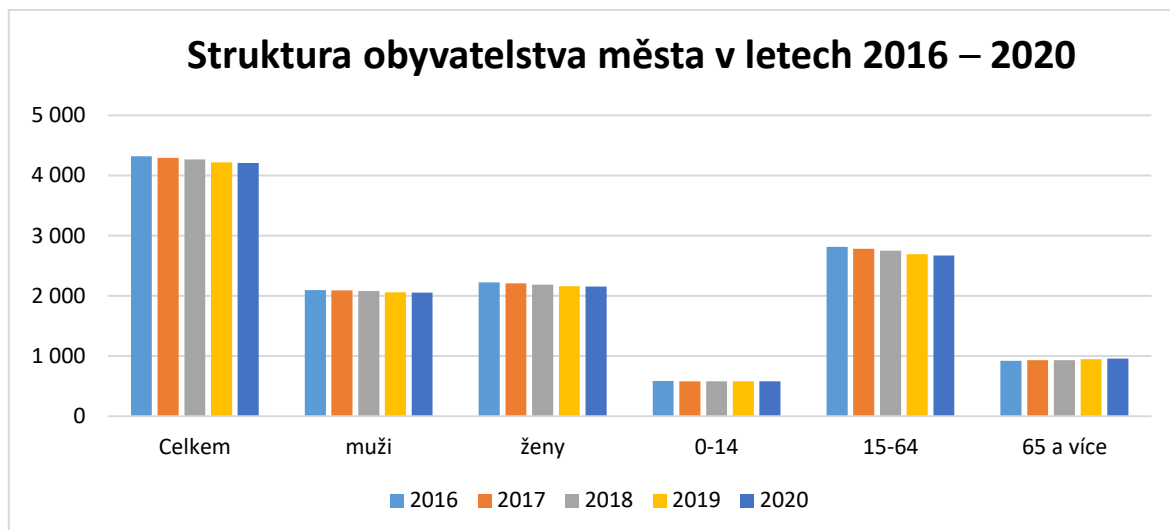
10.1.3 Struktura obyvatelstva

Vývoj struktury obyvatelstva v členění podle pohlaví a věku přibližuje tabulka níže. Ve sledovaném období 2016 – 2020 převládá ve struktuře obyvatelstva počet žen. Průměrný věk obyvatelstva se postupně zvyšuje, v roce 2016 činil průměrný věk 43,6 let a v roce 2020 dosáhl hodnoty 44,6 let, což znamená růst o 1 rok za období 5 let.

Tabulka 4 Struktura obyvatelstva města v letech 2016 – 2020 (zpracování vlastní; zdroj: ČSÚ)

Struktura obyvatelstva		2016	2017	2018	2019	2020
Počet obyvatel celkem		4 320	4 296	4 267	4 217	4 209
v tom podle pohlaví	Muži	2 096	2 089	2 079	2 057	2 052
	Ženy	2 224	2 207	2 188	2 160	2 157
v tom ve věku (let)	0-14	586	579	580	578	580
	15-64	2 815	2 783	2 753	2 691	2 670
	65 a více	919	934	934	948	959
Průměrný věk		43,6	43,9	44,1	44,4	44,6

Z následujícího grafu je zřejmé, že dochází ke stárnutí populace ve městě Uherský Ostroh. Počet osob v produktivním věku 15 – 64 let se ve sledovaném období snižuje, zároveň se zvyšuje počet obyvatel v poproduktivním věku. Počet obyvatel v předproduktivním věku 0 – 14 let se drží na konstantní úrovni a pohybuje se v rozmezí 578 – 586 dětí.

Obrázek 5 Struktura obyvatelstva města v letech 2016 – 2020 (zpracování vlastní; zdroj: ČSÚ, 2022)

10.2 Školství a vzdělávání

Město zřídilo 4 příspěvkové organizace, které jsou uvedeny v následující tabulce. Mateřská škola „Sídliště“ má kapacitu 100 dětí, součástí školy je školní jídelna s kapacitou 120 uvařených jídel. Mateřská škola disponuje 4 třídami s rozlehlou zahradou. Mateřská škola s křesťanskou výchovou má kapacitu 75 dětí, součástí je školní jídelna s kapacitou 115 jídel.

Základní škola disponuje kapacitou 500 žáků, její součástí je školní družina, školní klub a školní jídelna. Základní školu navštěvovalo ve školním roce 2020/2021 309 žáků.

Síť škol doplňuje Dům dětí a mládeže, který se zaměřuje na využití volného času dětí a mládeže a Základní umělecká škola, jejíž zřizovatel je Zlínský kraj.

Tabulka 5 Příspěvkové organizace města (zpracování vlastní; zdroj: Monitor státní pokladna)

IČ	Název	Klasifikace COFOG
75080621	Dům dětí a mládeže Uherský Ostroh, příspěvková organizace	Vedlejší služby ve vzdělávání
70938164	Mateřská škola s křesťanskou výchovou, Uherský Ostroh, Školní 679, okres Uherské Hradiště, příspěvková organizace	Preprimární vzdělávání
70938156	Mateřská škola, Uherský Ostroh, Sídliště 836, okres Uherské Hradiště, příspěvková organizace	Preprimární vzdělávání
70938172	Základní škola, Uherský Ostroh, okres Uherské Hradiště, příspěvková organizace	Nížší sekundární vzdělávání

10.3 Trh práce a nezaměstnanost

10.3.1 Trh práce

Mezi nejvýznamnějšího zaměstnavatele ve městě Uherský Ostroh patří komanditní společnost Eurotec. Společnost Eurotec působí v tomto městě více než 25 let, zabývá se výrobou a kompletací komponentů pro automobilový, elektrotechnický a spotřební průmysl. Další významná firma, která působí v Uherském Ostrohu více než 50 let, je společnost ŽPSV s.r.o. Společnost je tradičním dodavatelem betonových výrobků pro stavebnictví. Nejdelší historii má společnost DYAS.EU, a.s. která byla založena v roce 1930 a v současné době se zaměřuje na produkci celobukových překližek, překližek s fenolickou fólií na povrchu, bukových multiplexů a rámových lišt.

Tabulka 6 Přehled největších zaměstnavatelů se sídlem v Uherském Ostrohu (zpracování vlastní; zdroj: ARES, 2022)

Zaměstnavatel	Druh podnikání	Kategorie počtu zaměstnanců
Eurotec, k. s.	Výroba elektron. zařízení pro motorová vozidla	500 - 999
ŽPSV s.r.o.	Výroba betonových výrobků pro stavební účely	250 - 499
DYAS. EU, a. s.	Výroba dých a desek na bázi dřeva	100 - 199
Město Uherský Ostroh	Veřejná správa	25 - 49
Základní škola Uh. Ostroh	Vzdělávání	25 - 49
Základní umělecká škola	Vzdělávání	20 - 24
Mateřská škola	Vzdělávání	10 - 19
Mateřská škola s křest. výchovou	Vzdělávání	10 - 19
Dětský domov Uh. Ostroh	vzdělávání	10 - 19

V následující tabulce můžeme vidět počty aktivních podnikatelských subjektů působících na území Uherského Ostrohu. Nejvíce firem působí v průmyslu, ve stavebnictví a v oblasti obchodu, opravy a údržby motorových vozidel.

Tabulka 7 Aktivní ekonomické subjekty k 31. 12. 2021 (zdroj: ČSÚ, 2022)

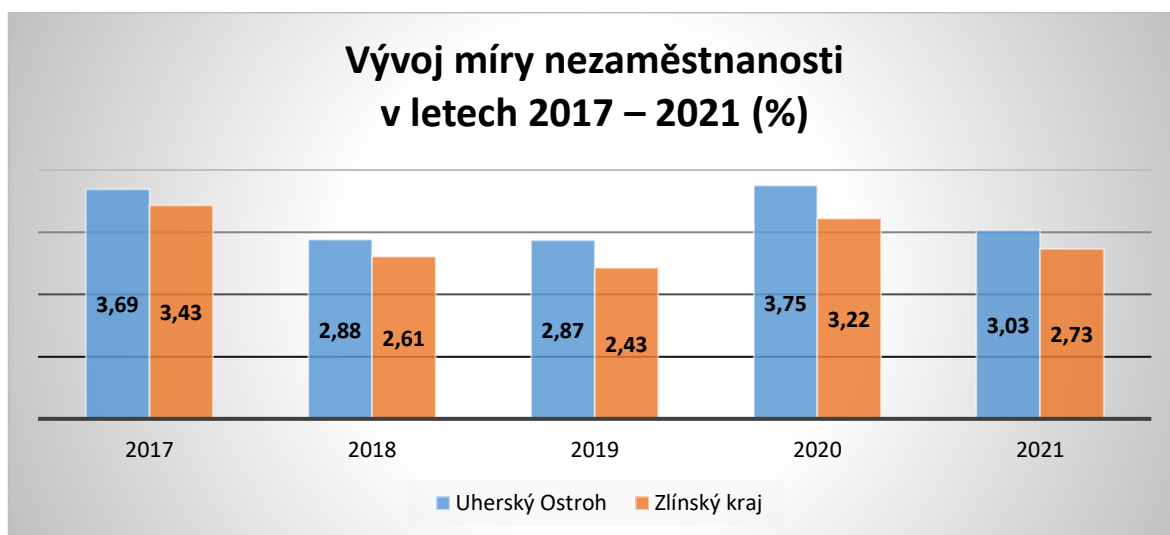
	Počet aktivních podnikatelských subjektů k 31. 12. 2021
Celkem	431
A Zemědělství, lesnictví, rybářství	15
B-E Průmysl celkem	85
F Stavebnictví	64
G Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	62
H Doprava a skladování	16
I Ubytování, stravování a pohostinství	19
J Informační a komunikační činnosti	9
K Peněžnictví a pojišťovnictví	.

L Činnosti v oblasti nemovitostí	9
M Profesní, vědecké a technické činnosti	59
N Administrativní a podpůrné činnosti	4
O Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	1
P Vzdělávání	12
Q Zdravotní a sociální péče	9
R Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	14
S Ostatní činnosti	36

10.3.2 Nezaměstnanost

Míra nezaměstnanosti se vyjadřuje v procentech, zahrnuje uchazeče o zaměstnání ve věku 15–64 let, vedených úřady práce podle bydliště uchazeče ke konci sledovaného období.

Jak vyplývá z níže uvedeného grafu, byla míra nezaměstnanosti ve sledovaných letech vždy o trochu vyšší než míra nezaměstnanosti ve Zlínském kraji. V letech 2017 až 2019 měla míra nezaměstnanosti klesající tendenci, nejvyšší hodnoty dosáhla v roce 2020 (3,75 %), což bylo způsobeno propouštěním zaměstnanců v období koronavirové pandemie. V roce 2021 opět došlo k poklesu na hodnotu 3,03 %. Lze konstatovat, že míra nezaměstnanosti dosahuje velmi nízkých hodnot.

Obrázek 6 Vývoj míry nezaměstnanosti města Uherský Ostroh a ve Zlínském kraji vyjádřená v % v letech 2017 – 2021 (zpracování vlastní; zdroj: ČSÚ, 2022)

10.4 Doprava a dopravní obslužnost

Městem Uherský Ostroh prochází silnice I/55 v trase Olomouc-Břeclav-Rakousko, I/71 v trase Uherský Ostroh-Velká nad Veličkou-Slovensko, dále silnice II/495 Moravský Písek-Uherský Ostroh-Ostrožská Lhota-Brumov-Bylnice.

Co se týče dopravní obslužnosti, autobusovou dopravu zajišťují převážně ČSAD Uherské Hradiště a.s. a ČSAD Hodonín a.s. Železniční dopravu zajišťují České dráhy, a.s.

Občané města často k dopravě využívají také kolo, k tomu slouží vybudovaná síť cyklostezek. Prozatím není vybudována cyklostezka mezi Uherským Ostrohem a Moravským Pískem a mezi Uherským Ostrohem a Blatnicí pod Sv. Antonínkem.

10.5 Bydlení

Dle údajů Českého statistického úřadu z roku 2011 se v Uherském Ostrohu nachází 1 356 rodinných domů, 29 bytových domů a 14 ostatních budov, z toho neobydlených je v současné době asi 220. Vlastníky nemovitostí jsou zejména fyzické osoby.

Situaci ohledně neobydlených domů a bytů se město snaží řešit. Poskytuje návratné a nenávratné finanční příspěvky z Fondu rozvoje bydlení. Směrnice pro Fond rozvoje bydlení stanoví tvorbu a použití fondu a postup poskytování úvěrů a finančních příspěvků vlastníkům obytných budov a bytů na území města Uherský Ostroh.

Fond rozvoje bydlení je určený:

1. na poskytování účelově vázaných úvěrů – město poskytuje vlastníkům obytných budov nebo bytů na území města úvěry do maximální výše 100 000,00 Kč na jejich opravu a modernizaci. Maximální lhůta splatnosti úvěru činí 5 let. Úroková sazba z poskytnutých úvěrů pro vlastníka obytných budov a bytů činí 2,0 % p. a.
2. na poskytování nenávratných finančních příspěvků vlastníkům stávajících, zchátralých, neobydlených obytných budov nebo hospodářských objektů (dále jen neobydlená budova) a vlastníkům nezastavěných stavebních pozemků – vše v historicky zasíťovaném území, kteří investují do rekonstrukce nebo demolice těchto neobydlených budov s podmínkou následné výstavby nového rodinného domu s cílem budoucího bydlení v těchto rodinných domech formou trvalého pobytu minimálně 1 osoby. Výše nenávratného poskytnutého finančního příspěvku na demolici neobydleného s následnou výstavbou rodinného domu činí 150 000,00 Kč. Finanční příspěvek na rekonstrukci neobydlené budovy činí 100 000,00 Kč a finanční příspěvek na výstavbu nového rodinného domu na historicky zasíťovaném pozemku činí 80 000,00 Kč.

Město Uherský Ostroh disponuje celkem 47 byty, z toho je 6 sociálních bytů a 26 bytů v domě s chráněným bydlením.

V letech 2016–2020 bylo dokončeno 38 bytů v rodinných domech.

Ve městě Uherský Ostroh je nedostatek pozemků vhodných k zástavbě. Dle územního plánu jsou určeny plochy v různých částech města pro výstavbu rodinných případně bytových domů, kde město postupně vykupuje pozemky za účelem výstavby inženýrských sítí. V současné době probíhá realizace inženýrských sítí v části Sv. Čecha – Cigoška, kde město plánuje prodej pozemků za účelem výstavby cca 17 rodinných domů.

10.6 Zdravotnictví

Zdravotní péči ve městě zajišťuje 1 dětský lékař, 3 praktičtí lékaři, 3 zubní lékaři, 1 ženský lékař a 1 odborný fyzioterapeut. Ostatní specialisté poskytující zdravotní péči jsou ve Veselí nad Moravou, které je vzdálené od Uherského Ostrohu 4 km nebo v Uherském Hradišti, kde se nachází také nemocnice.

10.7 Sociální služby

Ve městě Uherský Ostroh se nachází Domov pro seniory, který je začleněn pod příspěvkovou organizací Sociální služby Uherské Hradiště p. o. Domov pro seniory vznikl v roce 1992 přestavbou jeslí. Od září 2008 až do července 2010 probíhala v zařízení rozsáhlá rekonstrukce s přístavbou. V současné době poskytuje pobytovou sociální službu pro 38 uživatelů. Hlavní snahou tohoto zařízení je, aby klienty Domova byli co nejdéle soběstační, nezůstali izolováni a žili co nejvíce běžným způsobem života.

V Uherském Ostrohu byl v roce 2007 otevřen Dům s chráněnými byty, který je určen vybrané skupině občanů ve věku nad 65 let případně i mladším, plně invalidním. Cílem výstavby bylo zajištění bydlení a sociálních služeb starším občanům, které povede k prodloužení soběstačnosti a nezávislosti. Celková kapacita objektu je 24 jednopokojových bytů a 2 dvoupokojové byty.

10.8 Kultura

Nejvýznamnější památkou města je renesanční zámek, který je centrem kulturních a společenských akcí, sídlem knihovny a vinotěky. Nachází se zde také koncertní a obřadní síň. Návštěvníkům zámku jsou k dispozici 3 prohlídkové trasy, první trasa vede do podzemí, druhá vede do zámecké věže a třetí do místní Zámecké galerie, kde se konají v průběhu roku různé tematické výstavy. Město Uherský Ostroh nabízí celoroční bohatý kulturní program, na kterém se podílí kromě odboru kultury také další organizace a spolky města. Ve městě jsou pořádány pravidelné kulturní akce, mezi které patří plesy, výstavy v zámecké galerii,

koncerty vážné a populární hudby, divadelní představení pro děti a dospělé, hody a akce klubu seniorů.

Město Uherský Ostroh podporuje kulturní aktivity prostřednictvím Fondu kultury a zájmových organizací. Tento fond je určen k poskytování finančních prostředků formou dotací fyzickým i právnickým osobám působících na území města. Dotace z fondu jsou poskytovány účelově, tj. na konkrétní činnosti či projekt.

10.9 Sport a volný čas

Na území města se nachází sportoviště, která slouží k různým sportům a pohybovým aktivitám. Ke sportování je možné využít zimní stadion, fotbalový stadion, volejbalové kurty, tenisové kurty, víceúčelovou sportovní halu a tělocvičnu v základní škole. Pro nejmenší děti je vybudováno a provozováno městem 6 dětských hřišť v různých částech Uherského Ostrohu. Zároveň je město protkáno řadou cyklostezek. Nejvíce populární je v tomto městě lední hokej, zároveň je pro město provoz a údržba zimního stadionu finančně nejnákladnější.

Město Uherský Ostroh podporuje sportovní aktivity dětí, mládeže a dospělých prostřednictvím finanční podpory sportovních klubů a organizací. K tomuto účelu slouží Fond sportu zřízený městem. Prostředky z fondu sportu se poskytují především na organizaci sportovních akcí, zajištění mistrovských soutěží, úhradu nákladů za nájmy a využití sportovních zařízení na území města, mzdy trenérů a cvičitelů mládeže, pořízení sportovních potřeb a pomůcek, které neslouží ke komerčnímu využití. Příjemcem dotace mohou být fyzické a právnické osoby, které vyvíjejí aktivity v oblasti sportu na území města Uherského Ostrohu.

10.10 Zhodnocení socioekonomické analýzy města Uherský Ostroh

Obyvatelstvo

Ve sledovaném období 2011 – 2022 se významně snížil počet obyvatel, celkem o 220, což bylo způsobeno celkovým přirozeným úbytkem a také migračním úbytkem. Migrace se týká především mladých lidí, kteří odcházejí do větších měst za studiem, kde následně zůstávají. Může se jednat i o důvody týkající se pracovních příležitostí, platového ohodnocení nebo možnosti bydlení. Zároveň dochází ke stárnutí obyvatelstva, snižuje se počet obyvatel v produktivním věku a zvyšuje se počet obyvatel poproduktivním věku. Jako pozitivní lze hodnotit, že průměrný počet dětí ve věku 0 – 14 let se drží na konstantní úrovni.

Školství a vzdělávání

Výhodou města Uherský Ostroh je, že se zde nachází dvě mateřské školy. Mateřská škola „Sídliště“ s kapacitou 100 dětí a Mateřská škola s křesťanskou výchovou s kapacitou 75 dětí. Dále základní škola s kapacitou 500 žáků. Síť škol rozšiřuje Základní umělecká škola a Dům dětí a mládeže Pastelka.

Trh práce a nezaměstnanost

Firmy na území města působí zejména v průmyslu, ve stavebnictví a v oblasti obchodu, opravy a údržby motorových vozidel. To znamená, že nejvíce obyvatel najde uplatnění ve vybraném městě v dělnických profesích. Co se týče vývoje míry nezaměstnanosti, ve sledovaném období měla klesající tendenci, k 31. 12. 2021 dosahovala výše 3,03 %, což odpovídá nízké hodnotě.

Doprava a dopravní obslužnost

K dopravě do zaměstnání mohou obyvatelé města využít autobusovou, železniční, osobní dopravu a také oblíbenou dopravu na kole. Většina obyvatel s vyšším vzděláním nejčastěji dojíždí do zaměstnání v Uherském Hradišti, Kunovic a Veselí nad Moravou.

Bydlení

Město Uherský Ostroh se potýká s nedostatkem pozemků vhodných k rodinné zástavbě. Dle územního plánu jsou určeny plochy v různých částech města pro výstavbu rodinných případně bytových domů, kde město postupně vykupuje pozemky za účelem výstavby inženýrských sítí a následným prodejem pro bytovou zástavbu.

Ve městě se nachází asi 220 neobydlených domů a bytů, tuto situaci se město snaží řešit návratnými a nenávratnými finančními příspěvky z Fondu rozvoje bydlení. Příspěvky z Fondu rozvoje bydlení jsou poskytovány vlastníkům na opravy, modernizaci, demolici a výstavbu rodinných domů a bytů. Podmínkou k poskytnutí nenávratného finančního příspěvku je přihlášení k trvalému bydlení minimálně 1 osoby.

Zdravotnictví

Základní zdravotní péče pro děti a dospělé je v Uherském Ostrohu zajištěna. Ostatní specialisté se nachází ve městě Veselí nad Moravou nebo v Uherském Hradišti.

Sociální služby

Město Uherský Ostroh myslí i na starší obyvatele, ve městě se nachází Domov pro seniory, který je začleněn pod příspěvkovou organizací Sociální služby Uherské Hradiště p. o. V současné době domov pro seniory poskytuje pobytovou sociální službu pro 38 uživatelů. Dále zde najdeme Dům s chráněnými byty, který je určen vybrané skupině občanů ve věku nad 65 let případně i mladším, plně invalidním s kapacitou 28 uživatelů.

Kultura

Město Uherský Ostroh nabízí celoročně bohatý kulturní program pro všechny věkové kategorie. Kulturní aktivity jsou městem podporované prostřednictvím Fondu kultury a zájmové činnosti.

Sport a volný čas

Občané města Uherský Ostroh pro sportování mohou využívat různá sportoviště. Město Uherský Ostroh přispívá ke zlepšování kvality života občanů všech věkových kategorií. Sportovní aktivity občanů město podporuje prostřednictvím poskytnutých dotací organizacím z Fondu sportu.

Závěr

I když město Uherský Ostroh nabízí vzdělávání dětí, základní zdravotní péči, poskytuje bohatý kulturní a sportovní vyžití, přesto dochází ke snižování počtu obyvatel. Důvodem poklesu obyvatel kromě přirozeného úbytku jsou také nedostatečné možnosti bydlení, zajímavější pracovní příležitosti a lepší platového ohodnocení. Vzhledem k tomu, že na počtu obyvatel závisí většina daňových příjmů města, je tento demografický vývoj pro hospodaření města nepříznivý. Vedení města si tento problém uvědomuje a snaží se například prostřednictvím nenávratných finančních příspěvků z Fondu rozvoje bydlení podporovat výstavbu v Uherském Ostrohu na historicky zasíťovaných pozemcích za podmínky přihlášení k trvalému bydlišti.

11 FINANČNÍ ANALÝZA HOSPODAŘENÍ OBCE

Finanční analýza obce slouží k hodnocení finančního hospodaření, jejím cílem je dospět k závěrům o celkové hospodářské a finanční situaci obce a připravit podklady pro rozhodování. Finanční analýza by měla zachytit problematické oblasti hospodaření, dává podnět odpovědným osobám k zaměření se na určité oblasti, které se vyvíjí nepříznivým způsobem.

V této kapitole je provedena analýza hospodaření města Uherský Ostroh, která bude zaměřena na analýzu absolutních ukazatelů, analýzu poměrových ukazatelů a analýzu ukazatelů vhodných pro municipální jednotky.

11.1 Analýza absolutních ukazatelů

Zdrojem dat pro analýzu absolutních ukazatelů jsou účetní výkazy rozvaha a výkaz zisku a ztráty za období 2017 – 2021.

11.1.1 Vertikální analýza aktiv

Rozvaha je základním účetním výkazem, který poskytuje informace o majetku a finanční struktuře města Uherský Ostroh. Vertikální analýza aktiv udává procentuální podíly jednotlivých položek majetku na celkových aktivech.

Výše aktiv a pasiv města Uherský Ostroh je ve sledovaných letech rostoucí, pohybuje se v rozmezí 457 – 511 mil. Kč. Z pohledu skladby majetku převládá dlouhodobý majetek, jeho podíl na bilanční sumě činí průměrně 95 %. Nejvýznamnější položkou dlouhodobého majetku je dlouhodobý hmotný majetek, který zaujímá podíl kolem 94 %, je zastoupen zejména stavbami (67 %), pozemky (18 %) a samostatnými hmotnými movitými věci a soubory věcí (7 %). Dlouhodobý finanční majetek dosahuje každoročně necelých 6 %, jedná se o majetkové podíly ve Slováckých vodovodech a kanalizacích a ve společnosti Odpady-Třídění-Recyklace s.r.o. Necelou desetinu procenta bilanční sumy tvoří dlouhodobé pohledávky, které meziročně vykazují snížení.

Oběžná aktiva se pohybují v rozmezí 15 – 32 mil. Kč, což odpovídá průměrné hodnotě podílu na bilanční sumě ve výši 5 %. Nejvýznamnější položkou oběžných aktiv je krátkodobý finanční majetek, který má rostoucí tendenci a pohybuje se rozmezí 13 – 29 mil. Kč. Oběžný majetek je dále zastoupen zásobami (0,2 %) a krátkodobými pohledávkami (0,6 %).

Tabulka 8 Vertikální analýza aktiv města za období 2017 – 2021 v tis. Kč (zpracování vlastní; zdroj: Monitor státní pokladna)

(v tis. Kč)	2017		2018		2019		2020		2021	
AKTIVA	457 297	100%	476 752	100%	480 758	100%	504 900	100%	510 753	100%
Dl. majetek	441 111	96%	461 589	97%	458 788	95%	476 797	94%	477 777	94%
DNM	1 192	0,27%	1 148	0,25%	1 040	0,23%	992	0,21%	961	0,20%
DHM	415 018	94,08%	432 651	93,73%	430 240	93,78%	448 506	94,07%	449 644	94,11%
- pozemky	82 999	18,82%	83 892	18,17%	85 932	18,73%	88 310	18,52%	88 275	18,48%
- kult. předměty	650	0,15%	650	0,14%	650	0,14%	650	0,14%	650	0,14%
- stavby	320 935	72,76%	302 146	65,46%	304 287	66,32%	310 225	65,06%	321 364	67,26%
- sam.hm.mov.věci	6 125	1,39%	36 187	7,84%	36 714	8,00%	34 220	7,18%	32 325	6,77%
- nedok. dl. HM	4 309	0,98%	9 776	2,12%	2 657	0,58%	15 101	3,17%	6 985	1,46%
- majetek k prodeji		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%	45	0,01%
DFM	24 115	5,47%	27 083	5,87%	27 083	5,90%	27 083	5,68%	27 083	5,67%
Dl. pohledávky	786	0,18%	707	0,15%	425	0,09%	216	0,05%	89	0,02%
Oběžná aktiva	16 186	3,67%	15 163	3,29%	21 970	4,79%	28 103	5,89%	32 976	6,90%
Zásoby	801	0,18%	784	0,17%	804	0,18%	867	0,18%	936	0,20%
Krátk. pohledávky	2 059	0,47%	8 936	1,94%	3 012	0,66%	2 506	0,53%	2 553	0,53%
KFM	13 327	3,02%	5 443	1,18%	18 154	3,96%	24 730	5,19%	29 487	6,17%

11.1.2 Vertikální analýza pasiv

Pasiva neboli finanční struktura vypovídá o tom, z jakých zdrojů je majetek pořízen. Pasiva se skládají z vlastního kapitálu a cizích zdrojů.

Ve sledovaném období se výše vlastního kapitálu pohybuje v rozmezí 408 – 481 mil. Kč, což je průměrně 92 % hodnoty pasiv a má vzrůstající tendenci. Vlastní kapitál je tvořen jměním účetní jednotky, fondy účetní jednotky a výsledkem hospodaření.

Tabulka 9 Vertikální analýza pasiv města za období 2017 – 2021 v tis. Kč (zpracování vlastní; zdroj: Monitor státní pokladna)

(v tis. Kč)	2017		2018		2019		2020		2021	
PASIVA	457 297	100,00%	476 752	100,00%	480 758	100,00%	504 900	100,00%	510 753	100,00%
Vlastní kapitál	407 566	89,13%	429 147	90,01%	439 974	91,52%	469 904	93,07%	480 796	94,13%
Jmění účetní jednotky	364 647	79,74%	366 853	76,95%	365 058	75,93%	380 316	75,33%	375 342	73,49%
Fondy účetní jednotky	351	0,08%	916	0,19%	775	0,16%	1 512	0,30%	2 111	0,41%
Výsledek hospodaření	42 568	9,31%	61 378	12,87%	74 141	15,42%	88 076	17,44%	103 343	20,23%
Cizí zdroje	49 731	10,87%	47 605	9,99%	40 784	8,48%	34 996	6,93%	29 957	5,87%
Dl. závazky	36 052	7,88%	39 434	8,27%	32 908	6,85%	27 466	5,44%	22 760	4,46%
Krátk. závazky	13 679	2,99%	8 171	1,71%	7 876	1,64%	7 530	1,49%	7 197	1,41%

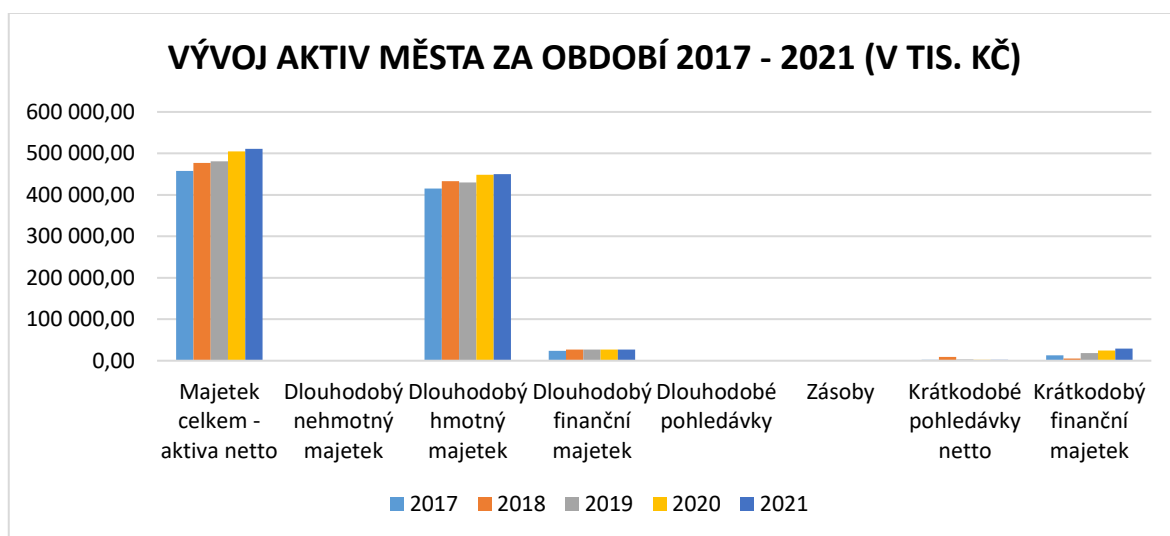
Podíl jmění účetní jednotky na celkových pasivech se snižuje, naopak výsledek hospodaření vykazuje rostoucí tendenci. Hodnota fondů města Uherský Ostroh se drží na konstantní úrovni.

Cizí zdroje tvořily průměrně 8 % hodnoty pasiv a lze konstatovat, že mají klesající tendenci. V roce 2017 činily cizí zdroje 10,87 % hodnoty pasiv, tato výše postupně klesala a na konci roku 2021 tvořily cizí zdroje 5,87 % hodnoty pasiv, což bylo způsobeno snižováním dlouhodobých závazků – splácením dlouhodobých bankovních úvěrů.

Na základě vertikální analýzy pasiv je možné konstatovat, že město využívá ke svému financování téměř výhradně vlastní zdroje v průměrné výši 93 %.

11.1.3 Horizontální analýza aktiv

Horizontální analýza aktiv porovnává změny položek majetku v časové posloupnosti, změny se vyjadřují v procentech. Z níže uvedeného grafu si můžeme všimnout neustálého nárůstu celkové hodnoty majetku, který je tvořen zejména dlouhodobým hmotným majetkem.

Obrázek 7 Vývoj aktiv města za období 2017 – 2021 v tis. Kč (zpracování vlastní; zdroj: Monitor státní pokladna)

Dlouhodobý majetek vykazuje kolísavý vývoj, mezi roky 2017 a 2018 vzrostl o 5 %, což v peněžním vyjádření představuje 20 478 tis. Kč, v následujícím roce došlo k poklesu o 1 % (2 801 tis. Kč), což bylo způsobeno tím, že výše odpisů byla vyšší než realizované investice v daném roce. Dále v roce 2020 dlouhodobý majetek zaznamenal růst o 4 % (18 009 tis. Kč)

oproti roku 2019 a nakonec v roce 2021 došlo k malému navýšení o 980 tis. Kč. Dlouhodobý nehmotný majetek vykazuje ve sledovaném období snižování hodnoty, což je způsobeno odpisy stávajícího majetku. Dlouhodobý hmotný majetek je tvořen pozemky, kulturními předměty, stavbami, samostatnými hmotnými movitými věcmi, nedokončeným dlouhodobým hmotným majetkem a majetkem určeným k prodeji. U pozemků dochází z důvodu výkupů ke zvyšování hodnoty, kulturní předměty jsou vykazovány každoročně ve stejné hodnotě, hodnota staveb a samostatných hmotných movitých věcí kolísá z důvodu zařazování nového majetku a zároveň odepisování stávajícího majetku. Rovněž hodnota nedokončeného dlouhodobého hmotného majetku se ve sledovaném období mění z důvodu investiční činnosti a zařazování dokončeného majetku.

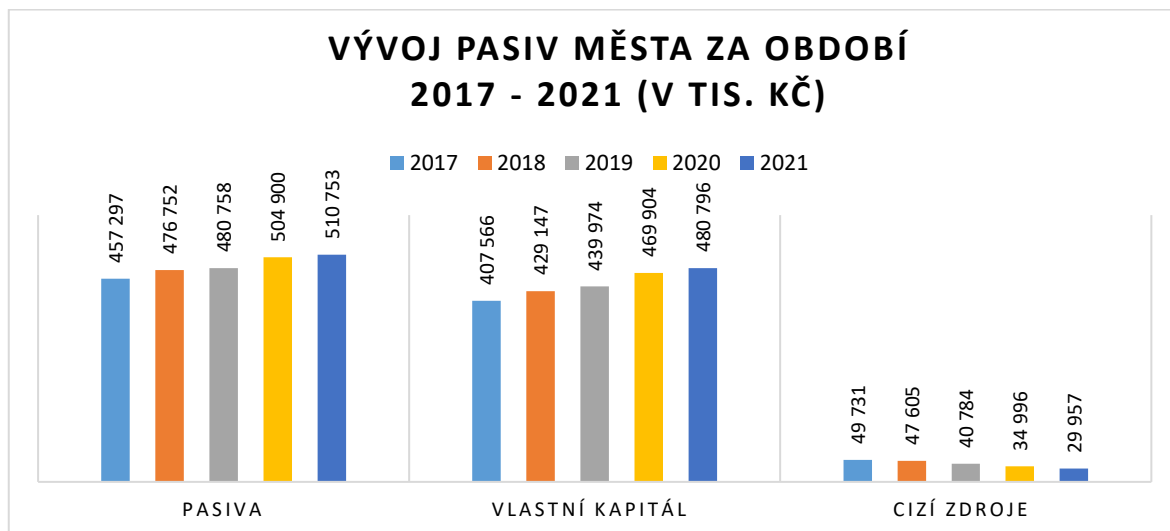
Tabulka 10 Horizontální analýza aktiv města za období 2017 – 2021 v tis. Kč (zpracování vlastní; zdroj: Monitor státní pokladna)

(v tis. Kč)	2017	2018	2018/2017	2019	2019/2018	2020	2020/2019	2021	2021/2020
AKTIVA	457 297	476 752	104 %	480 758	101 %	504 900	105 %	510 753	101 %
Dl. majetek	441 111	461 589	105 %	458 788	99 %	476 797	104 %	477 777	100 %
DNM	1 192	1 148	96 %	1 040	91 %	992	95 %	961	97 %
DHM	415 018	432 651	104 %	430 240	99 %	448 506	104 %	449 644	100 %
- pozemky	82 999	83 892	101 %	85 932	102 %	88 310	103 %	88 275	100 %
- kulturní předměty	650	650	100 %	650	100 %	650	100 %	650	100 %
- stavby	320 935	302 146	94 %	304 287	101 %	310 225	102 %	321 364	104 %
- sam.hm.movité věci	6 125	36 187	591 %	36 714	101 %	34 220	93 %	32 325	94 %
- nedokončený DHM	4 309	9 776	227 %	2 657	27 %	15 101	568 %	6 985	46 %
- majetek k prodeji								45	100 %
DFM	24 115	27 083	112 %	27 083	100 %	27 083	100 %	27 083	100 %
Dl. pohledávky	786	707	90 %	425	60 %	216	51 %	89	41 %
Oběžná aktiva	16 186	15 163	94 %	21 970	145 %	28 103	128 %	32 976	117 %
Zásoby	801	784	98 %	804	103 %	867	108 %	936	108 %
Krátk. pohledávky	2 059	8 936	434 %	3 012	34 %	2 506	83 %	2 553	102 %
KFM	13 327	5 443	41 %	18 154	334 %	24 730	136 %	29 487	119 %

Oběžná aktiva mají vzrůstající tendenci po celé sledované období. V roce 2017 byl stav oběžných aktiv 16 186 tis. Kč a na konci roku 2021 byla oběžná aktiva vykázána ve výši 32 976 tis. Kč. Oběžná aktiva jsou tvořena zásobami, krátkodobými pohledávkami a krátkodobým finančním majetkem. Největší podíl na vzrůstající tendenci oběžných aktiv má krátkodobý finanční majetek, kdy jeho stav na konci roku 2021 byl 29 487 tis. Kč.

11.1.4 Horizontální analýza pasiv

U vývoje finanční struktury je možné vidět v následujícím grafu zvyšující se podíl vlastního kapitálu vůči cizím zdrojům.

Obrázek 8 Vývoj pasiv města za období 2017 – 2021 v tis. Kč (zpracování vlastní; zdroj: Monitor státní pokladna)

Podíl cizích zdrojů se na bilanční sumě města v jednotlivých letech snižuje. Od roku 2017 došlo k poklesu cizích zdrojů o 19 774 tis. Kč, v roce 2017 bylo vykázáno 49 731 tis. Kč a na konci roku 2021 město vykázalo „pouhých“ 29 957 tis. Kč cizích zdrojů. Nejvyšší zastoupení v cizím kapitálu mají dlouhodobé závazky, které jsou tvořeny dlouhodobými bankovními úvěry přijatými v předchozích letech. Splácením bankovních úvěrů, město snížilo výši bankovních úvěrů o 13 292 tis. Kč a na konci roku 2021 vykázalo zůstatek ve výši 22 760 tis. Kč. Krátkodobé závazky jsou vykázány v konstantní výši.

Tabulka 11 Horizontální analýza pasiv města za období 2017 – 2021 (zpracování vlastní; zdroj: Monitor státní pokladna)

(v tis. Kč)	2017	2018	2018/2017	2019	2019/2018	2020	2020/2019	2021	2021/2020
PASIVA	457 297	476 752	104,25 %	480 758	100,84 %	504 900	105,02 %	510 753	101,16 %
Vlastní kapitál	407 566	429 147	105,30 %	439 974	102,52 %	469 904	106,80 %	480 796	102,32 %
Jmění účetní jednotky	364 647	366 853	100,60 %	365 058	99,51 %	380 316	104,18 %	375 342	98,69 %
Fondy účetní jednotky	351	916	260,97 %	775	84,61 %	1 512	195,10 %	2 111	139,62 %
Výsledek hospodaření	42 568	61 378	144,19 %	74 141	120,79 %	88 076	118,80 %	103 343	117,33 %
Cizí zdroje	49 731	47 605	95,73 %	40 784	85,67 %	34 996	85,81 %	29 957	85,60 %
Dl. závazky	36 052	39 434	109,38 %	32 908	83,45 %	27 466	83,46 %	22 760	82,87 %
Krátk. závazky	13 679	8 171	59,73 %	7 876	96,39 %	7 530	95,61 %	7 197	95,58 %

11.1.5 Odepsanost dlouhodobého majetku

Odepsanost majetku města zjistíme podílem korekce a brutto hodnoty aktiv. Důležitou roli hraje „novost“ či „stáří“ dlouhodobého majetku. V případě nového majetku je jeho hodnota v rozvaze vysoká, v případě staršího (již téměř odepsaného) dlouhodobého majetku je nízká.

Tabulka níže ukazuje, že průměrná odepsanost dlouhodobého nehmotného majetku činí 69 %. Z toho odepsanost softwaru je 55 %, drobný dlouhodobý nehmotný majetek se při pořízení odepisuje do nákladů, proto výše odepsanosti činí 100 % a ostatní dlouhodobý nehmotný majetek je odepsán z 61 %.

Dlouhodobý hmotný majetek je odepsán v průměru ze 42 %, z toho stavby jsou odepsané ze 48 %, samostatné hmotné movité věci z 39 % a drobný dlouhodobý hmotný majetek se při pořízení odepisuje do nákladů, proto výše odepsanosti činí 100 %. Vzhledem k tomu, že pozemky, kulturní předměty a nedokončený dlouhodobý hmotný majetek nejsou odepisovány, dochází k mírnému zlepšení průměrné odepsanosti dlouhodobého hmotného majetku.

Tabulka 12 Odepsanost dlouhodobého majetku města k 31. 12. 2021 (zpracování vlastní; zdroj: Monitor státní pokladna)

AKTIVA v tis. Kč	Účet	2021			Odepsanost aktiv
		Brutto	Korekce	Netto	
DNM		3 079	2 118	961	69 %
- software	013	301	167	134	55 %
- drobný DNM	018	634	634	0	100 %
- ostatní DNM	019	2 144	1 317	827	61 %
DHM		778 037	328 393	449 644	42 %
- pozemky	031	88 275	0	88 275	0 %
- kulturní předměty	032	650	0	650	0 %
- stavby	021	615 173	293 809	321 364	48 %
- sam. hmotné movité věci	022	52 852	20 527	32 325	39 %
- drobný DHM	028	14 057	14 057	0	100 %
- nedokončený DHM	042	6 985	0	6 985	0 %
- majetek k prodeji	036	45	0	45	0 %

11.1.6 Analýza nákladů v letech 2017 – 2021

Celkové náklady města ve sledovaném období kolísají a pohybují se v rozmezí 63 – 77 mil. Kč. Vývoj většiny položek v analyzovaném období je standardní. Výraznější výkyvy je možné vidět u položky opravy a udržování, která vychází z realizace plánovaných oprav v jednotlivých letech. Výkyv směrem dolů je zaznamenán u spotřeby energií v letech 2020 a 2021. Největší podíl na celkových nákladech tvoří odpisy (průměrně 24,4 %) a mzdové náklady (průměrně 21,2 %), dále náklady na transfery (průměrně 14,2 %) a ostatní služby (průměrně 13,6 %).

Tabulka 13 Náklady města Uherský Ostroh v letech 2017 – 2021 (zpracování vlastní; zdroj: Monitor státní pokladna)

v tis. Kč	2017		2018		2019		2020		2021	
Náklady celkem	67 962,71	100%	63 404,19	100%	74 651,47	100%	72 868,01	100%	77 316,38	100%
Náklady z činnosti	57 456,99	85%	52 453,88	83%	62 268,05	83%	60 442,23	83%	64 035,13	83%
- spotřeba materiálu	1 290,31	2%	1 511,96	2%	1 601,58	2%	1 180,95	2%	1 338,79	2%
- spotřeba energie	2 883,89	4%	3 053,78	5%	3 290,69	4%	2 294,60	3%	2 646,15	3%
- opravy a udržování	5 337,99	8%	2 954,27	5%	4 550,15	6%	3 561,11	5%	5 533,35	7%
- ostatní služby	7 850,13	12%	9 246,55	15%	9 450,61	13%	9 256,68	13%	11 910,04	15%
- mzdové náklady	13 342,51	20%	14 844,07	23%	15 615,94	21%	15 923,84	22%	15 668,07	20%
- zákonná soc. pojištění	4 172,56	6%	4 528,30	7%	5 099,11	7%	5 297,35	7%	4 964,23	6%
- odpisy	19 526,94	29%	12 415,86	20%	18 243,23	24%	19 193,59	26%	18 002,96	23%
- ostatní nákl. z činnosti	1 029,42	2%	1 454,21	2%	1 769,35	2%	1 364,95	2%	1 411,17	2%
Finanční náklady	211,13	0%	420,95	1%	792,21	1%	695,32	1%	583,54	1%
Náklady na transfery	8 785,04	13%	9 281,51	15%	10 119,91	14%	10 381,53	14%	11 302,76	15%
Daň z příjmů	1 509,55	2%	1 247,85	2%	1 471,30	2%	1 348,93	2%	1 394,95	2%

11.1.7 Analýza výnosů v letech 2017 – 2021

Jak můžeme vidět v následující tabulce, celkové výnosy města ve sledovaném období kolísají a pohybují se v rozmezí 76 – 92 mil. Kč. Výraznější výkyv je možné vidět u položky výnosy ze sdílených daní v roce 2020, kdy byly tyto výnosy oproti jiným obdobím nižší, což bylo způsobeno zavedením krizových opatření z důvodu pandemie koronaviru. Naopak výkyv směrem nahoru byl zaznamenán v roce 2020 u položky výnosy z transferů, kdy město obdrželo nenávratný příspěvek poskytnutý podle zákona č. 159/2000 Sb., o kompenzačním bonusu ve výši 5 271 tis. Kč. Dále byl vykázán pokles u položky výnosy z místních poplatků v roce 2021 z důvodu zrušení místního poplatku za svoz komunálního odpadu. Tento poplatek byl nahrazen navýšením koeficientu u daní z nemovitostí.

Největší podíl na celkových výnosech zaujímají výnosy ze sdílených daní (průměrně 76,4 %), dále výnosy z transferů (průměrně 12,4 %) a výnosy z pronájmu (průměrně 4,4 %).

Tabulka 14 Výnosy města Uherský Ostroh v letech 2017 – 2021 (zpracování vlastní; zdroj: Monitor státní pokladna)

V tis. Kč	2017		2018		2019		2020		2021	
Výnosy celkem	76 695,06	100%	82 213,58	100%	87 553,54	100%	86 802,78	100%	92 582,69	100%
Výnosy z činnosti	9 697,09	13%	9 402,65	11%	9 387,04	11%	9 190,73	11%	7 173,73	8%
- výnosy z prodeje služeb	1 665,56	2%	1 752,42	2%	1 150,43	1%	1 006,40	1%	1 117,29	1%
- výnosy z pronájmu	3 331,07	4%	3 296,61	4%	4 087,05	5%	3 876,75	4%	4 191,78	5%
- výnosy z místních poplatků	2 249,05	3%	2 308,32	3%	2 309,35	3%	2 265,76	3%	152,38	0%
Finanční výnosy	310,87	0%	362,31	0%	489,18	1%	560,14	1%	647,37	1%
Výnosy z transferů	8 099,24	11%	8 914,87	11%	9 577,61	11%	14 679,21	17%	11 374,53	12%
Výnosy ze sdílených daní	58 587,86	76%	63 533,75	77%	68 099,71	78%	62 372,70	72%	73 387,06	79%
Výsledek hospodaření	0,00	0%	0,00	0%	0,00	0%	0,00	0%	0,00	0%

11.2 Analýza poměrových ukazatelů

V následující části jsou vybrány a analyzovány vhodné ukazatele pro město Uherský Ostroh. Pro analýzu vybraných ukazatelů bylo zvoleno období deseti let, to znamená od roku 2012 do roku 2021.

11.2.1 Ukazatele zadluženosti

Ukazatel celkové zadluženosti (poměr cizích zdrojů k celkovým aktivům) nás informuje, že zadluženost města je nízká, ve sledovaném období se pohybuje pod hodnotou 7 % a od roku 2018 má klesající tendenci, přesto je potřeba tento ukazatel pravidelně sledovat. Důležitost sledování ukazatele zadluženosti potvrzuje i monitorování Ministerstvem financí. Doporučená hodnota: méně jak 25 %.

Tabulka 15 Celková zadluženost města v letech 2012 – 2021 (zpracování vlastní; zdroj: Monitor státní pokladna)

(v tis. Kč)	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Cizí zdroje (CZ)	24 953	30 580	30 666	30 414	22 364	49 731	47 605	40 784	34 996	29 957
Celková aktiva (CA - brutto)	607 554	628 329	650 153	669 029	678 199	724 984	750 608	774 448	817 510	841 410
Celková zadluženost (%)	4,11 %	4,87 %	4,72 %	4,55 %	3,30 %	6,86 %	6,34 %	5,27 %	4,28 %	3,56 %

11.2.2 Ukazatel dluhové služby

Ukazatel dluhové služby dle doporučení Ministerstva financí České republiky by neměl překročit 30 %. Obce, které tuto hranici překročí, jsou upozorněny dopisem Ministerstva

financí a musí podniknout taková opatření, aby k tomuto stavu již v následujícím kalendářním roce nedošlo. Ukazatel dluhové služby u města Uherský Ostroh nedosáhl ve sledovaném období 2012 – 2021 úrovně vyšší jak 12 %, to znamená, že i když město realizovalo větší investiční akce, k výraznějšímu zadlužení nedošlo.

Tabulka 16 Ukazatel dluhové služby města za období 2012 – 2021 (zpracování vlastní; zdroj: Monitor Státní pokladna)

Název položky	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Dluhová základna	56 830	65 028	73 709	66 060	72 663	98 559	82 041	94 975	85 878	90 986
tř. 1 Daňové příjmy	38 680	48 596	51 109	52 058	56 387	61 429	66 107	70 759	64 977	73 839
tř. 2 Nedaňové příjmy	7 057	7 375	7 032	8 180	7 784	11 475	8 401	8 657	8 786	9 018
tř. 3 Kapitálové příjmy	75	519	140	22	33	217	9	327	2	185
tř. 4 Přijaté transfery	11 018	8 538	15 428	5 800	8 459	25 438	7 524	15 232	12 113	7 944
Dluhová služba celkem	6 793	6 213	5 210	5 516	8 064	2 950	5 472	7 177	6 135	5 363
Úroky	698	573	606	550	442	211	421	792	694	584
Uhrazené splátky půjčených prostředků	6 095	5 640	4 604	4 966	7 622	2 739	5 051	6 385	5 441	4 779
Ukazatel dluhové služby = DS/DZ (%)	11,95	9,55	7,07	8,35	11,10	2,99	6,67	7,56	7,14	5,89

11.2.3 Ukazatele likvidity

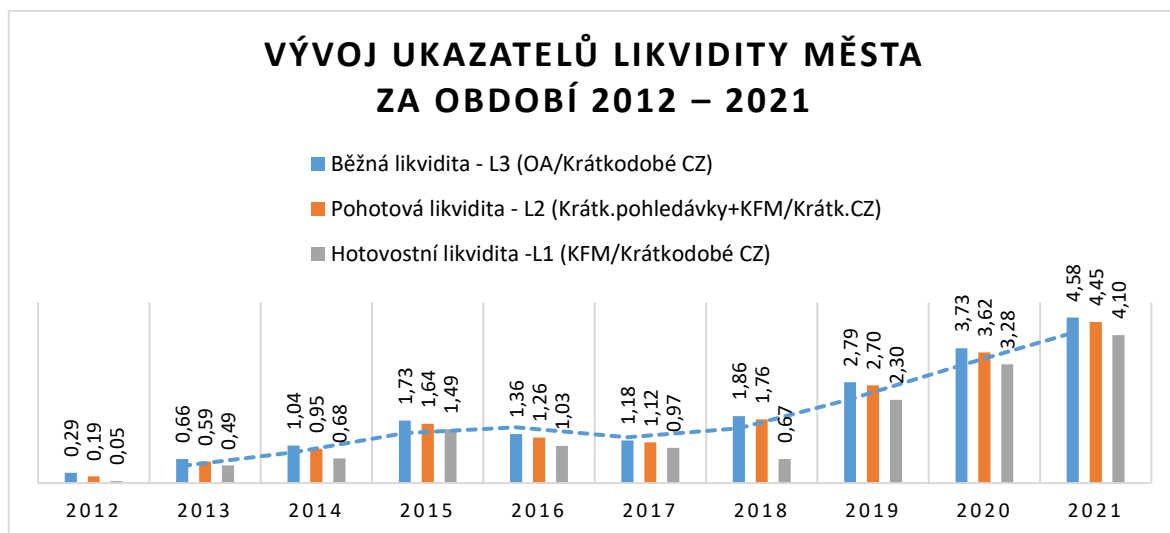
Mezi ukazatele likvidity patří ukazatel běžné likvidity (celkové), pohotové likvidity a hotovostní likvidity. Likvidita vyjadřuje schopnost města hradit své krátkodobé závazky. Základní ukazatele pracují s položkami oběžných aktiv a krátkodobých závazků.

V letech 2012 – 2014 ukazatele běžné likvidity a pohotové likvidity nedosáhly doporučených hodnot, v tomto období byla nejmenší schopnost města Uh. Ostroh hradit své krátkodobé závazky. Také ukazatel hotovostní likvidity v roce 2012 nedosáhl doporučené hodnoty. Dále došlo k poklesu hodnoty ukazatele běžné likvidity v roce 2017, kdy se nejvíce přiblížil rizikové hranici, která je rovna 1, to znamená, že se rovná výše oběžného majetku krátkodobým závazkům, a to způsobuje, že je likvidita značně riziková.

Tabulka 17 Ukazatele likvidity města v letech 2012 – 2021 (zpracování vlastní; zdroj: Monitor státní pokladna)

Ukazatele likvidity	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Doporučené hodnoty
Běžná likvidita - L3 (OA/Krátkodobé CZ)	0,29	0,66	1,04	1,73	1,36	1,18	1,86	2,79	3,73	4,58	1,5 - 2,5
Pohotová likvidita - L2 (Krátk.pohl.+KFM/Krátk.CZ)	0,19	0,59	0,95	1,64	1,26	1,12	1,76	2,70	3,62	4,45	1 - 1,5
Hotovostní likvidita -L1 (KFM/Krátk. CZ)	0,05	0,49	0,68	1,49	1,03	0,97	0,67	2,30	3,28	4,10	0,2 - 0,5

Celkový vývoj těchto ukazatelů, jak můžeme vidět na grafu níže, má vzrůstající tendenci, od roku 2019 všechny ukazatele překračují doporučené hranice. Je důležité sledovat vývoj tohoto ukazatele, protože příliš vysoká hodnota ukazatelů zase svědčí o zbytečně vysoké hodnotě čistého pracovního kapitálu a drahém financování.

Obrázek 9 Vývoj ukazatelů likvidity města za období 2012 – 2021 (zpracování vlastní; zdroj: Monitor státní pokladna)

11.2.4 Ukazatele aktivity – investiční aktivita

Ukazatel investiční aktivity podává informace o tom, zda město v závislosti na výdajích vykazovaných v rámci rozpočtu dostatečně investuje a jakou část výdajů použije na běžný provoz. Ukazatel vykazuje kolísavé hodnoty, doporučená hodnota (více jak 20 %) byla výrazně překročena v letech 2017 a 2018. Naopak v letech 2012 a 2019 tento ukazatel nedosáhl doporučené hodnoty.

Tabulka 18 Vývoj investiční aktivity města za období 2012 – 2021 (zpracování vlastní; zdroj: Monitor státní pokladna)

Investiční aktivita	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Kapitálové výdaje	6 111	15 852	27 344	11 905	22 536	74 884	41 411	14 050	18 352	19 717
Běžné výdaje + Kapitálové výdaje	52 706	62 031	74 974	58 073	69 494	120 081	90 002	74 648	80 861	87 585
Investiční aktivita (%)	11,59%	25,55%	36,47%	20,50%	32,43%	62,36%	46,01%	18,82%	22,70%	22,51%

11.2.5 Udržitelná reprodukce majetku

Ukazatel udržitelnosti reprodukce majetku vykazuje poměr kapitálových výdajů a odpisů. Jestliže jsou kapitálové výdaje vyšší než odpisy, znamená to, že město investuje do pořízení

a reprodukce majetku. V letech 2017 a 2018 město investovalo do svého majetku větší množství finančních prostředků, naopak v letech 2019 a 2020 byly tyto investice nižší, čímž tento ukazatel nedosáhl doporučené hodnoty. Doporučená hodnota: vyšší než 1.

Tabulka 19 Udržitelná reprodukce majetku za města za období 2012 – 2021 (zpracování vlastní; zdroj: Monitor státní pokladna)

(v tis. Kč)	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Kapitálové výdaje	6 111	15 852	27 344	11 905	22 536	74 884	41 411	14 050	18 352	19 717
Odpisy	17 375	15 474	15 892	14 840	14 342	19 527	12 415	18 243	19 193	18 003
Udržitelná reprodukce majetku	0,35	1,02	1,72	0,80	1,57	3,83	3,34	0,77	0,96	1,10

11.3 Autarkie výnosově-nákladová

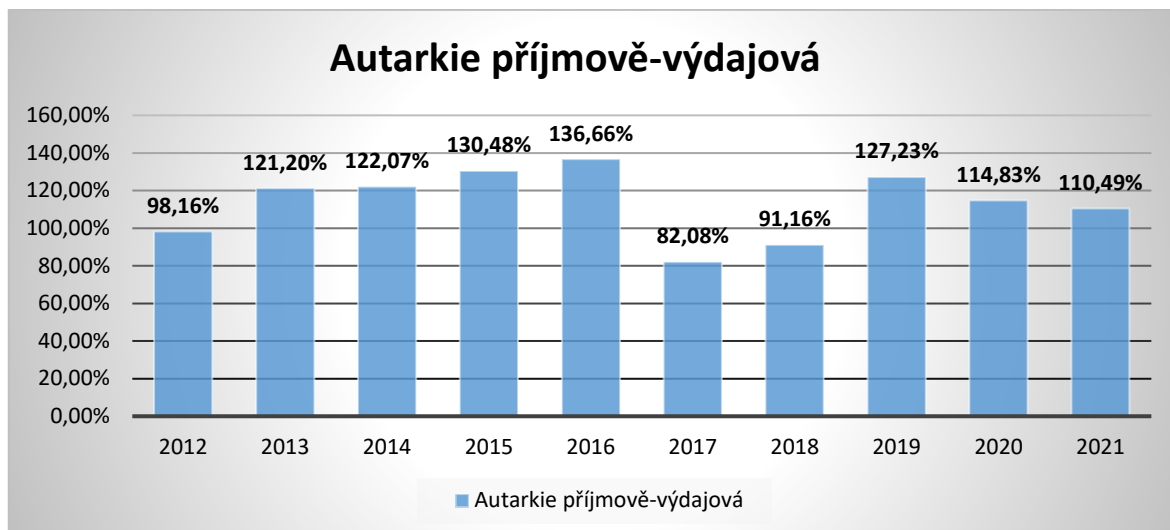
Ukazatel autarkie vyjadřuje míru, v níž je město soběstačné z hlediska pokrytí celkových nákladů hlavní činnosti z dosažených výnosů. Výsledky výnosově-nákladové autarkie v letech 2012 – 2021 jsou vyjádřeny v procentech, doporučená hodnota tohoto ukazatele je hodnota vyšší než 100 %. Při porovnání výnosů a nákladů město Uherský Ostroh nedosahuje doporučené hodnoty pouze v roce 2012. V tomto roce byly vykázány náklady vyšší než výnosy a hodnota výnosově-nákladové autarkie činila 91,61 %. Od roku 2013 je na základě tohoto ukazatele město Ostroh soběstačné, je schopné pokrýt náklady svými výnosy. Nejvyšší hodnoty bylo dosaženo v roce 2018, kdy tento ukazatel činil 129,67 %.

Tabulka 20 Autarkie výnosově-nákladová města za období 2012 – 2021 (zpracování vlastní; zdroj: Monitor státní pokladna)

(v tis. Kč)	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Výnosy	53 587	61 668	65 608	65 454	70 866	76 695	82 214	87 553	86 802	95 583
Náklady	58 496	59 780	63 398	59 321	63 113	67 963	63 404	74 651	72 868	77 316
Výnosy/náklady*100	91,61%	103,16%	103,49%	110,34%	112,28%	112,85%	129,67%	117,28%	119,12%	123,63%

11.4 Autarkie příjmově-výdajová

Ukazatel autarkie vyjadřuje schopnost města pokrýt výdaje příjmy, tento ukazatel vypočítáme jako procentuální podíl příjmů a výdajů. V následujícím grafu můžeme vidět výsledky ukazatele ve sledovaném období. V letech 2012, 2017 a 2018 tento ukazatel nedosahuje doporučené hodnoty (více než 100 %). V těchto letech nedokázaly příjmy města Uh. Ostroh pokrýt výdaje z důvodu vyšších kapitálových výdajů. V ostatních letech byla překročena hranice 100 %.

Obrázek 10 Autarkie příjmově-výdajová za období 2012 – 2021 (zpracování vlastní; zdroj: Monitor státní pokladna)

11.5 Provozní saldo

Ukazatel provozního salda je jeden z klíčových údajů pro sledování finančního zdraví města, vypočítá se jako rozdíl běžných příjmů a běžných výdajů. Běžné příjmy jsou všechny příjmy bez kapitálových příjmů (příjmy z prodeje majetku) a investičních dotací. Běžné výdaje jsou výdaje na běžný provoz a údržbu, včetně obnovy majetku (neinvestiční opravy). Kladná hodnota tohoto ukazatele je signálem dobrého hospodaření s finančními prostředky. Ideální výše provozního salda by měla být 25 % běžných příjmů. V níže uvedené tabulce lze pozorovat vývoj provozního salda v letech 2012 – 2021, a na základě těchto výsledků lze říci, že město Uherský Ostroh má zdravé a silné provozní saldo. V roce 2017 byla dosažena nejvyšší hodnota provozního salda, v tomto roce město vytvořilo přebytek finančních prostředků ve výši 33 282 tis. Kč.

Tabulka 21 Provozní saldo města za období 2012 – 2021 (zpracování vlastní; zdroj: Monitor státní pokladna)

(v tis. Kč)	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Běžné příjmy	52 684	61 291	64 496	65 196	68 538	78 479	79 979	87 649	84 430	90 759
Běžné výdaje	46 595	46 179	47 630	46 168	46 958	45 197	48 591	60 598	55 535	62 078
Provozní saldo	6 089	15 112	16 866	19 028	21 580	33 282	31 388	27 051	28 895	28 681
Výše provozního salda v %	11,56%	24,66%	26,15%	29,19%	31,49%	42,41%	39,25%	30,86%	34,22%	31,60%

11.6 Finanční kondice

Finanční kondice města Uherský Ostroh je velmi užitečný údaj celé analýzy. Finanční kondici zjistíme, přičteme-li k provoznímu saldu (běžné příjmy – běžné výdaje) opravy, neboli od ročních běžných příjmů odečteme běžné výdaje bez oprav. Na základě níže uvedené tabulky můžeme vidět, že finanční kondice města se vyvíjela dobře, rok 2017 dopadl nejlépe ve sledovaném období. Tyto finanční prostředky poskytují potenciál pro investice, pro obnovu majetku města, pro splácení dluhů nebo pro tvorbu finančních rezerv.

Tabulka 22 Finanční kondice města Uherský Ostroh za období 2012 – 2021 (zpracování vlastní; zdroj: Monitor státní pokladna)

(v tis. Kč)	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Běžné příjmy	52 684	61 291	64 496	65 196	68 538	78 479	79 979	87 649	84 430	90 759
Běžné výdaje	46 595	46 179	47 630	46 168	46 958	45 197	48 591	60 598	55 535	62 078
Provozní saldo	6 089	15 112	16 866	19 028	21 580	33 282	31 388	27 051	28 895	28 681
(+) Opravy a udržování	6 484	5 321	7 635	3 805	4 120	5 233	2 920	4 574	3 553	5 535
Provozní saldo + opravy a udržování	12 573	20 433	24 501	22 833	25 700	38 515	34 308	31 625	32 448	34 216
(-) Splátky dlouhodobých závazků	6 095	5 640	4 604	4 966	7 622	2 739	5 051	6 385	5 441	4 779
Finanční potenciál města Uh. Ostroh	6 478	14 793	19 897	17 867	18 078	35 776	29 257	25 240	27 007	29 437

11.7 Zhodnocení finanční analýzy města Uherský Ostroh

Finanční analýza rozvahy

V rámci finanční analýzy byla provedena celková horizontální a vertikální analýza rozvahy a výkazu zisku a ztráty.

Výše aktiv a pasiv města Uherský Ostroh je ve sledovaných letech rostoucí, pohybuje se v rozmezí 457 297 tis. Kč až 510 753 tis. Kč. Při posouzení vertikální analýzy rozvahy měly největší podíl na aktivech stálá aktiva, především dlouhodobý hmotný majetek. Ve sledovaném období majetek města postupně narůstal, je patrná investiční činnost, kdy je přeměňován nedokončený majetek na dokončený. Město také evidovalo dlouhodobé pohledávky, u kterých byl ve sledovaném období zaznamenán pokles, což působí pozitivně na hospodaření města. Dlouhodobý finanční majetek v podobě majetkových podílů ve společnostech se držel na konstantní úrovni. U oběžných aktiv byl největší nárůst zaznamenán u krátkodobého finančního majetku, kde dochází v každém roce ke zvyšování peněžních prostředků na základním běžném účtu. Zvyšující se hodnota krátkodobého finančního majetku vytváří rezervu pro financování dalších plánů města.

Pro celkové zhodnocení na straně aktiv je možné konstatovat, že pozitivně působí zejména zvyšování dlouhodobých aktiv a snižování objemu dlouhodobých pohledávek, které by signalizovaly neefektivní vázanost finančních prostředků.

Finanční analýza pasiv odhaluje, že město Uherský Ostroh ve zvýšené míře využívá vlastní zdroje k financování svého majetku. Ve sledovaném období dochází ke zvyšování hodnoty vlastního kapitálu a zároveň snižování cizích zdrojů, konkrétně dlouhodobých bankovních úvěrů, čímž se vytváří prostor na přijetí nových bankovních úvěrů k financování rozvojových aktivit města.

Finanční analýza výkazu zisku a ztráty

Co se týče finanční analýzy výkazu zisku a ztráty, ve všech letech byly vykázány vyšší výnosy než náklady i když docházelo ke kolísání nákladů a výnosů města.

Vybrané ukazatele výkonnosti

V rámci finanční analýzy byla provedena analýza vybraných ukazatelů vhodných pro hodnocení hospodaření města. Výsledky těchto ukazatelů ve sledovaném období jsou uvedeny v následující tabulce. Důležitost sledování těchto ukazatelů potvrdila analýza provedená v letech 2012–2021. U většiny ukazatelů docházelo ke kolísání hodnot, v některých letech byly doporučené hodnoty překračovány nebo nebyly dosaženy.

Tabulka 23 Vybrané ukazatele výkonnosti města za období 2012 – 2021 (zpracování vlastní; zdroj: Monitor státní pokladna)

Ukazatel	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Doporučené hodnoty
Ukazatel dluhové služby	11,95%	9,55%	7,07%	8,35%	11,10%	2,99%	6,67%	7,56%	7,14%	5,89%	< 30 %
Běžná likvidita	0,29	0,66	1,04	1,73	1,36	1,18	1,86	2,79	3,73	4,58	1,5 - 2,5
Celková zadluženost	4,11%	4,87%	4,72%	4,55%	3,30%	6,86%	6,34%	5,27%	4,28%	3,56%	< 25 %
Autarkie výnosově-nákladová	91,61%	103,16%	103,49%	110,34%	112,28%	112,85%	129,67%	117,28%	119,12%	123,63%	> 100 %
Autarkie příjmově-výdajová	98,16%	121,20%	122,07%	130,48%	136,66%	82,08%	91,16%	127,23%	114,83%	110,49%	> 100 %
Provozní saldo	6 089	15 112	16 866	19 028	21 580	33 282	31 388	27 051	28 895	28 681	> 0
Investiční aktivita	11,59%	25,55%	36,47%	20,50%	32,43%	62,36%	46,01%	18,82%	22,70%	22,51%	> 20 %
Udržitelná reprodu. majetku	0,35	1,02	1,72	0,80	1,57	3,83	3,34	0,77	0,96	1,10	> 1
Finanční kondice	6 478	14 793	19 897	17 867	18 078	35 776	29 257	25 240	27 007	29 437	

Ukazatel dluhové služby je jeden ze základních indikátorů vypovídajícím o hospodaření města. Přestože město ve sledovaném období realizovalo větší investiční akce, k výraznějšímu zadlužení nedošlo.

Ukazatel běžné likvidity do roku 2017 nedosahoval doporučené hodnoty, to znamená, že riziko úhrady krátkodobých závazků bylo vyšší. V následujících letech naopak tento ukazatel překročil doporučenou hodnotu, což snižuje riziko platební neschopnosti, ale zároveň snižuje výnosnost kvůli dražšímu způsobu financování. Město by mohlo volné finanční prostředky využít efektivnějším způsobem, například možností investování.

Ukazatel celkové zadluženosti (podíl cizích zdrojů k aktivům) potvrzuje, že zadluženost města je nízká, ve sledovaném období nedosahuje hodnoty 7 %.

Autarkie výnosově-nákladová vyjadřuje míru soběstačnosti municipální firmy z hlediska pokrytí svých nákladů z dosažených výnosů. Město pouze v roce 2012 nepokrylo náklady svými výnosy.

Autarkie příjmově-výdajová vykazuje ve sledovaném období kolísání hodnot, v letech 2012, 2017 a 2018 tento ukazatel nedosahoval doporučené hodnoty, což vyjadřuje, že město nedokázalo v těchto letech pokrýt výdaje svými příjmy.

Ukazatel provozního salda vykazuje ve sledovaném období kladné hodnoty, což je signálem dobrého hospodaření s finančními prostředky. Na základě vývoje lze říci, že město Uherský Ostroh má zdravé a silné provozní saldo.

Ukazatel investiční aktivity nevykazuje doporučenou hodnotu pouze v letech 2012 a 2019, to znamená, že město v ostatních letech dostatečně investuje.

Na základě ukazatele udržitelnosti reprodukce majetku lze říci, že město investuje do údržby a reprodukce majetku, protože až na roky 2012 a 2015 jsou kapitálové výdaje vyšší než odpisy.

Finanční kondice města Uherský Ostroh se vyvíjela dobře, ve sledovaném období měla vzrůstající tendenci. Město každoročně vytvořilo potenciál pro investice, pro obnovu majetku města, pro splácení dluhů nebo pro tvorbu finančních rezerv.

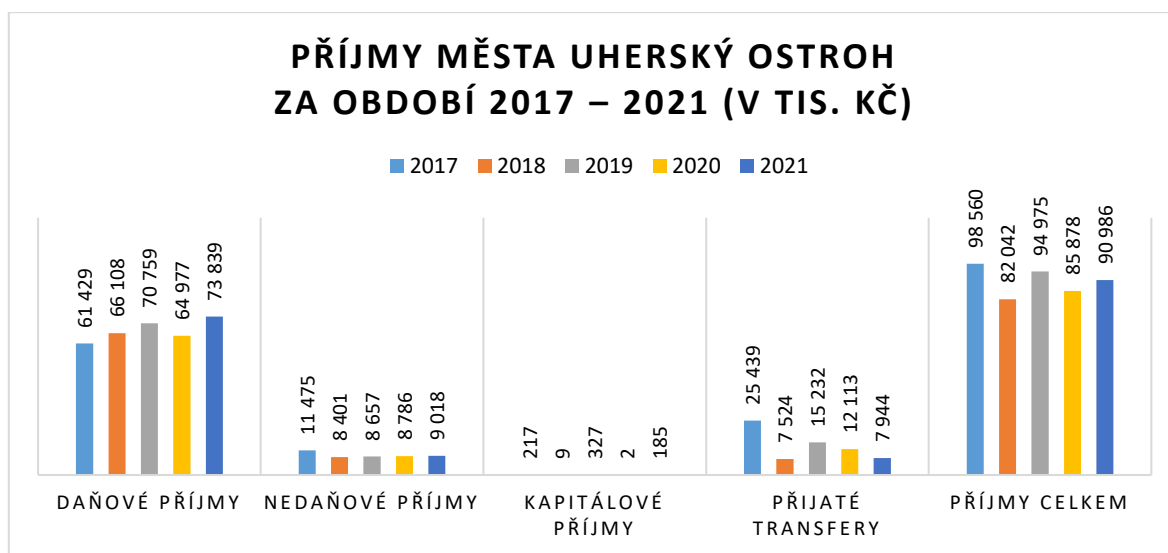
Shrnutí

Na základě provedené finanční analýzy ve sledovaném období 2012 – 2021 lze konstatovat, že v hospodaření města se nevyskytly nedostatky a lze ho považovat za efektivní, se snahou o každoroční zlepšování. Tuto skutečnost potvrzují výsledné hodnoty vybraných finančních ukazatelů. Jako slabá stránka se může jevit příliš vysoká hodnota likvidity, kdy by přebytečné finanční prostředky mohly být lépe zhodnoceny nebo využity k realizaci plánů města.

12 ANALÝZA ROZPOČTOVÉHO HOSPODAŘENÍ OBCE

12.1 Analýza rozpočtových příjmů obce

Příjmy města Uherský Ostroh jsou tvořeny daňovými příjmy, nedaňovými příjmy, kapitálovými příjmy a přijatými transfery.

Obrázek 11 Příjmy města Uherský Ostroh za období 2017 – 2021 v tis. Kč (zpracování: vlastní; zdroj: Monitor státní pokladna)

Nejvýznamnější položku příjmů představují daňové příjmy, které jsou složeny z přijatých svěřených a sdílených daní, z místních a správních poplatků. Nejvyšší plnění daňových příjmů bylo v roce 2021, daňové příjmy v tomto roce dosáhly výše 73 839 tis. Kč.

Nedaňové příjmy jsou příjmy plně ovlivněny městem, jedná se především o příjmy z vlastní činnosti, úhrady za poskytované služby nebo nájemné. Nejvyšší hodnoty bylo dosaženo v roce 2017, což bylo 11 475 tis. Kč.

Přijaté transfery zahrnují příjmy z prostředků jiných rozpočtů, jedná se o dotace investiční a neinvestiční. V případě neinvestičních dotací se jedná o dotace, které jsou určeny k financování běžných potřeb města spojené s výkonem státní správy, naopak investiční dotace slouží ke krytí kapitálových výdajů. Ve sledovaném období mají přijaté transfery proměnlivou výši, nejvyšší objem dotací město obdrželo v roce 2017.

Kapitálové příjmy zahrnují příjmy z prodeje pozemků a ostatního dlouhodobého hmotného majetku. Nejvyšší příjem v této kategorii je vykazován v roce 2019, a to 327 tis. Kč.

Tabulka 24 Příjmy města Uherský Ostroh za období 2017 – 2021 (zpracování vlastní, zdroj: Monitor státní pokladna)

Název položky	Plnění v roce 2017 v tis. Kč	Plnění v roce 2018 v tis. Kč	Plnění v roce 2019 v tis. Kč	Plnění v roce 2020 v tis. Kč	Plnění v roce 2021 v tis. Kč
Daňové příjmy	61 429	66 108	70 759	64 977	73 839
Nedaňové příjmy	11 475	8 401	8 657	8 786	9 018
Kapitálové příjmy	217	9	327	2	185
Přijaté transfery	25 439	7 524	15 232	12 113	7 944
Příjmy celkem	98 560	82 042	94 975	85 878	90 986

12.1.1 Daňové příjmy

Příjmy z daní a poplatků jsou nejdůležitějšími zdroji příjmů rozpočtu města Uherský Ostroh. Ve sledovaném období 2017 – 2021 mají daňové příjmy vzrůstající tendenci, pouze v roce 2020 došlo k nižšímu výnosu daní o 9,15 % oproti roku 2019, což bylo nejspíše způsobeno nižším plněním daňových příjmů z důvodu zavedených vládních krizových opatření v souvislosti s koronavirovou pandemií.

Tabulka 25 Daňové příjmy města za období 2017 – 2021 (zpracování vlastní; zdroj: Monitor státní pokladna)

Pol.	Text	2017	2018	2019	2020	2021
1111	Daň z příjmů fyzických osob placená plátcí	12 880	15 427	16 114	14 998	11 101
1112	Daň z příjmů fyzických osob placená poplatníky	334	320	419	231	691
1113	Daň z příjmů fyzických osob vybíraná srážkou	1 121	1 263	1 412	1 407	1 792
1121	Daň z příjmů právnických osob	11 933	10 657	13 155	10 530	15 121
1122	Daň z příjmů právnických osob za obce	1 301	1 352	1 362	1 377	1 338
1211	Daň z přidané hodnoty	24 196	28 580	29 617	28 902	33 814
1334	Odvody za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu	91	106	114	101	114
1337	Poplatek za komunální odpad	2 112	2 088	2 072	2 059	30
	Zrušené místní poplatky	0	0	0	68	0
1339	Ostatní poplatky a odvody v oblasti ŽP	0	0	0	0	25
1341	Poplatek ze psů	91	90	89	92	89
	Poplatek ze vstupného	4	4	5	0	0
1342	Poplatek z pobytu	9	39	111	17	36
1343	Poplatek za užívání veřejného prostranství	45	43	63	20	22
1356	Příjmy úhrad za dobývání nerostů	0	19	19	19	19
1361	Správní poplatky	643	310	320	348	275
1381	Daň z hazardních her	2 303	1 371	1 468	398	481
1511	Daň z nemovitých věcí	4 365	4 439	4 420	4 410	8 891
	Celkem	61 429	66 107	70 760	64 977	73 839

Pokles příjmů v roce 2020 oproti roku 2019 činil 5 783 tis. Kč, což bylo městu kompenzováno prostřednictvím jednorázového nenávratného příspěvku poskytnutého podle

zákona č. 159/2020 Sb., o kompenzačním bonusu v souvislosti s krizovým opatřením ve výši 5 271 250,00 Kč.

Největší podíl na celkových příjmech mají tzv. sdílené daně. Příjmy ze sdílených daní jsou příjmy získané výběrem daní a rozdělené dle zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní. Tento zákon udává procentní podíl, který náleží obcím, krajům a státnímu rozpočtu z vybraných daní. Od 1. 1. 2021 došlo k podstatným změnám v zákoně č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní. Mezi hlavní změny patří navýšení podílu obcí na sdílených daních z 23,58 % na 25,84 %, zároveň byl zákonem snížen podíl výnosu obcí u daně z příjmů ze závislé činnosti, což se projevilo v daňových příjmech roku 2021.

V rámci sdílených daní je nejvýznamnější položkou daň z přidané hodnoty, která v roce 2021 tvoří 46 % celkových daňových příjmů. Mezi další významné položky patří daň z příjmů právnických osob (20,5 %), daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti (15,3 %) a daň z nemovitých věcí (12 %).

Na základě zákona o rozpočtovém určení daní celý výnos z vybrané daně z nemovitostí plyne do rozpočtu města. V roce 2021 je tento výnos o 4 481 tis. Kč vyšší oproti roku 2020. Navýšení souvisí s rozhodnutím města o změně výše místního poplatku z této daně a zrušení místního poplatku za svoz komunálního odpadu. Výsledkem těchto změn bylo navýšení daňových příjmů oproti roku 2020 přibližně o 2 422 tis. Kč.

Celý výnos daně z příjmů právnických osob, kdy je plátcem daně město, také plyne ve stoprocentní výši do rozpočtu města. Vzhledem k tomu, že stejná částka se objevuje i ve výdajích města jako platba daně, nedochází ke změně výše salda hospodaření.

Na základě zákona o správních poplatcích město vybírá správní poplatky, jejich výše je daná zákonem. Příjmy ze správních poplatků mají ve sledovaném období klesající tendenci.

Daňové příjmy zahrnují také místní poplatky, které představují méně významný podíl na daňových příjmech. Město vybírá tyto poplatky na základě obecně závazných vyhlášek. Jedná se o poplatek ze psů, poplatek ze vstupného, poplatek z pobytu a poplatek za užívání veřejného prostranství.

12.1.2 Nedaňové příjmy

Mezi nedaňové příjmy města patří příjmy z vlastního činnosti, přijaté sankční platby a vratky transferů, příjmy z prodeje nekapitálového majetku a přijaté splátky půjčených prostředků. Ve sledovaných letech jsou jednotlivé položky nedaňových příjmů poměrně vyrovnané.

V roce 2017 položka přijatých sankčních plateb a vratek transferů vykazuje vyšší hodnotu, o 2 710 tis. Kč z důvodu vratky transferů od spolku Hokej Uherský Ostroh.

Nejvýznamnější položkou nedaňových příjmů jsou příjmy z vlastní činnosti. Za vlastní činnosti města stojí především příjmy z pronájmu majetku. Město pronajímá pozemky, bytové i nebytové prostory. Ve sledovaném období příjmy z pronájmu dosahují konstantní úrovně, průměrná hodnota příjmů z pronájmu činí 4 537 tis. Kč. Město Uherský Ostroh pronajímá zejména pozemky, nebytové prostory na zdravotním středisku, městské byty a sociální byty. Mezi další příjmy z vlastní činnosti patří příjmy z poskytování výrobků a služeb knihovny, informačního centra, odboru kultury, příjmy za zneškodňování komunálního odpadu a odboru místního hospodářství.

Tabulka 26 Nedaňové příjmy města za období 2017 – 2021 (zpracování vlastní; zdroj: Monitor státní pokladna)

Nedaňové příjmy	2017	2018	2019	2020	2021
Příjmy z vlastní činnosti a odvody přebytků organizací s přímým vztahem	7 809,46	7 513,76	7 759,25	7 740,30	8 263,24
- příjmy z vlastní činnosti	2 704,83	2 547,05	2 810,74	2 925,79	3 036,03
- příjmy z pronájmu majetku	4 793,56	4 604,41	4 459,33	4 254,37	4 579,84
- výnosy z finančního majetku	311,07	362,30	489,18	560,14	647,37
Přijaté sankční platby a vrátky transferů	2 824,07	156,09	147,79	221,85	180,85
Příjmy z prodeje nekapitálového majetku a ostatní nedaňové příjmy	471,06	351,04	368,45	524,54	346,31
Přijaté splátky půjčených prostředků	370,68	379,81	381,23	299,02	227,44
Nedaňové příjmy celkem	11 475,27	8 400,70	8 656,72	8 785,71	9 017,84

12.1.3 Kapitálové příjmy

Kapitálové příjmy nemají pravidelný charakter, jsou to většinou jednorázové příjmy, a proto je nelze považovat za stabilní zdroj rozpočtu. Ve sledovaném období 2017 – 2021 obdrželo město Uherský Ostroh kapitálové příjmy z prodeje pozemků v celkové výši 852,06 tis. Kč a příjmy z prodeje ostatního dlouhodobého hmotného majetku ve výši 72,6 tis. Kč. Nejvyšší kapitálový příjem město vykazuje v roce 2019, kdy prodalo nepotřebné pozemky a ostatní dlouhodobý hmotný majetek ve výši 327,12 tis. Kč.

Tabulka 27 Kapitálové příjmy města za období 2017 – 2021 (zpracování vlastní; zdroj: Monitor státní pokladna)

Kapitálové příjmy v tis. Kč	2017	2018	2019	2020	2021	Celkem
Kapitálové příjmy celkem	217,03	8,93	327,12	186,00	185,58	924,66
Příjmy z prodeje pozemků	217,03	8,93	254,52	186,00	185,58	852,06
Příjmy z prodeje ostatního hmotného dl. majetku			72,60			72,6

12.1.4 Přijaté transfery

Přijaté transfery představují druhou nejvýznamnější příjmovou položku města Uherský Ostroh. Ve sledovaném období 2017 – 2021 byly do rozpočtu města zapojeny neinvestiční dotace ve výši 37 847,54 tis. Kč a investiční dotace ve výši 30 405,88 tis. Kč.

Tabulka 28 Přijaté dotace města za období 2017 – 2021 (zpracování vlastní; zdroj: Monitor státní pokladna)

	2017	2018	2019	2020	2021
Dotace celkem v tis. Kč	25 438,71	7 524,47	15 232,30	12 113,46	7 944,48
Neinvestiční dotace	5 574,71	5 471,25	8 231,96	10 666,84	7 902,78
Neinv. přijaté transfery z všeobecné pokladní správy SR	157,00	255,70	150,11	5 478,25	1 061,76
Neinv. přijaté transfery ze SR v rámci souhrnného dotačního vztahu	3 688,20	3 858,70	4 096,10	4 078,90	4 171,10
Ostatní neinvestiční přijaté transfery ze státního rozpočtu	1 667,96	1 041,82	3 819,80	1 082,09	2 597,49
Neinvestiční přijaté transfery od obcí	19,55	13,70	10,45	11,10	15,60
Neinvestiční přijaté transfery od krajů	42,00	301,34	155,50	16,50	56,83
Investiční dotace	19 864,00	2 053,22	7 000,34	1 446,62	41,70
Ostatní investiční přijaté transfery ze státního rozpočtu	19 864,00	1 880,14	7 000,34	1 446,62	0,00
Investiční přijaté transfery od krajů		173,07			41,70

V roce 2017 byla celková výše přijatých dotací 25 438,71 tis. Kč, z toho neinvestiční dotace činily 5 574,71 tis. Kč. Mezi nejvýznamnější dotace patřily dotace na výkon státní správy ve výši 3 688 200,00 Kč, na náklady v souvislosti s konáním voleb do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR ve výši 127 000,00 Kč, na přípravné práce v souvislosti s volbami prezidenta ČR ve výši 30 000,00 Kč a na výkon sociální práce ve výši 190 000,00 Kč. Investiční dotace ve výši 19 864 000,00 Kč byla v roce 2017 poskytnuta ze státního rozpočtu na akci „Rekonstrukce a intenzifikace ČOV Uh. Ostroh“.

V roce 2018 byly městu poskytnuty účelové dotace v celkové výši 7 524,47 tis. Kč, z toho neinvestiční dotace dosáhly výše 5 471,25 tis. Kč a byly poskytnuty na výkon státní správy ve výši 3 858 700,00 Kč, na náklady v souvislosti s konáním voleb prezidenta ČR ve výši 120 700,00 Kč, na náklady voleb Senátu Parlamentu a zastupitelstva obcí. Investiční dotace ve výši 1 880 142,20 Kč byla v roce 2018 poskytnuta z Ministerstva životního prostředí na akci „Rozšíření sběrného dvoru Uherský Ostroh“ a z rozpočtu Zlínského kraje na nákup věcných prostředků pro jednotku dobrovolných hasičů ve výši 173 0730,00 Kč.

V roce 2019 byla celková výše přijatých dotací 15 232,30 tis. Kč, z toho neinvestiční dotace činily 8 231,93 tis. Kč a byly poskytnuty především na výkon státní správy ve výši 4 096 100,00 Kč. Na realizaci akce „XVI. Zámecké kulturní léto“ bylo poskytnuto

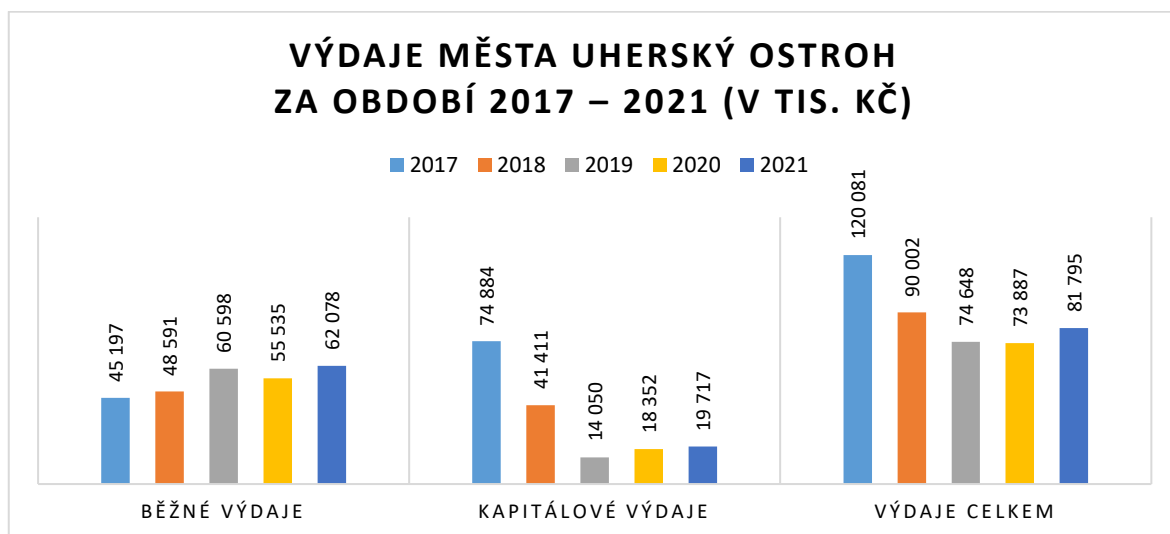
49 800,00 Kč a na úhradu nákladů v souvislosti s konáním voleb do Evropského parlamentu bylo poskytnuto 131 000,00 Kč. Další neinvestiční dotace ve výši 3 501 665,00 Kč obdrželo město z Ministerstva mládeže, školství a tělovýchovy pro své příspěvkové organizace. Investiční dotace ve výši 7 000 339,50 Kč byla poskytnuta z Ministerstva životního prostředí na realizaci projektu „Snížení energetické náročnosti budovy policie č. p. 14“.

V roce 2020 město obdrželo dotace v celkové výši 12 113,46 tis. Kč, z toho neinvestiční účelové dotace dosáhly výše 10 666,84 tis. Kč. Na výkon státní správy bylo poskytnuto 4 078 900,00 Kč, dále město obdrželo jednorázový nenávratný příspěvek podle zákona 159/2020 Sb., o kompenzačním bonusu v souvislosti s krizovým opatřením ve výši 5 271 250,00 Kč, dotaci na zajištění výdajů v souvislosti s konáním voleb do Senátu Parlamentu ČR a zastupitelstev krajů ve výši 207 000,00 Kč a na výkon sociální práce ve výši 179 790,00 Kč. Investiční dotace ve výši 1 283 810,95 Kč byla poskytnuta v roce 2020 z Ministerstva životního prostředí na realizaci projektu „Snížení energetické náročnosti budovy policie č. p. 14“.

V roce 2021 byla celková výše přijatých dotací 7 944,48 tis. Kč, z toho 7 902,78 tis. Kč činily neinvestiční účelové dotace. Mezi nejvýznamnější neinvestiční dotace patřil transfer ze Státního rozpočtu na výkon státní správy ve výši 4 171 100,00 Kč, dále jednorázový příspěvek podle zákona č. 95/2021 Sb., o kompenzačním bonusu ve výši 879 352,16 Kč, dotace na výkon sociální práce ve výši 222 454,00 Kč, dotace na zajištění konání voleb do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR ve výši 144 000,00 Kč a dotace z Ministerstva životního prostředí na Lipovou alej ve výši 845 631,45 Kč. Investiční dotace ve výši 41 700,00 Kč byla poskytnuta městu na dovybavení jednotky dobrovolných hasičů.

12.2 Analýza rozpočtových výdajů obce

Celkové výdaje města Uherský Ostroh jsou tvořeny běžnými výdaji a kapitálovými výdaji. V následujícím grafu můžeme vidět, že nejvyšší hodnoty celkových výdajů bylo dosaženo v roce 2017, což bylo 120 081 tis. Kč, kdy město realizovalo projekt „Rekonstrukce a intenzifikace ČOV Uh. Ostroh“, kdy kapitálové výdaje činily 49 563 649,62 Kč.

Obrázek 12 Výdaje města Uherský Ostroh za období 2017 – 2021 v tis. Kč (zpracování vlastní; zdroj: Monitor Státní pokladna)

12.2.1 Běžné výdaje

Jak vyplývá z následující tabulky, běžné výdaje mají rostoucí tendenci, kromě roku 2020, kdy byly vykázány nižší výdaje, a to z důvodu nižšího plnění daňových příjmů, způsobených koronavirovou pandemií. Běžné výdaje se ve sledovaném období 2017 – 2021 pohybovaly v rozmezí 45 – 62 mil. Kč. Nejvyšší položkou běžných výdajů byly neinvestiční nákupy, které tvořily průměrně 41 % běžných výdajů. Neinvestiční nákupy jsou tvořeny zejména výdaji na drobný dlouhodobý majetek, výdaji za nákup vody, paliv a energie, výdaji na nákup služeb a výdaji na opravy a udržování. Další významnou položkou byly výdaje na platy a pojistné, které tvořily průměrně 39 % běžných výdajů. Neinvestiční transfery soukromoprávním subjektům se ve sledovaném období pohybovaly v rozmezí 2,5 – 3,4 mil. Kč. Město pravidelně poskytuje neinvestiční transfery organizacím na území města Uherský Ostroh především za účelem podpory sportu a kultury. Neinvestiční transfery veřejnoprávním subjektům se ve sledovaném období pohybovaly v rozmezí 3,0 – 10,0 mil. Kč. Tyto transfery město poskytuje především vlastním příspěvkovým organizacím na úhradu provozních nákladů. Zbývající běžné výdaje se týkají zejména návratných a nenávratných finančních příspěvků poskytnutých obyvatelstvu z Fondu rozvoje bydlení.

Tabulka 29 Běžné výdaje města za období 2017 – 2021 (zpracování vlastní; zdroj: Monitor státní pokladna)

Běžné výdaje v tis. Kč	2017	2018	2019	2020	2021
Běžné výdaje celkem	45 197,36	48 591,03	60 598,47	55 535,35	62 078,25
Platy, pojistné	17 951,05	19 687,66	21 035,12	21 641,02	21 326,78
Neinvestiční nákupy a související výdaje	20 580,26	20 653,18	23 727,67	20 735,52	26 077,62
- Podlimitní technické zhodnocení	-	-	33,34	-	-
- Nákup materiálu	1 990,52	2 271,95	2 652,72	1 755,28	2 020,21
- Úroky a ostatní finanční výdaje	211,13	420,95	792,21	695,32	583,54
- Nákup vody, paliv, energie	4 035,04	4 327,71	4 657,62	3 601,64	3 662,25
- Nákup služeb	7 954,32	9 235,73	9 141,34	9 856,42	12 731,26
- Ostatní nákupy	5 589,30	3 394,10	4 970,68	3 816,95	6 052,13
- Neinv. nákupy, příspěvky, náhrady a věcné dary	799,95	1 002,74	1 479,76	1 009,90	1 027,44
- Převody uvnitř organizace, na převzaté povinnosti	-	-	-	-	0,79
Neinvestiční transfery soukromoprávním subjektům	2 598,20	3 099,30	3 453,40	3 116,60	3 430,00
Neinvestiční transfery veřejnoprávním subjektům	3 040,95	4 338,88	11 384,38	9 276,18	10 075,86
- Neinv. transfery veřejným rozpočtům územní úrovně	547,74	547,23	544,66	582,48	651,96
- Neinv. transfery příspěvkovým organizacím	6 073,46	5 878,85	9 187,77	6 920,05	7 672,24
- Ostatní neinv. transfery jiným veřejným rozpočtům	- 3 580,25	- 2 087,20	1 651,95	1 773,65	1 751,66
Neinv. transfery obyvatelstvu	676,90	512,05	897,90	765,78	1 033,97
Neinv. půjčené prostředky obyvatelstvu	350,00	299,96	100,00	-	100,00
Ostatní výdaje	-	-	-	0,25	34,01

12.2.2 Kapitálové výdaje

Kapitálové výdaje mají ve sledovaném období kolísavý vývoj. Největší investice město uskutečnilo v roce 2017 (74 844 tis. Kč.), kdy byla rekonstruována čistírna odpadních vod (49 563 649,62 Kč), naopak nejnižší hodnota investic do dlouhodobého majetku byla v roce 2019.

Tabulka 30 Kapitálové výdaje města za období 2017 – 2021 (zpracování vlastní; zdroj: Monitor státní pokladna)

Kapitálové výdaje v tis. Kč	2017	2018	2019	2020	2021
Kapitálové výdaje celkem	74 883,60	41 410,99	14 049,91	18 352,48	19 717,27
Pořízení dlouhodobého nehmotného majetku	-	-	-	61,71	87,58
Pořízení dlouhodobého hmotného majetku	64 695,33	40 375,09	11 787,41	18 263,51	19 627,78
- Budovy, haly a stavby	63 440,11	39 086,34	11 202,46	17 561,70	18 527,84
- Stroje, přístroje a zařízení	1 084,23	732,15	108,05	276,52	386,64
- Dopravní prostředky	75,62	556,60	305,52	287,70	713,30
- Výpočetní technika	95,37	-	171,38	137,59	-
Pozemky	7 478,27	1 035,90	2 092,50	27,26	1,91
Inv. transfery neziskovým a podobným organizacím	2 710,00	-	170,00	-	-

V roce 2017 činily kapitálové výdaje města celkem 74 883,60 tis. Kč. Město Uherský Ostroh pořídilo dlouhodobý hmotný majetek ve výši 64 695,33 tis. Kč. Z toho největší investicí byla rekonstrukce čistírny odpadních vod, která činila 49 563 649,62 Kč. Dále město uskutečnilo rekonstrukci komunikace na ulici Hliníky ve výši 6 555 251,18 Kč, rekonstrukci sociálního zařízení a kuchyně v základní škole ve výši 2 178 605,00 Kč. V roce 2017 město vykoupilo pozemky v hodnotě 7 478 265,00 Kč. V rámci investičního transferu město pořídilo rolnu na zimní stadion v hodnotě 2 710 000,00 Kč.

V roce 2018 dosáhly kapitálové výdaje celkem 40 375,09 tis. Kč. Z toho největší investicí byla rekonstrukce budovy určená k sociálnímu bydlení, náklady na rekonstrukci byly ve výši 11 747 297,45 Kč. Dále město pokračovalo v rekonstrukci kuchyně a sociálního zařízení v základní škole. Hodnota rekonstrukce v roce 2018 činila 9 197 117,81 Kč. V tomto roce byly vykoupeny pozemky v hodnotě 1 050 900,00 Kč.

Kapitálové výdaje v roce 2019 činily 11 787,41 tis. Kč. Město investovalo zejména do rekonstrukcí komunikací na ulicích Nerudova, Nádražní, zahájilo rekonstrukci chodníku a parkoviště na ulici Sokolovská a rekonstrukci čistírny odpadních vod. V tomto roce město vykoupilo pozemky v hodnotě 2 092 500,00 Kč.

V roce 2020 město vynaložilo na kapitálové výdaje 18 263,51 tis. Kč, pokračovalo v rekonstrukci chodníku a parkoviště na ulici Sokolovská, kdy výše výdajů činila 11 933 737,00 Kč, a v rekonstrukci čistírny odpadních vod. Dále investovalo 3 693 398,00 Kč do snížení energetické náročnosti objektu č. 14.

V roce 2021 město vynaložilo na pořízení dlouhodobého majetku 19 627,78 tis. Kč. Kapitálové výdaje se týkaly zejména rekonstrukce kuchyně v Křesťanské mateřské škole, výdaje dosáhly výše 4 651 183,00 Kč, rekonstrukce bytového domu č. p. 16 ve výši 5 894 570,00 Kč a rekonstrukce zámeckého divadelního sálu ve výši 1 996 882,00 Kč.

12.3 Financování města v letech 2017 – 2021

Tabulka 31 Financování města Uherský Ostroh v období 2017 – 2021 (zpracování vlastní; zdroj: Monitor státní pokladna)

(v tis. Kč)	2017	2018	2019	2020	2021
Příjmy	98 560	82 042	94 975	85 878	90 986
Výdaje	120 081	90 002	74 648	73 887	81 795
Saldo	-21 521	-7 960	20 327	11 991	9 191
Financování	21 521	7 960	-20 327	-11 991	-9 191
Přijaté půjčené prostředky	24 532	8 432			
Uhrazené splátky dlouhodobých přijatých úvěrů	-2 738	-5 051	-6 385	-5 441	-4 779
Počáteční stav bankovních účtů	7 984	12 561	4 469	17 576	23 979
Konečný stav bankovních účtů	12 561	4 469	17 576	23 979	28 412
Změna stavu na bankovních účtech	-4 577	8 092	-13 107	-6 403	-4 433
Změna stavu pokladny	1	-25	-35	-45	-143
Operace nemající charakter příjmů a výdajů	4 303	-3 488	-800	-102	164

V roce 2017 saldo příjmů a výdajů činilo -21 521 tis. Kč, to znamená že nebyly výdaje zcela pokryty příjmy města. Do financování byl zapojen přijatý nový bankovní úvěr. Dne 13. 6. 2017 uzavřelo město s KB a. s. smlouvu o úvěru na základě které byl městu poskytnut úvěr na spolufinancování investičních akcí r. 2017 – 2018 ve výši 47 000 tis. Kč. V roce 2017 bylo z úvěrového rámce čerpáno 24 532 tis. Kč. Splátky dlouhodobých úvěrů v roce 2017 činily 2 738 tis. Kč.

V roce 2018 saldo příjmů a výdajů činilo -7 960 tis. Kč, opět nedošlo k pokrytí všech výdajů příjmy města. Do financování bylo zapojeno další čerpání bankovního úvěru určeného na spolufinancování investičních akcí r. 2017 – 2018, a to ve výši 8 432 tis. Kč. Dále byly do financování začleněny prostředky na základním běžném účtu. Splátky dlouhodobých úvěrů v roce 2018 činily 5 051 tis. Kč.

V roce 2019 činilo saldo příjmů a výdajů 20 327 tis. Kč, to znamená, že příjmy bez problémů pokryly výdaje města, což se projevilo na konci roku na stavech běžných účtů. V roce 2019 činily splátky dlouhodobých bankovní úvěrů 6 385 tis. Kč.

V roce 2020 činilo saldo příjmů a výdajů 11 991 tis. Kč, příjmy pokryly výdaje města, což se projevilo navýšením krátkodobých finančních prostředků. V roce 2020 činily splátky dlouhodobých bankovní úvěrů 5 441 tis. Kč.

V roce 2021 činilo saldo příjmů a výdajů 9 191 tis. Kč, příjmy opět pokryly výdaje města, čímž došlo k navýšení finančních prostředků na bankovních účtech ke konci roku. V roce 2021 činily splátky dlouhodobých bankovních úvěrů 4 779 tis. Kč.

12.4 Zhodnocení hospodaření města

Analýza příjmů a výdajů města

V analyzovaném období let 2017 – 2021 jsou daňové příjmy města nejvýznamnějšími příjmy města a jejich výši ovlivňují legislativní změny týkající se rozpočtového určení daní, ekonomický vývoj České republiky a také demografický vývoj. Příjem ze sdílených a svěřených daní měl ve sledovaném období růstové tendence, pouze v roce 2020 došlo k propadu daňových příjmů, což bylo způsobeno nižším plněním daňových příjmů z důvodu zavedení krizových opatření v souvislosti koronavirovou pandemií. Výše daňových příjmů se ve sledovaném období pohybovala v rozmezí 61 – 73 mil. Kč.

Hodnota přijatých transferů představuje druhou nejvýznamnější příjmovou položku města. Ve sledovaném období 2017 – 2021 byly do rozpočtu města zapojeny neinvestiční dotace ve výši 37 847,55 tis. Kč a investiční dotace ve výši 30 405,87 tis. Kč.

U nedaňových příjmů v letech 2017 – 2021 lze konstatovat, že mají vzrůstající tendenci, svého maxima dosáhly v roce 2017, kdy kromě běžných příjmů město inkasovalo vratku transferu od místního spolku.

Výše kapitálových příjmů se v jednotlivých letech liší. Úroveň kapitálových příjmů je ovlivněna rozhodnutím zastupitelstva o prodeji majetku města. Ve sledovaném období 2017 – 2021 obdrželo město Uherský Ostroh kapitálové příjmy z prodeje nepotřebného majetku v celkové výši 852,06 tis. Kč.

Celkové běžné výdaje se ve sledovaném období pohybovaly v rozmezí 45 – 62 mil. Kč. Nejvyšší položkou běžných výdajů byly neinvestiční nákupy, výdaje na platy, neinvestiční transfery soukromoprávním subjektům a neinvestiční transfery veřejnoprávním subjektům.

Kapitálové výdaje ve sledovaném období vykazují kolísavý vývoj na základě realizovaných investičních záměrů, jejich výše se pohybovala v rozmezí 14 – 74 mil. Kč.

Vzniklé rozdíly příjmů a výdajů ve sledovaném období se vyrovnávají prostřednictvím financování. Financování zahrnuje přijaté úvěry, použití finančních prostředků z minulých let nebo naopak splátky bankovních úvěrů a zvýšení stavu finančních prostředků.

13 PLÁNOVACÍ DOKUMENTY MĚSTA UHERSKÝ OSTROH

Z dlouhodobého hlediska jsou pro město důležité plánovací dokumenty, mezi které řadíme program rozvoje města, akční plán, střednědobý výhled rozpočtu a rozpočet města. Jedná se o dokumenty upravující finanční řízení a podporující rozhodování o vynaložení finančních prostředků za účelem rozvoje území, naplňování vizí a nastavení dílčích kroků vedoucích k dosažení stanovených cílů. Tyto dokumenty by měly pomoci při řízení vnitřních procesů ve vztahu k vynakládaným veřejným prostředkům, aby se předešlo rychlému rozhodování pod vlivem momentálních emočních výkyvů.

13.1 Program rozvoje města

Program rozvoje města Uherský Ostroh je základní plánovací dokument města, který byl schválen Zastupitelstvem města dne 23. 10. 2019. Dokument formuluje představy o dalším rozvoji města a navrhuje způsoby, jak těchto představ dosáhnout. Zároveň bude sloužit jako informační nástroj pro občany a subjekty působící ve městě a také bude podkladem pro čerpání dotací. Program rozvoje města je zpracován na rok 2020 – 2030, skládá se z analytické části (charakteristika města, SWOT analýza, vyhodnocení dotazníkových šetření) a návrhové části (vize, opatření a aktivity, podpora realizace). Tento program vznikl v roce 2019 i za pomoci dotazníkového šetření názorů obyvatel, kterého se zúčastnilo 325 respondentů.

V plánu rozvoje si město v rámci návrhové části stanovilo strategické vize a cíle, rozvojové oblasti, opatření, aktivity a podporu realizace programu.

Město Uherský Ostroh si stanovilo následující dlouhodobé cíle:

- zvýšit počet obyvatel města na 4 500 až 5 000 obyvatel,
- snížit dopravní zátěž města,
- zvýšit počet návštěvníků města,
- zvýšit počet podnikatelů ve službách.

13.2 Akční plán

Dalším důležitým plánovacím dokumentem je Akční plán města Uherský Ostroh. Jedná se o krátkodobý strategický dokument, který konkretizuje navrhované aktivity k naplnění rozvojových záměrů města. Zařazení aktivit do jednotlivých let respektuje především jejich

potřebnost, popř. naléhavost a připravenost dané aktivity k realizaci. Akční plán je možné aktualizovat a doplňovat v návaznosti na vývoj situace ve městě s ohledem na dostupné finanční zdroje. Akční plán města Uherský Ostroh na období 2021 – 2023 byl schválen zastupitelstvem města 2. 12. 2020. Při porovnání rozpočtu na rok 2022 a akčního plánu je možné najít rozdíly, proto by bylo vhodné akční plán každoročně aktualizovat.

13.3 Střednědobý výhled rozpočtu města Uherský Ostroh na období 2023-2024

Smyslem střednědobého výhledu rozpočtu je prokázat schopnost města hradit své závazky. Střednědobý výhled rozpočtu je pomocným nástrojem pro střednědobé finanční plánování rozvoje města a jeho hospodaření.

Město Uherský Ostroh sestavilo střednědobý výhled rozpočtu na roky 2023 – 2024, jedná se o povinnost plynoucí z § 3 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. Střednědobý výhled rozpočtu města na období 2023 – 2024 byl schválen zastupitelstvem města dne 1. 12. 2021.

Střednědobý výhled rozpočtu města Uherský Ostroh na období 2023-2024

sestavený dle § 3 zák. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech ÚSC
a schválený zastupitelstvem města dne 1.12.2021

Znak řádku		Rok 2023	Rok 2024
A		v tis. Kč	v tis. Kč
P1	Třída 1 Daňové příjmy	70 000	70 000
P2	Třída 2 Nedaňové příjmy	8 000	8 000
P3	Třída 3 Kapitálové příjmy	-	-
P4	Třída 4 Přijaté dotace, transfery	4 800	4 800
P	Příjmy celkem (po konsolidaci)	82 800	82 800
V1	Třída 5 Běžné /neinvestiční/ výdaje	60 000	60 000
V2	Třída 6 Kapitálové /investiční/ výdaje	18 000	18 000
V	Výdaje celkem (po konsolidaci)	78 000	78 000
	Příjmy z financování		
P5	- úvěry krátkodobé /do 1 roku/ - 8113	-	-
P6	- úvěry dlouhodobé - 8123	-	-
P7	- změna stavu krátkodob. prostř. na bank. účtech - 8115	-	-
+F	P5 až P7 Příjmy z financování celkem	-	-
	Výdaje z financování		
V3	- splátka jistiny krátkodobých úvěrů - 8114	-	-
V4	- splátka jistiny dlouhodobých úvěrů - 8124	4 800	4 800
V5	- ostatní (aktivní likvidita) - 8118	-	-
-F	V3 až V5 Výdaje z financování	4 800	4 800
B	P-V+/-F Hotovost běžného roku bez PS	-	-
C	A+B Hotovost na konci roku	-	-

Vyvěšeno: 15.12.2021
Sejmout: 31.12.2022

Obrázek 13 Střednědobý výhled rozpočtu města na období 2023 – 2024 (zdroj: webové stránky města)

Střednědobý výhled rozpočtu na období let 2023 a 2024 je sestaven jako přebytkový, celkové příjmy jsou predikovány ve výši 82 800 tis. Kč, z toho daňové příjmy ve výši

78 000 tis. Kč, nedaňové příjmy ve výši 8 000 tis. Kč a přijaté dotace ve výši 4 800 tis. Kč. Celkové výdaje jsou predikovány ve výši 78 000 tis. Kč, z toho běžné výdaje jsou plánovány ve výši 60 000 tis. Kč a kapitálové výdaje ve výši 18 000 tis. Kč. Splátky úvěrů nejsou vedeny jako rozpočtové výdaje a přebytek příjmů nad výdaji ve výši 4 800 tis. Kč je určen k financování splátky jistiny bankovních úvěrů přijatých v předchozích letech.

13.3.1 Příjmy schváleného střednědobého výhledu rozpočtu na období 2023 – 2024

Plánované daňové příjmy ve výši 70 000 tis. Kč jsou rozhodující položkou, představují 84,5 % rozpočtovaných příjmů města. Odhad plnění výběru daňových příjmů vychází z predikce Ministerstva financí ze srpna 2021.

Nedaňové příjmy ve výši 8 000 tis. Kč obsahují předpokládané příjmy z pronájmu majetku a z poskytovaných služeb, ve střednědobém výhledu rozpočtu jsou plánovány ve výši 9,7 % celkových příjmů. Výše nedaňových příjmů byla stanovena na základě plnění v roce 2021.

Přijaté dotace ve výši 4 800 tis. Kč zahrnují neinvestiční dotaci ze státního rozpočtu v rámci souhrnného dotačního vztahu, a to na výkon veřejné správy. Neinvestiční dotace činí 5,7 % plánovaných výdajů. Výše přijaté dotace vychází ze skutečnosti roku 2021.

13.3.2 Výdaje schváleného střednědobého výhledu rozpočtu na období 2023-2024

Plánované běžné výdaje v hodnotě 60 000 tis. Kč obsahují zejména prostředky na platy a povinné pojistné a výdaje na neinvestiční nákupy (materiál, energie, služby, opravy). Výše běžných výdajů byla stanovena na základě plnění rozpočtu v roce 2021, které bylo upraveno o výdaje pravidelně se neopakující.

Výše kapitálových výdajů ve výši 18 000 tis. Kč je stanovena podle plnění v roce 2021.

13.3.3 Výdaje na financování

Výdaje na financování – splátky jistiny dlouhodobých úvěrů ve výši 4 800 tis. Kč byly ve střednědobém výhledu rozpočtu stanoveny na základě splátkových kalendářů u poskytnutých úvěrů.

První úvěr byl městu poskytnut v roce 2006 Komerční bankou a. s. na financování výstavby Domu s chráněnými byty v Uherském Ostrohu ve výši 12 000 000,00 Kč. Zůstatek nesplaceného úvěru činil k 31. 12. 2021 celkem 3 837 780,22 Kč.

Druhý úvěr byl určen na spolufinancování investičních akcí v letech 2017 – 2018 ve výši 47 000 000,00 Kč. Splátky úvěru byly stanoveny jako měsíční ve výši 328 700,00 Kč. Zůstatek nesplaceného úvěru činil k 31. 12. 2021 celkem 18 830 486,63 Kč.

13.4 Rozpočet

13.4.1 Analýza rozpočtu roku 2021

Schválený rozpočet na rok 2021 byl sestaven jako přebytkový, v příjmové části ve výši 73 635 tis. Kč a ve výdajové části ve výši 72 091 tis. Kč, financování – 1 544 tis. Kč. Přbytek hospodaření rozpočtovaného období pro rok 2021 ve výši 1 544 000,00 Kč a přbytek hospodaření minulých let ve výši 3 180 000,00 Kč činí celkem 4 724 000,00 Kč a tyto finanční prostředky byly určeny k úhradě splátek dlouhodobých přijatých úvěrů.

Tabulka 32 Plnění rozpočtu města v roce 2021 (zpracování vlastní; zdroj: Monitor státní pokladna)

Rozpočet 2021	Schválený rozpočet v tis. Kč	Rozpočet po změnách v tis. Kč	Skutečné plnění v tis. Kč	Změna oproti schválenému rozpočtu (%)	Změna oproti upravenému rozpočtu (%)
Příjmy celkem	73 635	90 973	90 986	123,56	100,01%
Daňové příjmy	60 800	73 876	73 839	121,45	99,95%
Nedaňové příjmy	7 451	8 962	9 018	121,03	100,62%
Kapitálové příjmy	50	186	185	370,00	99,46%
Přijaté transfery	5 334	7 949	7 944	148,93	99,94%
Výdaje celkem	72 091	110 293	81 795	113,46	74,16%
Běžné výdaje	56 739	88 098	62 078	109,41	70,46%
Kapitálové výdaje	15 352	22 195	19 717	128,43	88,84%
Saldo příjmů a výdajů	1 544	-19 320	9 191	595,27	-47,57%
Financování	-1 544	19 320	-9 191	595,27	-47,57%

Během roku 2021 bylo provedeno osm změn rozpočtu na základě schválených rozpočtových opatření. Konečná výše rozpočtovaných příjmů činila 90 973 tis. Kč. Skutečné příjmy za rok 2021 ve výši 90 986 tis. Kč představují plnění rozpočtu na 100,01 %. Tento stav plnění příjmů vypovídá o tom, že rozpočtované příjmy pro rok 2021 byly nastaveny tak, aby co nejvíce zobrazovaly očekávanou skutečnost a tyto finanční prostředky mohly být zapojeny do výdajové části rozpočtu.

Konečná výše plánovaných výdajů v roce 2021 byla 110 293 tis. Kč. Skutečné výdaje za rok 2021 činily 81 795 tis. Kč, což odpovídá plnění rozpočtu na 74,16 %. Běžné výdaje byly oproti plánovaným výdajům nižší o 26 020 tis. Kč, což odpovídá plnění rozpočtu ve výši

70,46 %. Kapitálové výdaje byly oproti plánovaným výdajům nižší o 2 478 tis. Kč, což odpovídá plnění rozpočtu na 88,84 %.

Na základě skutečného plnění rozpočtu je konečný výsledek salda příjmů a výdajů ve výši 9 191 tis. Kč, to znamená, že příjmy pokryly výdaje města, byly uhrazeny splátky dlouhodobých bankovních úvěrů ve výši 4 779 tis. Kč a ještě došlo ke zvýšení stavu krátkodobých finančních prostředků.

13.4.2 Analýza rozpočtu na rok 2022

Schválený rozpočet na rok 2022 byl sestaven jako schodkový, v příjmové části ve výši 84 165 tis. Kč, ve výdajové části ve výši 86 909 tis. Kč, financování 2 744 tis. Kč. Přebytek hospodaření minulých let ve výši 7 530 tis. Kč je určen k úhradě splátek dlouhodobých přijatých úvěrů ve výši 4 786 tis. Kč.

Na základě rozpočtového opatření číslo 1/2022 schváleného dne 23. 2. 2022 zastupitelstvem města došlo k úpravě rozpočtu. V příjmové části rozpočtu byla snížena výše přijatých transferů o 790 tis. Kč. Ve výdajové byly navýšeny běžné výdaje o 3 880 tis. Kč a kapitálové výdaje o 31 475 tis. Kč. Výše příjmů po schválení rozpočtového opatření činí 83 375 tis. Kč a výše plánovaných výdajů činí 122 264 tis. Kč.

Tabulka 33 Rozpočet města Uherský Ostroh na rok 2022 (zpracování vlastní; zdroj: webové stránky města Uherský Ostroh)

Název položky	Střednědobý výhled rozpočtu na rok 2022	Plnění rozpočtu v roce 2021	Schválený rozpočet 2022	Upravený rozpočet 2022
Daňové příjmy	70 000	73 839	66 080	66 080
Nedaňové příjmy	8 000	9 018	7 935	7 935
Kapitálové příjmy	0	185	50	50
Přijaté transfery	4 000	7 944	10 100	9 310
Příjmy celkem	82 000	90 986	84 165	83 375
Běžné výdaje	60 000	62 078	62 068	65 948
Kapitálové výdaje	18 000	19 717	24 841	56 316
Výdaje celkem	78 000	81 795	86 909	122 264
Saldo příjmů výdajů	4 000	9 191	-2 744	-38 889
Financování	- 4 000	-9 191	2 744	38 889

Daňové příjmy pro rok 2022 byly rozpočtovány ve výši 66 080 tis. Kč. Dle plnění rozpočtu v roce 2021 jsou plánované daňové příjmy nižší o 7 759 tis. Kč.

V následující tabulce je uvedena predikce daňových příjmů na rok 2022 určená Ministerstvem financí v listopadu 2021. Dle této predikce by výše plnění svěřených

a sdílených daní v roce 2022 měla být přibližně 69 597 tis. Kč. Do daňových příjmů se zahrnují také místní a správní poplatky, které dle předchozí analýzy příjmů dosáhnou minimální výše 400 tis. Kč. Na základě těchto skutečností lze konstatovat, že výše rozpočtovaných daňových příjmů je podhodnocená.

Tabulka 34 Predikce daňových příjmů města na rok 2022 dle Ministerstva financí 11/2021 (www.smscr.cz, 2022)

Uherský Ostroh (okres UH)	Dle predikce MF z 11/2021
Celkem:	69 596 665
1211 - daň z přidané hodnoty	35 397 804
1121 - daň z příjmu právnických osob	12 629 799
1111 - DPFO placená plátcí (ze závislé činnosti)	9 851 816
1112 - DPFO placená poplatníky (z příznání)	429 585
1113 - DPFO vybíraná srážkou	1 689 701
1111 - DPFO placená plátcí (zaměstnanci)	707 960
1511 - Daň z nemovitostí – predikce dle plnění rozpočtu 2021	8 890 000

Nedaňové příjmy ve výši 7 935 tis. Kč byly stanoveny na základě opakujících se příjmů předchozích let. Kapitálové příjmy schválené ve výši 50 tis. Kč korespondují s uzavřenými smlouvami o prodeji dlouhodobého majetku.

Přijaté transfery byly rozpočtovány ve výši 10 100 tis. Kč. Rozpočtovým opatřením byla snížena výše přijatých transferů o 790 tis. Kč. Změna rozpočtu se týkala dotace na lipovou alej, která byla obdržena na konci roku 2021 (- 845 tis. Kč) a navýšením transferů ze státního rozpočtu na výkon státní správy (+ 55 tis. Kč.)

Běžné výdaje v rámci schváleného rozpočtu byly stanoveny ve výši 62 068 tis. Kč na základě skutečného plnění v roce 2021. Rozpočtovým opatřením byly navýšeny běžné výdaje o 3 880 tis. Kč na hodnotu 65 948 tis. Kč. Důvodem rozpočtového opatření byl nárůst u těchto položek: platy zaměstnanců, opravy a udržování, nákup ostatních služeb, poskytnuté příspěvky a transfery a nespécifikované rezervy.

Kapitálové výdaje byly v rámci schváleného rozpočtu stanoveny ve výši 24 841 tis. Kč, rozpočtovým opatřením byly zvýšeny o 31 475 tis. Kč na hodnotu 56 316 tis. Kč. Mezi nejvýznamnější plánované investiční výdaje v roce 2022 patří rekonstrukce chlazení ledové plochy zimního stadionu, úprava komunikace na ulici Školní, rekonstrukce cyklostezky mezi Uherským Ostrohem a Ostrožskou Novou Vsí, rekonstrukce chodníků na ulici Blatnická, realizace nového dětského hřiště a výstavba inženýrských sítí na stavebních pozemcích.

Saldo příjmů a výdajů po schválené změně rozpočtu činí – 38 889 tis. Kč a je kryto schváleným bankovním úvěrem ve výši 15 000 tis. Kč určeného na rekonstrukci zimního stadionu a přebytkem hospodaření z minulých let.

13.5 Zhodnocení plánovacích dokumentů města Uherský Ostroh

Program rozvoje města

Program rozvoje města Uherský Ostroh byl zpracován na období 2020 – 2030, obsahuje strategické cíle města, mezi které patří zvýšení počtu obyvatel, snížení dopravní zátěže, zvýšení návštěvnosti města a zvýšení počtu podnikatelů ve službách.

Akční plán města

Poslední aktualizace akčního plánu byla provedena v prosinci 2020, kdy byl schválen akční plán na období 2021 – 2023. Na základě porovnání zveřejněného akčního plánu s rozpočtem na rok 2022 lze říci, že tento akční plán již není zcela aktuální. Akční plán je možné aktualizovat a doplňovat v návaznosti na vývoj situace ve městě s ohledem na dostupné finanční zdroje, proto doporučuji jeho pravidelnou aktualizaci např. jednou ročně před sestavením rozpočtu města na následující období.

Střednědobý výhled rozpočtu města

Střednědobý výhled rozpočtu města na období 2023 – 2024 byl schválený zastupitelstvem města dne 1. 12. 2021. Očekávané příjmy a výdaje byly stanoveny na základě plnění rozpočtu v roce 2021. Tento výhled rozpočtu je sestaven na 2 roky, což odpovídá zákonu č. 250/2000 Sb., o rozpočtovém hospodaření ÚSC. Nicméně z hlediska efektivního plánování finančních zdrojů je vhodnější střednědobý výhled zpracovávat na delší období.

Vzhledem k tomu, že se jedná o významný nástroj finančního hospodaření, jeho důležitost by neměla být podceňována. Při kvalitním zpracování střednědobého výhledu rozpočtu město lépe pozná své finanční možnosti, lépe plánuje větší investice a efektivněji využívá disponibilní zdroje.

Rozpočet na rok 2022

Upravený rozpočet na rok 2022 se skládá z příjmů ve výši 83 375 tis. Kč, výdajů ve výši 122 264 tis. Kč a financování 38 889 tis. Kč. Financování je tvořeno ze schváleného bankovního úvěru ve výši 15 000 tis. Kč určeného na rekonstrukci zimního stadionu, z přebytku hospodaření minulých let a splátek bankovních úvěrů ve výši 4 786 tis. Kč.

Daňové příjmy jsou rozpočtovány dle upraveného rozpočtu ve výši 66 080 tis. Kč. Na základě analýzy daňových příjmů předchozích let a predikce Ministerstva financí z listopadu 2021, která se týká plnění sdílených a svěřených daní města na rok 2022 lze konstatovat, že rozpočtované daňové příjmy jsou podhodnocené. Na základě těchto skutečností doporučuji zrealnění daňových příjmů na rok 2022 pomocí nového rozpočtového opatření.

14 NÁVRH STŘEDNĚDOBÉHO VÝHLEDU ROZPOČTU MĚSTA UHERSKÝ OSTROH NA OBDOBÍ 2023-2027

14.1 Návrh střednědobého výhledu rozpočtu města na období 2023-2027

V rámci projektové části je zpracován návrh střednědobého výhledu rozpočtu na období 5 let (2023 – 2027). Výchozím obdobím byly roky 2019 – 2021 a upravený rozpočet na rok 2022. Tento rozpočtový výhled bude sloužit jako první pohled na hospodaření města a měl by poskytovat informace o finančních možnostech města pro plánování větších investic a efektivnější využívání disponibilních zdrojů. Zároveň bude možné tento rozpočtový výhled použít jako podklad pro sestavení ročního rozpočtu na následující kalendářní rok.

Pro sestavení rozpočtového výhledu byly použity informace získané na základě podrobné finanční analýzy hospodaření města Uherský Ostroh. Nejdůležitějším ukazatelem je ukazatel provozního salda, který je klíčovým údajem pro sledování finančního zdraví města. Provozní saldo znamená vlastní finanční prostředky (bez úvěrů), které městu ročně zbývají na investice, na obnovu majetku města, na splátky dluhů a tvorbu finančních rezerv. V níže uvedené tabulce lze pozorovat vývoj provozního salda v letech 2012 – 2021 a na základě těchto výsledků lze říci, že město Uherský Ostroh má zdravé a silné provozní saldo.

Tabulka 35 Provozní saldo města Uherský Ostroh za období 2012 – 2021 (zpracování vlastní; zdroj: Monitor státní pokladna)

(v tis. Kč)	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Běžné příjmy	52 684	61 291	64 496	65 196	68 538	78 479	79 979	87 649	84 430	90 759
Běžné výdaje	46 595	46 179	47 630	46 168	46 958	45 197	48 591	60 598	55 535	62 078
Provozní saldo	6 089	15 112	16 866	19 028	21 580	33 282	31 388	27 051	28 895	28 681
Výše provozního salda v %	11,56%	24,66%	26,15%	29,19%	31,49%	42,41%	39,25%	30,86%	34,22%	31,60%

V následující tabulce je uveden podrobný střednědobý výhled rozpočtu města na roky 2023 – 2027; tabulka obsahuje pro srovnání skutečnosti předchozích let a taky upravený rozpočet roku 2022. Ve výhledu rozpočtu jsou zahrnuty příjmy a výdaje, které se opakují, u nichž se dá předem předpokládat jejich vývoj. V příloze I je dále uveden kumulovaný výhled rozpočtu a v příloze II je uveden výhled rozpočtu vhodný ke zveřejnění.

Naopak v rozpočtovém výhledu se nepromítají nahodilé příjmy a výdaje. Budoucí vývoj příjmů a výdajů je upraven o informace týkající se růstu HDP a inflaci. Z důvodu zajištění reálnosti rozpočtového výhledu je uplatňována zásada, že nelze příjmy nadhodnocovat a výdaje podhodnocovat.

14.1.1 Podrobný návrh střednědobého výhledu rozpočtu města na období 2023-2027

Tabulka 36 Podrobný návrh střednědobého výhledu rozpočtu města Uherský Ostroh na období 2023 – 2027 (zpracování vlastní; zdroj: Monitor státní pokladna)

Řádek	Druhé třídění dle rozpočtové skladby	Údaj	2019	2020	2021	2022 rozpočet	2023 výhled	2024 výhled	2025 výhled	2026 výhled	2027 výhled
1	1	Daňové příjmy	70 760	64 977	73 839	66 080	71 560	73 290	74 950	76 910	78 770
2	1111	DPFO ze závislé činnosti	16 114	14 998	11 101	10 000	10 500	10 800	11 100	11 400	11 700
3	1112	DPFO OSVČ	419	231	691	450	430	440	450	460	470
4	1113	DPFO zvláštní sazba	1 412	1 407	1 792	1 500	1 600	1 650	1 700	1 750	1 800
5	1121	DPPO	13 155	10 530	15 121	13 000	12 630	13 000	13 300	13 800	14 200
6	1122	DPPO za obce	1 362	1 377	1 338	1 370	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350
7	1211	DPH	29 617	28 902	33 814	30 000	35 300	36 300	37 300	38 400	39 500
8		Místní poplatky	2 473	2 376	335	210	200	200	200	200	200
9	1361	Správní poplatky	320	348	275	250	250	250	250	250	250
10	1381	Daň z hazardních her	1 468	398	481	100	100	100	100	100	100
11	1511	Daň z nemovitostí	4 420	4 410	8 891	9 200	9 200	9 200	9 200	9 200	9 200
12	2	Nedaňové příjmy	8 657	8 786	9 018	7 935	7 900	7 900	7 900	7 900	7 900
13	21	Příjmy z vlastní činnosti a odvody	7 759	7 740	8 264	7 471	7 500	7 500	7 500	7 500	7 500
14	22	Přijaté sankční platby a vratky	148	222	181	110	0	0	0	0	0
15	23	Příjmy z prodeje nekapit. majetku a ost. nedaňové příjmy	369	525	346	174	170	170	170	170	170
16	24	Přijaté splátky půjček	381	299	227	180	180	180	180	180	180
17	3	Kapitálové příjmy	327	2	186	50	0	0	0	0	0
18	4	Přijaté dotace (transfery)	15 232	12 114	7 945	9 310	4 155	4 155	4 155	4 155	4 155
19	41	Neinvestiční přijaté dotace	8 232	10 667	7 903	4 155	4 155	4 155	4 155	4 155	4 155
20	42	Investiční přijaté dotace	7 000	1 447	42	5 155	0	0	0	0	0
		z toho 4112 a 4212 - neinv. a inv. dotace ze SR - SDV	4 096	4 079	4 171	4 155	4 155	4 155	4 155	4 155	4 155
21	1+2+3+4	Příjmy celkem	94 976	85 879	90 988	83 375	83 615	85 345	87 005	88 965	90 825
22	5	Běžné výdaje	60 598	55 535	62 078	65 947	59 840	61 340	62 840	64 340	65 840
23	50	Výdaje na platy, ostatní platby za práci a pojistné	21 035	21 641	21 327	24 517	24 600	24 800	25 000	25 200	25 400
24	51	Neinvestiční nákupy (v rozpočtovém výhledu bez oprav)	23 728	20 736	26 078	25 100	21 500	22 500	23 500	24 500	25 500
25	52	Neinvestiční transfery soukromoprávním subjektům	3 453	3 117	3 430	3 134	3 200	3 200	3 200	3 200	3 200
26	533	Neinvestiční příspěvky zřízeným přísp. organizacím	5 590	6 560	6 730	6 550	6 800	7 100	7 400	7 700	8 000
27		Neinvestiční transfery obyvatelstvu	898	766	1 034	1 238	1 240	1 240	1 240	1 240	1 240
28		Rezerva na neinv. výdaje + ostatní neinvestiční výdaje	5 894	2 715	3 479	5 408	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500
29	6	Kapitálové výdaje	14 050	18 352	19 717	56 317	0	0	0	0	0
30	5+6	Výdaje celkem	74 648	73 887	81 795	122 264	59 840	61 340	62 840	64 340	65 840
31	ř.21-ř.30	SALDO příjmů a výdajů	20 328	11 992	9 193	-38 889	23 775	24 005	24 165	24 625	24 985
32	1+2+41	Běžné příjmy (včetně neinvestičních dotací)	87 649	84 430	90 760	78 170	83 615	85 345	87 005	88 965	90 825
33	5	Běžné výdaje - provozní	60 598	55 535	62 078	65 947	59 840	61 340	62 840	64 340	65 840
34	ř.32-ř.33	PROVOZNÍ SALDO (POZOR! Ve výhledu bez oprav)	27 051	28 895	28 682	12 223	23 775	24 005	24 165	24 625	24 985
35	8123	Přijaté dlouhodobé půjčky	0	0	0	15 000	0	0	0	0	0
36	8124	Uhrazené splátky dlouh. přijatých půjčených prostředků	6 385	5 441	4 779	4 786	4 821	4 843	4 865	3 287	0
37	ř.31+ř.35-ř.36	Změna stavu na účtech a finančního majetku	13 943	6 551	4 414	-28 675	18 954	19 162	19 300	21 338	24 985
38	8	Financování (+ je další dluh, - je opak)	-20 328	-11 992	-9 193	38 889	-23 775	-24 005	-24 165	-24 625	-24 985
39	ř.21+ř.35	Příjmy veškeré (včetně dluhů)	94 976	85 879	90 988	98 375	83 615	85 345	87 005	88 965	90 825
40	ř.30+ř.36+ř.37	Výdaje veškeré (včetně splátek a úspor)	94 976	85 879	90 988	98 375	83 615	85 345	87 005	88 965	90 825
41	ř.39-ř.40	Kontrolní saldo úplné (včetně financování)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
42		Stav na bankovních účtech	18 154	24 730	29 487	812	19 766	38 928	58 228	79 566	104 551
43	ř.34-ř.36	Zbývá z provozního salda po uhrazení splátek úvěrů	20 666	23 454	23 903	7 437	18 954	19 162	19 300	21 338	24 985
44	ř.1,ř.12+4112,4212	Dluhová základna (příjmy celkem)	83 513	77 842	87 028	78 170	83 615	85 345	87 005	88 965	90 825
45	ř.36+ pol.5178+úroky	Dluhová služba (splátky úvěrů + úroky)	7 177	6 135	5 363	4 896	4 921	4 933	4 945	3 357	0
46	ř.45/ř.44 (%)	Ukazatel dluhové služby	8,59%	7,88%	6,16%	6,26%	5,89%	5,78%	5,68%	3,77%	0,00%
47	rozvaha	Dlouhodobé úvěry a půjčky (splatné dl. závazky)	32 888	27 447	22 668	37 668	32 847	28 004	23 139	19 852	19 852
48	rozvaha	Dlouhodobé pohledávky (účet 462 až 471)	426	217	89	89	89	89	89	89	89
49	rozvaha	Stavby (účet 021)	304 287	310 225	321 364						
50		Reprodukce dlouhodobého majetku - odpisy majetku					18 000	18 000	18 000	18 000	18 000
51	ř.34-ř.50	Provozní saldo – odpisy majetku					5 775	6 005	6 165	6 625	6 985

Příjmy střednědobého výhledu rozpočtu

V rozpočtovém výhledu jsou uvedeny příjmy – zdroje financování, které jsou předvídatelné. Nejdůležitějším zdrojem příjmů jsou daňové příjmy. Výše očekávaných svěřených a sdílených daní na rok 2023 byla stanovena na základě skutečnosti předcházejících let a dle predikce Ministerstva financí na rok 2022. Daňové příjmy v dalších letech byly navyšovány indexem ve výši přibližně 3 %. Výše místních a správních poplatků byla určena na základě rozpočtu na rok 2022. Výše nedaňových příjmů vychází z analýzy těchto příjmů z předcházejících let, ve střednědobém výhledu rozpočtu jsou zachyceny peněžní operace, které se pravidelně opakují. Neinvestiční dotace zahrnutá ve výhledu je dotace ze státního rozpočtu určená na výkon státní správy. Střednědobý výhled rozpočtu neobsahuje nahodilé investiční a neinvestiční přijaté dotace, protože se jedná o zdroje s vysokou nejistotou, které nelze predikovat. V případě zapojení těchto nahodilých příjmů se bude jednat o další zdroje pro investiční a neinvestiční výdaje. Návrh střednědobého výhledu rozpočtu neobsahuje příjmy z prodeje majetku (kapitálové příjmy).

Výdaje střednědobého výhledu rozpočtu

Výše běžných výdajů byla stanovena na základě pravidelně se opakujících výdajů. Výdaje na platby a ostatní platby za práci a pojistné bylo navýšeno v jednotlivých letech přibližně o 1 %. Ostatní běžné náklady byly v jednotlivých letech navyšovány indexem ve výši přibližně 5 % z důvodu inflace. Dle predikce Ministerstva financí by průměrná míra inflace v roce 2022 měla dosáhnout 12,3 %. V roce 2023 by průměrná míra inflace mohla zvolnit na 4,4 %. Součástí běžných výdajů je také rezerva na investiční výdaje, která je ve střednědobém výhledu stanovena ve výši 2 500 tis. Kč. Rozpočtový výhled neobsahuje kapitálové výdaje, protože počítá s jejich krytím z limitu provozního salda, dotacemi, kapitálovými příjmy, dluhy ve vazbě na schválené projekty a budoucí uzavřené smluvní vztahy.

Financování

Plánované úhrady splátek dlouhodobých bankovních úvěrů se týkaly 2 úvěrů poskytnutých Komerční bankou a.s. První úvěr byl poskytnut městu na základě smlouvy o hypotéčním úvěru uzavřené dne 15. 11. 2006 a týkal se financování výstavby Domu s chráněnými byty v Uherském Ostrohu. Výše poskytnutého úvěru byla 12 000 000,00 Kč, splátky úvěru byly stanoveny jako měsíční, a to ve výši rozdílu mezi konstantní částkou 78 323,64 Kč a úroky

splatnými za období od předcházejícího smluvně dohodnutého termínu úhrady úroků a jistiny. Zůstatek nesplaceného úvěru činil k 31. 12. 2021 celkem 3 837 780,22 Kč.

Dne 13. 6. 2017 uzavřelo město s KB a.s. další smlouvu o úvěru, který se týkal spolufinancování investičních akcí r. 2017 – 2018. Výše poskytnutého úvěru byla 47 000 000,00 Kč, splátky úvěru byly stanoveny jako měsíční ve výši 328 700,00 Kč. Zůstatek nesplaceného úvěru činil k 31. 12. 2021 celkem 18 830 486,63 Kč.

Tabulka 37 Výše splátek poskytnutých úvěrů městu (zpracování vlastní; zdroj: interní materiály města)

	Stav k 31. 12. 2021 (Kč)	2022	2023	2024	2025	2026
KB a.s. - 12.000 mil. Kč.	3 837 780,22	855 424	876 627	898 355	920 622	233 699,00
KB a.s. - 47.000 mil. Kč.	18 830 486,63	3 944 400	3 944 400	3 944 400	3 944 400	3 052 886,63
Celkem	22 668 266,85	4 799 824	4 821 027	4 842 755	4 865 022	3 286 585,63

V roce 2022 byl do financování města zapojen schválený úvěrový rámec ve výši 15 000 tis. Kč určený na plánovanou rekonstrukci zimního stadionu. Vzhledem k tomu, že zatím nedošlo k čerpání úvěru a není jasná výše úvěru, nebyly splátky úvěru zahrnuty v rozpočtovém výhledu.

Provozní saldo

V návrhu střednědobého výhledu rozpočtu výše provozního salda zcela pokryje splátky jistiny. Zbylá výše je určena na financování investic a oprav dlouhodobého majetku bez zapojení cizích prostředků (dotací, úvěrů) a bez dalšího prodeje majetku. Průměrná výše provozního salda (bez oprav) ve výhledu rozpočtu činí 24 311 tis. Kč, což odpovídá hodnotě 27,9 %. Pro další vývoj hospodaření doporučuji hodnotu tohoto ukazatele udržovat ideálně alespoň ve výši 22 000 tis. Kč, což odpovídá doporučené hodnotě 25 %.

Tabulka 38 Návrh střednědobého výhledu rozpočtu – provozní saldo (zpracování vlastní)

Řádek	Druhové třídění	Údaj	2023 výhled	2024 výhled	2025 výhled	2026 výhled	2027 výhled	Celkem
32	1+2+41	Běžné příjmy (včetně neinvestičních dotací!)	83 615	85 345	87 005	88 965	90 825	435 755
33	5	Běžné výdaje - provozní	59 840	61 340	62 840	64 340	65 840	314 200
34	ř.32-ř.33	PROVOZNÍ SALDO (POZOR! Ve výhledu bez oprav)	23 775	24 005	24 165	24 625	24 985	121 555
		Výše provozního salda v % k běžným příjmům	28,43	28,13	27,77	27,68	27,51	27,80 %
43	ř.34-ř.36	Zbývá z provozního salda po uhrazení splátek úvěrů	18 954	19 162	19 300	21 338	24 985	103 739
42		Stav na bankovních účtech	19 766	38 928	58 218	79 566	104 551	

Jak můžeme vidět v předchozí tabulce město v období 5 let (2023 – 2027) vytvoří celkový finanční potenciál z vlastních zdrojů (po zajištění provozu bez oprav a po úhradě splátek dluhů) ve výši cca 104 mil. Kč (řádek 42 – stav na bankovních účtech v roce 2027), se kterým může disponovat dle svých potřeb.

Pravidlo rozpočtové odpovědnosti

Z pohledu fiskálního pravidla rozpočtové odpovědnosti je strop zadluženosti ve výši 60 % z průměrných příjmů za poslední 4 roky. Průměrná výše příjmů města Uherský Ostroh za období 2018 – 2021 dosáhla hodnoty 88 470,51 tis. Kč, z toho plyne, že zadlužení ve výši 60 % odpovídá částce 53 082 tis. Kč. K 31. 12. 2021 město vykazuje zadluženost ve výši 22 668 tis. Kč. V roce 2022 uhradí splátky bankovních úvěrů ve výši 4 800 tis. Kč, to znamená, že na konci roku 2022 bude zůstatek nesplacených úvěrů 17 868 tis. Kč. Do hranice stropu bezpečného zadlužení může město čerpat úvěr výši 35 214 tis. Kč. Pravidlo stanovené zákonem o pravidlech rozpočtové odpovědnosti nebrání obcím realizovat investice i v případě, že zadlužení překročí 60 %, pokud v roce následujícím obec dluh částečně sníží o zákonem stanovené minimum (5 % z rozdílu mezi výší dluhu a hranicí 60 %). Nicméně z důvodu opatrnosti nedoporučuji překračovat stanovenou hranici 60 %.

V souvislosti s možností čerpání nového úvěru byly osloveny 3 banky působící na tuzemském bankovním trhu za účelem výběru nejlepších podmínek. Byly zadány následující požadavky:

- výše úvěru ve výši maximálně 35 mil. Kč,
- doba splácení úvěru maximálně 15 let,
- úroková sazba ve dvou variantách: fixní a variabilní,
- začátek čerpání 1. 7. 2022,
- konec čerpání 30. 6. 2023
- začátek splácení úvěru od 30. 7. 2023
- možnost mimořádné splátky – bez uložení sankce,
- možnost nedočerpání úvěru v plné výši – bez uložení sankcí.

Komerční banka, a. s. nabídla fixní úrokovou sazbu ve výši 4,45 p. a. na pětileté období a flexibilní úrokovou sazbu ve výši 1M PRIBOR + 0,17 (marže). Sazba 1M PRIBOR

k 21. 4. 2022 je 5,00 % p. a. U fixní sazby se při nedočerpání větším než 10 % hradí bance náklady s tím vzniklé, které jsou odvislé od aktuální úrokové sazby. Mimořádná splátka je bez sankce, vedení úvěrového účtu je bez poplatku.

Česká spořitelna, a.s. neposkytuje fixní úrokovou sazbu v případě možnosti mimořádných splátek. Flexibilní úrokovou sazbu nabídla ve výši 1M PRIBOR (5 %) + 0,17 (marže). Podmínkou úvěru je závazková odměna z nečerpané části úvěru ve výši 0,10 % p. a. Mimořádná splátka úvěru je bez sankce a vedení úvěrového účtu je bez poplatku.

ČSOB a.s. nabídla fixní úrokovou sazbu ve výši 4,5 % p. a. do 30. 6. 2027 a flexibilní úrokovou sazbu ve výši 1M PRIBOR (5 %) + 0,20 % (marže). U fixní sazby mohou být v případě mimořádné splátky vyúčtovány náklady spojené s ukončením či změnou zajištění dle skutečných nákladů. Mimořádná splátka úvěru je bez sankce a vedení úvěrového účtu je bez poplatku.

Tabulka 39 Porovnání nabídek úvěru od bankovních institucí (zpracování vlastní)

	Fixní úroková sazba (p. a.)	Výše měsíční splátky (Kč) – jistina + úroky	Roční výše splátky úvěru	Flexibilní úroková sazba
Komerční banka, a.s.	4,45 %	266 854,14	3 202 249,68	1 M PRIBOR + 0,17 %
Česká spořitelna, a.s.	-	0,00	0,00	1 M PRIBOR + 0,17 %
ČSOB, a.s.	4,50 %	267 747,65	3 212 971,80	1 M PRIBOR + 0,20 %

Na základě předložených nabídek lze konstatovat, že podmínky od Komerční banky, a. s. týkající se fixní sazby se jeví jako nejvýhodnější. Při úrokové sazbě 4,45 % bude výše měsíční splátky 266 854,14 Kč.

Co se týče flexibilní úrokové sazby Komerční banka, a. s. a Česká spořitelna, a.s. nabídly stejnou sazbu. Při porovnání dalších podmínek úvěru týkající se nákladů v případě nedočerpání úvěru, se jeví jako výhodnější podmínka Komerční banky, a.s., protože si bude účtovat náklady až při nedočerpání úvěru větším než 10 %.

Ukazatel dluhové služby

V podrobném návrhu střednědobého výhledu rozpočtu je uveden také ukazatel dluhové služby. Z návrhu vyplývá, že v letech 2023 – 2027 tento ukazatel nepřekročí hranici 6 % (tabulka č. 40).

V případě nového úvěru ve výši 35 000 tis. Kč s dobou splatnosti 15 let při úrokové sazbě 4,45 % p. a. by město nemělo problém se splácením dluhu a zároveň by zůstaly finanční prostředky na opravy a investice.

Tabulka 40 Návrh střednědobého výhledu rozpočtu – ukazatel dluhové služby (zpracování vlastní)

Řádek	Druhé třídění dle rozpočtové skladby	Údaj	2023 výhled	2024 výhled	2025 výhled	2026 výhled	2027 výhled
44	ř.1,ř.12+4112,4212	Dluhová základna (příjmy celkem)	83 615	85 345	87 005	88 965	90 825
45	ř.36+ pol.5178+úroky	Dluhová služba (splátky úvěrů + úroky)	4 921	4 933	4 945	3 357	0
46	ř.45/ř.44 (%)	Ukazatel dluhové služby	5,89 %	5,78 %	5,68 %	3,77 %	0,00 %
43	ř.34-ř.36	Zbývá z provozního salda po uhrazení splátek úvěrů	18 954	19 162	19 300	21 338	24 985
		Nový bankovní úvěr ve výši 35 000 tis. Kč	1 601	3 202	3 202	3 202	3 202
		Zbývá z provozního salda po uhrazení nového úvěru	17 353	15 960	16 098	18 136	21 783
		Ukazatel dluhové služby (zohledněn nový úvěr)	7,80 %	9,53 %	9,36 %	7,37 %	3,53 %

Shrnutí

Návrh střednědobého výhledu rozpočtu města Uherský Ostroh na roky 2023 – 2027 je pojat mírně konzervativněji s ohledem na aktuální ekonomickou situaci. Tento rozpočtový výhled bude sloužit jako první pohled na hospodaření města a měl by poskytovat informace o finančních možnostech města pro plánování větších investic a efektivnější využívání disponibilních zdrojů. Pro sestavení rozpočtového výhledu rozpočtu byly použity informace získané na základě podrobné finanční analýzy hospodaření města Uherský Ostroh. Nejdůležitějším ukazatelem je ukazatel provozního salda, který je klíčovým údajem pro sledování finančního zdraví města. Při sestavování byla uplatňována zásada nenadhodnocování příjmů a nepodhodnocování výdajů.

Dle rozpočtového výhledu město vytvoří v období 2023 – 2027 finanční potenciál z vlastních zdrojů (provozní saldo bez oprav a po úhradě splátek dluhů) ve výši přibližně **104 mil. Kč**. V souladu s pravidlem rozpočtové odpovědnosti a na základě průměrných příjmů v letech 2018 – 2021 má město možnost využití úvěrového rámce v roce 2023 ve výši **35 mil. Kč**. Finanční prostředky ve výši 104 mil. Kč + 35 mil. Kč může město využít na opravy, investice a splátky dluhů. Investiční dotace, kapitálové příjmy či jiné mimořádné příjmy budou navíc, sestavený rozpočtový výhled s nimi nepočítá.

14.2 Přínosy střednědobého výhledu rozpočtu

1. Zlepšení střednědobého a strategického plánování, i nově zvolení zastupitelé mohou navázat na započatou práci bez větších problémů.
2. Poskytuje informace o finančních možnostech města, které slouží k rozhodování o rozsahu investičních akcí.
3. Úspora času při sestavování ročního rozpočtu.
4. Lepší řízení závazků, protože střednědobý výhled rozpočtu se používá k prokázání schopnosti splácet přijaté závazky.
5. Lepší kontrola nad budoucím hospodařením, střednědobý výhled rozpočtu poskytuje informace o finančních dopadech zamýšlených opatření, zároveň upozorňuje na rizika budoucího hospodaření.
6. Urychlení jednání s bankami při žádosti o poskytnutí úvěru.

14.3 Rizika střednědobého výhledu rozpočtu

1. Větší časová náročnost pro pracovníky odpovědné za zavádění rozpočtového výhledu do praxe a při aktualizaci.
2. Nižší plnění daňových příjmů související s negativním vývojem hospodaření České republiky. Na podniky budou dopadat ekonomické problémy v souvislosti s válkou na Ukrajině a pokračující problémy s globálními dodavatelskými řetězci. Zároveň stále existuje riziko vzniku a šíření nových mutací koronaviru.
3. Změna zákona č. 243/200 Sb., o rozpočtovém určení daní související se špatným stavem státních financí ohrožující stabilitu veřejných financí.
4. Růst nákladů z důvodu inflace. Inflace se týká cen energií, vody, stavebních prací, služeb atd. Dle predikce Ministerstva financí by průměrná míra inflace v roce 2022 měla dosáhnout 12,3 %. V roce 2023 by průměrná míra inflace mohla zvolnit na 4,4 %.
5. Zvyšování úroků u bankovních úvěrů z důvodů zaváděných opatření České národní banky, což se negativně projeví na výši splátek.

15 DOPORUČENÍ

Město Uherský Ostroh vykazuje v rámci hospodaření dobré výsledky, přesto bude muset reagovat na vnější prostředí týkající se růstu cen nákladů, což by mohlo způsobit nedostatek financí na další rozvoj. Následující doporučení mohou zajistit finanční potenciál k dalšímu rozvoji města:

1. Obecně zvyšovat běžné příjmy města. U veškerých nájmu, pronájmů, poplatků a služeb města, pokud je to možné, nastavit a držet se obvyklých cen a postupně je valorizovat.
2. Zvýšením počtu obyvatel, žáků a zaměstnanců pracujících v katastru je možné ovlivnit růst daňových příjmů. Tento cíl je také součástí Plánu rozvoje města Uherský Ostroh.
3. Kapitálové příjmy lze ovlivnit sestavením plánu prodeje majetku, který není nutný k hospodaření města. Plán prodeje je nástroj finančního řízení, který zahrnuje transakce odrážející se na příjmové a výdajové straně rozpočtového výhledu.
4. Získání dalších mimořádných investičních dotací a grantů ze státního rozpočtu, státních fondů, fondů Evropské unie.
5. Hledání úspor na straně běžných výdajů prostřednictvím regulace běžných výdajů bez oprav.
6. Aktualizaci akčního plánu města týkající se plánovaných investičních a neinvestičních akcí. Akční plán má velmi úzkou vazbu na střednědobý výhled rozpočtu.
7. Urychlení investic do budování infrastruktury pro bydlení a podnikání, čímž lze ušetřit cca 7 % ročně z rozdílu úroků úvěrů a růstu cen ve stavebnictví.
8. Respektovat celkový limit bezpečného zadlužení ve výši 53 mil. Kč. Co se týče splatnosti úvěrů, doporučuji používat 15letou splatnost a ponechávat ji na fixních úrokových sazbách. Důvodem je možnost předčasného splacení, případně refinancování úvěrů.
9. Udržet ukazatel finanční kondice (provozní saldo + opravy) alespoň ve výši 22 mil. Kč.

10. Nedoporučuji zbytečné kumulování finančních prostředků na běžných účtech. Finanční prostředky by mělo město investovat do obnovy a rozvoje majetku, případně dočasně využít volné finanční prostředky ke zhodnocení na spořicíh účtech nebo termínovaných vkladech.
11. Aktualizace střednědobého výhledu rozpočtu – minimálně roční aktualizace spolu se schvalováním rozpočtu. Rozpočtový výhled by měl reagovat na ekonomickou situaci a reálné hospodaření města.

ZÁVĚR

Cílem diplomové práce bylo zhodnocení hospodaření a návrh na zlepšení hospodaření vybrané obce v podobě sestavení návrhu střednědobého výhledu rozpočtu na období 2023 – 2027. Důležitost střednědobého a strategického plánování je v praxi podceňována, finančně plánovací dokumenty umožňují efektivnější využívání disponibilních zdrojů, plánování projektů a identifikaci potřeb financování a rozfázování větších investičních akcí.

Vybranou obcí je město Uherský Ostroh, které se nachází ve Zlínském kraji. Jedná se o město II. typu, tj. město s pověřeným obecním úřadem. V oblasti přenesené působnosti Městský úřad Uherský Ostroh vykonává státní správu pro obce Ostrožská Nová Ves a Ostrožská Lhota.

K dosažení hlavního cíle práce byly jako první zpracovány teoretické poznatky získané formou literární rešerše. Tyto poznatky se týkaly zejména charakteristiky obce, hospodaření obce, finanční analýzy a byly dále využity ke zpracování analytické a projektové části diplomové práce.

První, analytická část, byla zaměřena na socioekonomickou analýzu města Uherský Ostroh. Z výsledků socioekonomické analýzy vyplývá, že i když město Uherský Ostroh představuje ideální místo pro spokojený život svých obyvatel, přesto dochází ke snižování počtu obyvatel. Tento pokles obyvatel je způsobený jednak přirozeným úbytkem, ale také migračním úbytkem, kdy obyvatelé města se stěhují z důvodu nedostatečné možnosti bydlení, zajímavějších pracovních příležitostí a lepšího platového ohodnocení do jiných měst. Vzhledem k tomu, že na počtu obyvatel závisí většina daňových příjmů města, je tento demografický vývoj pro hospodaření města nepříznivý.

Další analytická část se týkala finanční analýzy. Na základě provedené finanční analýzy ve sledovaném období 2012 – 2021 lze konstatovat, že v hospodaření města se nevyskytly výrazné nedostatky a lze ho považovat za efektivní se snahou o každoroční zlepšování. Tuto skutečnost potvrzují výsledné hodnoty vybraných finančních ukazatelů. Jako slabá stránka se může jevit příliš vysoká hodnota likvidity, kdy by přebytečné finanční prostředky mohly být využity k realizaci plánů města nebo lépe zhodnoceny.

Pro finanční řízení města jsou velmi důležité plánovací dokumenty: program rozvoje obce, střednědobý výhled rozpočtu a rozpočet. Město Uherský Ostroh má zpracovaný Program rozvoje města na období 2020 – 2030, kde definovalo hlavní strategické cíle, mezi které patří zvýšení počtu obyvatel, snížení dopravní zátěže, zvýšení návštěvnosti města a zvýšení počtu

podnikatelů ve službách. V souladu s Programem rozvoje města byl vypracován Akční plán. Poslední aktualizace akčního plánu na období 2021 – 2023 byla provedena a schválena v prosinci 2020, proto byla doporučena jeho pravidelná aktualizace.

Město Uherský Ostroh při svém řízení využívá střednědobý výhled rozpočtu sestavený na následující 2 roky (2023 – 2024). Takto koncipovaný rozpočtový výhled je v souladu s legislativou, ale neposkytuje dostatek kvalitních informací pro finanční plánování, proto byl v rámci projektové práce sestaven podrobnější návrh střednědobého výhledu rozpočtu na 5leté období 2023 – 2027.

Byla provedena také analýza rozpočtu na rok 2022 na základě, které lze říci, že daňové příjmy jsou podhodnocené, proto doporučuji zrealnění daňových příjmů pomocí nového rozpočtového opatření.

V závěru každé analytické části bylo provedeno shrnutí.

Projektová část diplomové práce se zabývala sestavením střednědobého výhledu rozpočtu na období 2023 – 2027. Cílem sestavení střednědobého výhledu rozpočtu je zejména vymezit finanční možnosti města a prokázat schopnost města dostát svým závazkům. Pro návrh rozpočtového výhledu byly použity informace získané na základě podrobné finanční analýzy hospodaření města Uherský Ostroh a ukazatel provozního salda, který je klíčový pro sledování finančního zdraví města. Na základě zpracovaného rozpočtového výhledu byl stanoven strop bezpečného úvěrového zatížení a také finanční možnosti v jednotlivých letech.

V závěru diplomové práce byly popsány přínosy a rizika týkající se vypracovaného střednědobého výhledu rozpočtu a následně také doporučení, která mohou zajistit finanční potenciál k dalšímu rozvoji města.

Návrh střednědobého výhledu rozpočtu sestavený v rámci diplomové práce na období 2023 – 2027 může město porovnat se skutečně dosaženými výsledky a zjištěné odchylky analyzovat. V dalších letech může tento výhled aktualizovat a využívat při řízení finančního hospodaření. Pravidelným porovnáváním rozpočtového výhledu a reálného hospodaření město pozná své finanční možnosti, lépe naplánuje větší investice a efektivněji využije disponibilních zdrojů.

Na základě posledního ekonomického vývoje se ukázalo, že strategické plánování má své limity z důvodu neočekávaných událostí, proto je důležité být v oblasti veřejného rozhodování opatrný.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

AVCI, M., & Karasoy, H. A. (2021). How Does Fiscal Decentralization Affect Fiscal and Governance-Related Performance?: Evidence From OECD Countries by Dynamic Panel Data Analysis. In C. Babaoğlu, E. Akman, & O. Kulaç (Ed.), *Handbook of Research on Global Challenges for Improving Public Services and Government Operations* (pp. 409-426). IGI Global. <https://doi-org.proxy.k.utb.cz/10.4018/978-1-7998-4978-0.ch021>

ČESKO, 2000. *Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům*, 2022. In: Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-243>

Český statistický úřad [online], 2022. [cit. 2022-03-19]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/>

EMMETT, Stuart a Paul WRIGHT, c2011. *Excellence in public sector procurement: how to control costs and add value*. Shelford: Cambridge Academic, vi, 312 s. ISBN 9781903499665.

KOČÍ, Roman, 2012. *Obecní samospráva v České republice: praktická příručka s judikaturou*. Praha: Leges. Praktik (Leges), 240 s. ISBN 978-808-7576-281.

KNÁPKOVÁ, Adriana et al., 2017. *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady*. 3., kompletně aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, 228 s. ISBN 978-802-7105-632.

KRAFTOVÁ, Ivana, 2002. *Finanční analýza municipální firmy*. V Praze: C. H. Beck. C. H. Beck pro praxi, 206 s. ISBN 80-717-9778-2.

KRBOVÁ, Jana, 2017. *Moderní management ve veřejné správě: Nové, inovativní a kreativní přístupy v managementu veřejné správy: výzvy a možnosti*. Praha: Wolters Kluwer, 143 s. ISBN 978-80-7552-744-8.

LEE, Robert D., Ronald Wayne JOHNSON a Philip G. Joyce, 2013. *Public budgeting systems*. Ninth edition. Burlington: Jones and Barlett Learning, 656 s. ISBN 9781449627904.

LOCHMANNOVÁ, Alena, 2020. *Veřejná správa: základy veřejné správy*. Aktualizované 2. vydání. Prostějov: Computer Media, 116 s. ISBN 978-80-7402-417-7.

LUKL, Mgr. František et al., 2018. *Příručka pro člena zastupitelstva obce po volbách 2018* [online]. Praha: Svaz měst a obcí České republiky [cit. 2022-02-17]. ISBN ISBN

978 – 80 – 906843 – 3 – 1. Dostupné z: <https://www.smocr.cz/cs/projekty/efektivni-sprava-obce/a/prirucka-pro-clena-zastupitelstva-obce-po-volbach-2018-1>

MÁČE, Miroslav, 2018. *Finanční účetnictví veřejného sektoru*. Praha: Grada. Účetnictví a daně (Grada), 601 s. ISBN 978-80-271-2002-4.

Město Uherský Ostroh [online], 2022. [cit. 2022-03-19]. Dostupné z: <https://www.uhostroh.cz/>

Ministerstvo financí ČR, 2022. *Monitor: kompletní přehled veřejných financí* [online]. [cit. 2022-03-19]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/>

NAHODIL, František, 2014. *Veřejná správa a financování veřejného sektoru*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 366 s. ISBN 978-807-3805-364.

OTRUSINOVÁ, Milana a Dana KUBÍČKOVÁ, 2011. *Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek: po novele zákona o účetnictví*. V Praze: C. H. Beck. C. H. Beck pro praxi, 178 s. ISBN 978-80-7400-342-4.

PAVLÍK, Marek, 2014. *Jak úspěšně řídit obec a region: cíle, nástroje, trendy, zahraniční zkušenosti*. Praha: Grada. Manažer, 160 s. ISBN 978-802-4752-563.

PEKOVÁ, Jitka, 2011. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 587 s. ISBN 978-80-7357-614-1.

PEKOVÁ, Jitka, Marek JETMAR a Petr TOTH, 2019. *Veřejný sektor, teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer, 783 s. ISBN 978-80-7598-209-4.

PROVAZNÍKOVÁ, Romana, 2015. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing. Finance (Grada). ISBN 978-802-4756-080.

RŮČKOVÁ, Petra, 2019. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 6. aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing. Finanční řízení, 152 s. ISBN 978-802-7120-284.

SADIOGLU, Ugur, and Kadir DEDE, 2016. eds. *Comparative Studies and Regionally-Focused Cases Examining Local Governments*. Hershey, PA: IGI Global, 502 s. ISBN 978-1-5225-0320-0.

SEDMIHRADSKÁ, Lucie, 2015. *Rozpočtový proces obcí*. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7478-967-0.

SHERMAN, Eliot H., 2015. *A Manager's guide to financial analysis: Powerful tools for analyzing the numbers and making the best decisions for your business*. Sixth edition. New York: AMA Self-study, 229 p. ISBN 978-0-7612-1561-5.

SVOBODA, Ing. Michal et al., 2021. *Finanční řízení obcí* [online]. Praha: Svaz města a obcí České republiky [cit. 2022-02-21]. ISBN 978-80-88375-09-8. Dostupné z: <https://www.smocr.cz/shared/clanky/7977/Finan%C4%8Dn%C3%AD%20%C5%99%C3%ADzen%C3%AD%20obc%C3%AD%20e-verze.pdf>

TOCAUER, Martin a Ivana SCHNEIDEROVÁ, [2019]. *Rozpočet a rozpočtový proces*. [Praha]: Acha obec účtuje, 260 s. ISBN 978-809-0542-082.

VODÁKOVÁ, Jana, 2016. *Výkonnost a její měření ve veřejném sektoru*. Praha: Wolters Kluwer, 197 s. ISBN 978-807552-013-5.

VOJTÍŠKOVÁ, Miroslava, 2019. *Finanční hospodaření obce a jeho přezkoumávání: praktický průvodce a rádce úředníka*. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky. ISBN 978-80-7616-052-1.

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Veřejná správa v České republice (zdroj: Nahodil, 2014)	14
Obrázek 2 Schéma rozpočtového určení daní od 1. 1. 2022 (zdroj: Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, 2022)	30
Obrázek 3 Schéma vhodných ukazatelů finanční analýzy u municipální firmy (zdroj: Otrusinová, 2011)	39
Obrázek 4 Vývoj počtu obyvatel města Uherský Ostroh v letech 2011 – 2021 (zpracování vlastní; zdroj: ČSÚ, 2022)	48
Obrázek 5 Struktura obyvatelstva města v letech 2016 – 2020 (zpracování vlastní; zdroj: ČSÚ, 2022)	50
Obrázek 6 Vývoj míry nezaměstnanosti města Uherský Ostroh a ve Zlínském kraji vyjádřená v % v letech 2017 – 2021 (zpracování vlastní; zdroj: ČSÚ, 2022)	52
Obrázek 7 Vývoj aktiv města za období 2017 – 2021 v tis. Kč (zpracování vlastní; zdroj: Monitor státní pokladna).....	60
Obrázek 8 Vývoj pasiv města za období 2017 – 2021 v tis. Kč (zpracování vlastní; zdroj: Monitor státní pokladna).....	62
Obrázek 9 Vývoj ukazatelů likvidity města za období 2012 – 2021 (zpracování vlastní; zdroj: Monitor státní pokladna).....	67
Obrázek 10 Autarkie příjmově-výdajová za období 2012 – 2021 (zpracování vlastní; zdroj: Monitor státní pokladna).....	69
Obrázek 11 Příjmy města Uherský Ostroh za období 2017 – 2021 v tis. Kč (zpracování vlastní; zdroj: Monitor státní pokladna).....	73
Obrázek 12 Výdaje města Uherský Ostroh za období 2017 – 2021 v tis. Kč (zpracování vlastní; zdroj: Monitor Státní pokladna).....	79
Obrázek 13 Střednědobý výhled rozpočtu města na období 2023 – 2024 (zdroj: webové stránky města).....	85

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Členění příjmů a výdajů (zdroj: Nahodil, 2014).....	25
Tabulka 2 Majetkové účasti města Uherský Ostroh (zdroj: Monitor státní pokladna).....	47
Tabulka 3 Demografický vývoj obyvatel města v letech 2011 – 2021 (zpracování vlastní; zdroj: ČSÚ, 2022).....	49
Tabulka 4 Struktura obyvatelstva města v letech 2016 – 2020 (zpracování vlastní; zdroj: ČSÚ).....	49
Tabulka 5 Příspěvkové organizace města (zpracování vlastní; zdroj: Monitor státní pokladna).....	50
Tabulka 6 Přehled největších zaměstnavatelů se sídlem v Uherském Ostrohu (zpracování vlastní; zdroj: ARES, 2022).....	51
Tabulka 7 Aktivní ekonomické subjekty k 31. 12. 2021 (zdroj: ČSÚ, 2022).....	51
Tabulka 8 Vertikální analýza aktiv města za období 2017 – 2021 v tis. Kč (zpracování vlastní; zdroj: Monitor státní pokladna).....	59
Tabulka 9 Vertikální analýza pasiv města za období 2017 – 2021 v tis. Kč (zpracování vlastní; zdroj: Monitor státní pokladna).....	59
Tabulka 10 Horizontální analýza aktiv města za období 2017 – 2021 v tis. Kč (zpracování vlastní; zdroj: Monitor státní pokladna).....	61
Tabulka 11 Horizontální analýza pasiv města za období 2017 – 2021 (zpracování vlastní; zdroj: Monitor státní pokladna).....	62
Tabulka 12 Odepsanost dlouhodobého majetku města k 31. 12. 2021 (zpracování vlastní; zdroj: Monitor státní pokladna).....	63
Tabulka 13 Náklady města Uherský Ostroh v letech 2017 – 2021 (zpracování vlastní; zdroj: Monitor státní pokladna).....	64
Tabulka 14 Výnosy města Uherský Ostroh v letech 2017 – 2021 (zpracování vlastní; zdroj: Monitor státní pokladna).....	65
Tabulka 15 Celková zadluženost města v letech 2012 – 2021 (zpracování vlastní; zdroj: Monitor státní pokladna).....	65
Tabulka 16 Ukazatel dluhové služby města za období 2012 – 2021 (zpracování vlastní; zdroj: Monitor Státní pokladna).....	66
Tabulka 17 Ukazatele likvidity města v letech 2012 – 2021 (zpracování vlastní; zdroj: Monitor státní pokladna).....	66
Tabulka 18 Vývoj investiční aktivity města za období 2012 – 2021 (zpracování vlastní; zdroj: Monitor státní pokladna).....	67
Tabulka 19 Udržitelná reprodukce majetku za města za období 2012 – 2021 (zpracování vlastní; zdroj: Monitor státní pokladna).....	68
Tabulka 20 Autarkie výnosově-nákladová města za období 2012 – 2021 (zpracování vlastní; zdroj: Monitor státní pokladna).....	68
Tabulka 21 Provozní saldo města za období 2012 – 2021 (zpracování vlastní; zdroj: Monitor státní pokladna).....	69

Tabulka 22 Finanční kondice města Uherský Ostroh za období 2012 – 2021 (zpracování vlastní; zdroj: Monitor státní pokladna).....	70
Tabulka 23 Vybrané ukazatele výkonnosti města za období 2012 – 2021 (zpracování vlastní; zdroj: Monitor státní pokladna)	71
Tabulka 24 Příjmy města Uherský Ostroh za období 2017 – 2021 (zpracování vlastní, zdroj: Monitor státní pokladna).....	74
Tabulka 25 Daňové příjmy města za období 2017 – 2021 (zpracování vlastní; zdroj: Monitor státní pokladna).....	74
Tabulka 26 Nedaňové příjmy města za období 2017 – 2021 (zpracování vlastní; zdroj: Monitor státní pokladna).....	76
Tabulka 27 Kapitálové příjmy města za období 2017 – 2021 (zpracování vlastní; zdroj: Monitor státní pokladna).....	76
Tabulka 28 Přijaté dotace města za období 2017 – 2021 (zpracování vlastní; zdroj: Monitor státní pokladna).....	77
Tabulka 29 Běžné výdaje města za období 2017 – 2021 (zpracování vlastní; zdroj: Monitor státní pokladna).....	80
Tabulka 30 Kapitálové výdaje města za období 2017 – 2021 (zpracování vlastní; zdroj: Monitor státní pokladna).....	80
Tabulka 31 Financování města Uherský Ostroh v období 2017 – 2021 (zpracování vlastní; zdroj: Monitor státní pokladna)	82
Tabulka 32 Plnění rozpočtu města v roce 2021 (zpracování vlastní; zdroj: Monitor státní pokladna)	87
Tabulka 33 Rozpočet města Uherský Ostroh na rok 2022 (zpracování vlastní; zdroj: webové stránky města Uherský Ostroh).....	88
Tabulka 34 Predikce daňových příjmů města na rok 2022 dle Ministerstva financí 11/2021 (www.smscr.cz, 2022)	89
Tabulka 35 Provozní saldo města Uherský Ostroh za období 2012 – 2021 (zpracování vlastní; zdroj: Monitor státní pokladna).....	92
Tabulka 36 Podrobný návrh střednědobého výhledu rozpočtu města Uherský Ostroh na období 2023 – 2027 (zpracování vlastní; zdroj: Monitor státní pokladna).....	93
Tabulka 37 Výše splátek poskytnutých úvěrů městu (zpracování vlastní; zdroj: interní materiály města).....	95
Tabulka 38 Návrh střednědobého výhledu rozpočtu – provozní saldo (zpracování vlastní)	95
Tabulka 39 Porovnání nabídek úvěru od bankovních institucí (zpracování vlastní).....	97
Tabulka 40 Návrh střednědobého výhledu rozpočtu – ukazatel dluhové služby (zpracování vlastní)	98

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Kumulovaný střednědobý výhled rozpočtu města Uherský Ostroh na roky 2023-2027

Přílohy P II: Střednědobý výhled rozpočtu města Uherský Ostroh na roky 2023-2027

PŘÍLOHA P I: KUMULOVANÝ STŘEDNĚDOBÝ VÝHLED ROZPOČTU MĚSTA UHERSKÝ OSTROH NA ROKY 2023-2027

Řádek	Druhové třídění	Údaj	2019	2020	2021	2022 rozpočet	2023 výhled	2024 výhled	2025 výhled	2026 výhled	2027 výhled
1	1	Daňové příjmy	70 760	64 977	73 839	66 080	71 560	73 290	74 950	76 910	78 770
11	2	Nedaňové příjmy	8 657	8 786	9 018	7 935	7 900	7 900	7 900	7 900	7 900
16	3	Kapitálové příjmy	327	186	186	50	0	0	0	0	0
17	4	Přijaté transfery	15 232	12 114	7 945	9 310	4 155	4 155	4 155	4 155	4 155
18	41	Neinvestiční přijaté dotace	8 232	10 667	7 903	4 155	4 155	4 155	4 155	4 155	4 155
20	42	Investiční přijaté dotace	7 000	1 447	42	5 155	0	0	0	0	0
0	0	z toho: 4112 a 4212 - neinvestiční a investiční dotace ze SR - souhrnného dotačního vztahu	4 096	4 079	4 171	4 155	4 155	4 155	4 155	4 155	4 155
21	1-2+3+4	Příjmy celkem	94 976	86 063	90 988	83 375	83 615	85 345	87 005	88 965	90 825
22	5	Běžné výdaje	60 598	55 535	62 078	65 947	59 840	61 340	62 840	64 340	65 840
29	6	Kapitálové výdaje	14 050	18 352	19 717	56 317	0	0	0	0	0
30	5 + 6	Výdaje celkem	74 648	73 887	81 795	122 264	59 840	61 340	62 840	64 340	65 840
31	ř.21-ř.30	Saldo celkových příjmů a výdajů	20 328	12 176	9 193	-38 889	23 775	24 005	24 165	24 625	24 985
32	1+2+41	Běžné příjmy	87 649	84 430	90 760	78 170	83 615	85 345	87 005	88 965	90 825
33	5	Běžné výdaje	60 598	55 535	62 078	65 947	59 840	61 340	62 840	64 340	65 840
34	ř.32-ř.33	Provozní saldo (běžné příjmy - běžné výdaje)	27 051	28 895	28 682	12 223	23 775	24 005	24 165	24 625	24 985
35	8123	Přijaté dlouhodobé půjčky				15 000	0	0	0	0	0
36	8124	Uhrazené splátky dlouhodobých přijatých půjčených prostředků	6 385	5 441	4 779	4 786	4 821	4 843	4 865	3 287	
42		Stav na bankovních účtech	18 154	24 730	29 487	812	19 766	38 928	58 228	79 566	104 551
43	ř.34-ř.36	Zbývá z provozního salda po uhrazení splátek úvěrů	20 666	23 454	23 903	7 437	18 954	19 162	19 300	21 338	24 985
47	rozvaha	Dlouhodobé úvěry a půjčky (splatné dlouhodobé závazky)	32 888	27 447	22 668	37 668	32 847	28 004	23 139	19 852	19 852
48	rozvaha	Dlouhodobé pohledávky (účet 462 až 471)	426	217	89	89	89	89	89	89	89
50		Reprodukce dlouhodobého majetku					18 000	18 000	18 000	18 000	18 000
51	ř.34-ř.50	Zbývá po zahrnutí reprodukce majetku bez splátek dluhů (bez přijatých úvěrů, investičních dotací, kapitálových příjmů)					5 775	6 005	6 165	6 625	6 985

**PŘÍLOHA P II: STŘEDNĚDOBÝ VÝHLED ROZPOČTU MĚSTA
UHERSKÝ OSTROH NA ROKY 2023-2027**

Název	2023	2024	2025	2026	2027
Třída 1 Daňové příjmy	71 560	73 290	74 950	76 910	78 770
Třída 2 Nedaňové příjmy	7 900	7 900	7 900	7 900	7 900
Třída 3 Kapitálové příjmy	0	0	0	0	0
Třída 4 Přijaté dotace	4 155	4 155	4 155	4 155	4 155
Příjmy celkem	83 615	85 345	87 005	88 965	90 825
Třída 5 Běžné výdaje	59 840	61 340	62 840	64 340	65 840
Třída 6 Kapitálové výdaje	0	0	0	0	0
Výdaje celkem	59 840	61 340	62 840	64 340	65 840
SALDO	23 775	24 005	24 165	24 625	24 985
Financování	-23 775	-24 005	-24 165	-24 625	-24 985
Třída 8 Financování	-4 821	-4 843	-4 865	-3 287	0
- změna stavu peněz (-přírůstek/+úbytek)	-18 954	-19 162	-19 300	-21 338	-24 985
Plánovaný zůstatek peněz na ZBÚ a fondech	19 766	38 928	58 228	79 566	104 551